

Poklicno Združenje Svetovalcev za Delo

Adriano PERIC & Martin DRUFOVKA

Gorica, Ul. Cantore 2 - Tel. 0481 538998 - Faks 0481 539441

Primorski dnevnik

št. 300 (21.233) leto LXX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Gornji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/>

e-mail: redakcija@primorski.eu

SREDA, 24. DECEMBRA 2014

Želimo Vam vesel Božič
in ob vstopu v leto 2015
veliko veselja, zdravja, uspehov
in nadaljnega uresničevanja
vaših želja!

www.consulenzelavoro.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

1,20 €

Božič je svetloba

DUŠAN JAKOMIN, DUHOVNIK

Božič je človeku svetloba, ki je premagala temo. Namenoma rabim besedo človek, ker je Božič dan za vsakogar. V prvi vrsti za vernika, ki v moči daru vere sprejme skrivnost Božjega prihoda med nas, a Božič je prepoln bogate vsebine, saj nam govori o družini, o miru, odprtosti, sožitju in to so teme, ki zaobjemajo vse ljudi, vsakega človeka, ki je vreden te besede. Zato je Božič praznik vseh ljudi.

Žal si je Božič na skrajno vsiljiv način prisvojila trgovina, ki v božičnem času in še mnogo prej kroji zunanjo podobo tega praznika tudi z vsem medijskim aparatom, pozabljajoč na edinega pravega slavljence, novorojenega Jezusa. Zato se moramo res potruditi, da vso odvečno in nesmiselno potrošniško navlako odstranimo, saj nam zagrinja bistvo božičnega časa in praznovanja. Tako kot odstranimo olupek banani, da užijemo sad, moramo odstraniti hladni pritisk izkoriščanja praznika in se poglobiti v njegov pravi pomen.

Božič je svetloba, ki prežene našo temo. Ostaja neokrnjen in nesprenmenljiv od svojega začetka, dneva Rojstva, do konca sveta. Bog je prišel med nas v naši človeški podobi, kot eden izmed nas, da nam je prinesel svojo besedo. Besedo! Cerkev nam pomaga, da doživimo to resnico na najbolj dostojen način. Obredi, zakramenti, polnočnica, jaslice, še drugi prazniki v božičnem času, vse to poudarja osnovno resnico. Vernik ostaja vedno priča božičnega dogodka tam, kjer živi.

Božič je svetloba, ki nam daje posebno moč in nam kaže pravo smer: spodbuja nas, da vztrajamo na tisti poti, po kateri že stopamo, to je pot dobrote, odprtosti, medsebojnega sprejemanja, podpiranja dobrega in lepega, kljub slabosti naše človeške narave.

Ne glede na našo vero: sprejmemo vsi božično svetlobo, ker je preveč teme okrog nas.

LJUBLJANA - Premier Miro Cerar na sinočnji proslavi ob dnevu samostojnosti in enotnosti

»Državo si moramo še enkrat zaslužiti«

LJUBLJANA - Premier Miro Cerar je v svojem slavnostnem govoru na državni proslavi ob dnevu samostojnosti in enotnosti dejal, da državo imamo, a nas je kriza opozorila, da si jo moramo še enkrat zaslužiti. »Slovenija je uspavana. Zato se moramo prebuditi in začeti graditi,« je opozoril. »Graditi moramo spoštljivejšo in konstruktivnejšo medsebojne odnose. Pustiti moramo več prostora optimizmu. Graditi moramo tudi slovenske železnice, ceste, energetsko varčne stavbe, žage za les, protipoplavne nasipe, kulturne, turistične in športne objekte in še marsikaj. Še naprej moramo graditi tudi spoštljiv odnos do narave in do širšega sveta okoli nas,« je dejal predsednik vlade.

Na 2. strani

BOLOGNA Požig ohromil železniški promet

BOLOGNA - Podtaknjen požar je včeraj povzročil nemalo problemov na železniški postaji v Bologni. Alarm je bil sprožen sredi noči, ko je požar izbruhnil na nekaterih napravah za usmerjanje prometa blizu kraja Santa Viola tik pred glavno bolonjsko železniško postajo. Zgoreli so svežnji električnih žic sistema za komunikacije, zaradi česar je bil železniški promet na postaji ves dan upočasnen. Šele pozno popoldne so se razmere postopoma normalizirale.

Na 15. strani

Trst: obračun 2014 Občine in Pokrajine

Na 4. strani

Trst: obračun Podjetja za zdravstvene storitve

Na 5. strani

V Gorici že zanimanje za hitre ločitve

Na 10. strani

Impact Hub - S skupnim delovanjem do uplivnosti

šepet
ulice
Montecchi

pe project computers

računalniki in oprema prodaja popravila svetovanje
Dunajska cesta, 45/A Opčine (TS) tel.040 214472 posta@peproject.com

Vam voščita Vesel Božič in Srečno Novo Leto

OPTOSTUDIO Katja Slobec

optika optometrija kontaktne leče analiza vida
Dunajska cesta, 26 Opčine (TS) tel.040 214561 posta@optostudio.eu

gioielli - dragulji

malalan

Opčine - Narodna ul. 28
9:00 - 13:00 16:00 - 19:30

040 / 211465
v nedeljo zjutraj odprto

LJUBLJANA - Včeraj obeležili dan samostojnosti in enotnosti

Ob državnem prazniku apeli k skupnemu delu

LJUBLJANA - Premier Miro Cerar je v svojem slavnostnem govoru na državni proslavi ob dnevu samostojnosti in enotnosti dejal, da državo imamo, a nas je kriza opozorila, da si jo moramo še enkrat

zaslužiti. »Slovenija je uspavana. Zato se moramo prebuditi in začeti graditi,« je opozoril. »Graditi moramo spoštljivost in konstruktivnejše medsebojne odnose. Pustiti moramo več prostora optimizmu. Graditi moramo tudi slovenske železnice, ceste, energetske varčne stavbe, žage za les, protipoplavne nasipe, kulturne, turistične in športne objekte in še marsikaj. Še naprej moramo graditi tudi spoštljiv odnos do narave in do širšega sveta okoli nas,« je v polni Gallusovi dvorani v Cankarjevem domu dejal predsednik vlade.

Po njegovih besedah se spominjamo enega najsvetlejših obdobjev slovenske zgodovine. »Slovenija je pred 24 leti žarela v svojih najmočnejših barvah. Bili smo odločni, ponosni na svojo narodno samobitnost in radostni ob misli, da plebiscitarno uveljavljamo narodno samoodločbo, kot temelj naše suverene države,« e ocenil tisti čas.

Predsednik državnega zbora (DZ) Milan Brglez pa je pred osrednjo proslavo v DZ dejal, da »smo v zadnjih 24 letih dosegli veliko, zdaj pa se zdi, da ne vemo več natančno, kako bi se rešili iz trenutnih razmer«. Poudaril je še, da je Slovenija izgubila drznost, odločnost in složnost. A verjame, da se lažje previhari viharje prav s skupnimi močmi in složnostjo. »Državljeni in državljanke so nas izvolili, da bi gradili blaginjo in državo za vse. Prenehajmo se ločevati - na politično barvo, ideološke poglede ali kaj drugega. Vsi imamo skupne vrednote, ki jih lahko celostno povzamem v besedi slovenstvo. Gre za vrednote poštenosti, dela, spoštovanja do bližnjega, poslušanja in slišanja, sodelovanja in pomoči tistim, ki jo potrebujejo,« je poudaril Brglez in dodal, da 26. december vse opominja na to, da »smo državljani Slovenije v slogi in s pogumom dosegli lastno državo.«

Ljubljanski nadškof metropolit Stane Zore pa je včeraj v ljubljanski stolnici daroval mašo za domovino. Ob tem je v nagovoru opozoril, da moramo zaživeti drugačen odnos do svoje države in domovine ter od zagledanosti v lastne koristi preiti k prizadevanju za skupno dobro.

Pred 24 leti so se Slovenci na plebiscitu z veliko večino odločili, da želijo živeti v samostojni državi. 23. decembra 1990 je na plebiscitu glasovalo 93,2 odstotka vseh volivcev, za osamosvojitve pa jih je glasovalo 95 odstotkov. Izid plebiscita so razglasili 26. decembra 1990, zato ta dan vsako leto praznujejo dan samostojnosti in enotnosti, ki je državni praznik.

Na slavnostni seji Državnega zbora je govoril njegov predsednik Milan Brglez

LJUBLJANA - Tradicionalna izmenjava voščil pred koncem leta

Predstavniki Kmečke zveze s slovenskim ministrom za kmetijstvo

LJUBLJANA - Pred koncem leta se je vodstvo Deželne Kmečke zveze srečalo s podpredsednikom Vlade RS in ministrom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejanom Židanom za tradicionalno izmenjavo voščil ob koncu leta. Ministra sta spremljala državna sekretarka Tanja Strniša in sekretar za med-

narodne odnose Vladimir Čeligoj. Predstavnštvo KZ je vodil predsednik Franc Fabec. V sproščenem razgovoru so se prisotni dotaknili najvažnejših zadev, ki so bili predmet tvornega sodelovanja med ministrstvom in KZ v Italiji ter nakazali možnosti nadaljnega sodelovanja med matico in zamejstvom.

Od leve: Erik Masten, Vladimir Čeligoj, Stanko Radikon, Tanja Strniša, Franc Fabec, Dejan Židan, Edi Bukavec

Jutri TV mesečnik Rai

»Mikser« o upravljanju voda

TRST - Jutri bo še zadnjič v tem letu na sporedu ponovitev mesečnika RAI »Mikser« (RAI 3 okrog 20.50, frekvenca v slovenščini). Tokrat bo oddaja namenjena pretresu najboljšega upravljanja voda, predvsem v primeru poplav oziroma njihove prevencije. Županja občine Sovodnje ob Soči Alenka Florenin, vodja oddelka za gradbene investicije, okolje in kulturo dolinske občine Mitja Lovriha ter profesor za hidrologijo in urejanje režimov voda ljubljanske Univerze, hkrati tudi podpredsednik mednarodnega odbora Unesca za hidrološki program dr. Mitja Brilly se bodo v studiu soočili z najbolj perečimi problemi pri sobivanju z vodo ter ukrepi, ki so bili sprejeti in ki zagotavljajo boljše prilagajanje naravnim pojavom. Oddajo vodi Vida Valenčič, v uredništvu Mairim Cheber, Živa Pahor in Jan Leopoli, ki jo tudi režira.

Letos več nakupov za božično kosilo in večerjo

TRST - Zveza potrošnikov Codacons ocenjuje, da bodo prebivalci Furlanije-Juljske krajine za božična kosila in večerje letos porabili več denarja kot lani. Za nakup živil in pijač naj bi porabili 53 milijonov evrov, kar je za tri odstotke več kot lani. Družine naj bi v resnici manj porabile za darila, medtem ko se božičnim užitek pri mizi ne nameravajo odreči. Za nakup mesa in rib bodo v skupnem seštevku porabile okrog 19,7 milijona evrov, za peneco in druga vina ter ostale pijače pa 9,8 milijona evrov. Za klasične božične slaščice bodo skupno odšteli kakih 8,5 milijona evrov. 95 odstotkov družin v deželi bo praznovalo doma s sorodniki in prijatelji, samo 5 odstotkov prebivalcev bo obiskalo gostinske lokale.

Cenejše telefonske storitve in lažji dostop do spleta

TRST - Deželna odbornica za infrastrukturo Mariagrazia Santoro je predstavila nekaj novosti v zvezi s telefonskimi in spletnimi storitvami v Furlaniji-Juljski krajini. Krajevne uprave, ki so vključene v protokole o sodelovanju za dostop do infrastrukturnih storitev računalniškega sistema Sial, od 1. novembra lahko uporabljajo tudi telefonsko tehnologijo Voip. Programska oprema z javno dostopno izvirno kodo (open source) omogoča znatno znižanje stroškov in odpravlja stroške za notranje klice. »To prinaša nedvomne prednosti za krajevne uprave, ki bodo tako varčevale, obenem pa se prilagajajo smernicam državne digitalne agende. Uporabniki pa se bodo odslej lahko prijavili v brezplačni deželni sistem brezžične spletne povezave FVGWiFi tudi prek kreditne kartice. Doslej je bilo to mogoče samo z italijansko telefonsko kartico, kar je predstavljalo seveda veliko oviro za tuje obiskovalce. Sistem FVGWiFi šteje dobrih 17 tisoč registriranih uporabnikov, v deželi pa je 320 dostopnih točk.

MVK predlaga, da se Janši ne podeli imunitete

LJUBLJANA - Parlamentarna mandatno-volilna komisija (MVK) se je včeraj na zaprtem delu seje seznanila z obvestilom ljubljanskega okrožnega sodišča o uvedbi kazenskega postopka zoper poslanca SDS Janeza Janšo in bo državnemu zboru predlagala, da Janši ne podeli imunitete. Na seji navzoči poslanci SDS so pri tej točki dnevnega reda zapustili sejo ter za to navedli razlog, da gre po njihovem mnenju za montiran sodni proces zoper predsednika SDS. Po informacijah STA gre za kazenski postopek v primeru Trenta, zoper Janšo pa potekata še dve kazenski obravnavi.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

Restavracija

Slavko

želi vsem
vesel božič

in srečno 2015

Kontovel št. 453 - Tel. 040 225393

SLAŠČIČARNA GASPERI
ŽETKO LEO

kruh

slaščice

Ul. Carducci 39 TS, tel. 040/636244

Narodna ul. 38 Opčine Trst

STOPI V SVET
RAZVAJANJA

Zaprto ob ponedeljkih
Tel. 040 2461354

SVEŽE PECIVO • DOMAČI SLADOLED • HITRA KOSILA
APERITIVI • KOKTAJLI • TIPIČNI KRAŠKI PROIZVODI • VEČERJE

tipične domače jedi
Gostilna

“POD TABROM”
VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO!

COL 8 - Repentabor Tel. 040 3271 20

MIZARSTVO
DM

Proizvodnja notranjih
lesenih vrat in stopnic

Obrtna cona »Zgonik«
Ulica Proseška postaja, 29/b
ZGONIK

Tel. 040 2528131

Fax 040 2529329

e-mail: d.milkovic@libero.it

Center Hotel
*** Bazovica - Trst

Center Hotel

Ul. Igo Gruden, 43
34149 Bazovica (TS)

Tel. +39 040 9221334

www.centerhotel.it

Al Tiglio Pri Lipi
TRATTORIA GOSTILNA PIZZERIA

Al Tiglio Pri Lipi

Ul. Srečko Kosovel, 3
34149 Bazovica (TS)

Tel. +39 040 9220163

www.trattoria.centerhotel.it

Hotel ***
Restavracija

Sonia srl
www.hotelsonia.com

Domjo 47 - 34018 Dolina - Trst
Tel. 040.820229 - info@hotelsonia.com

CONAD

SESLJAN
CONAD

Bossi Alessandro
Sesljan 24/H
Tel. 040 291496

OPČINE
CONAD

NOVA srl - Dunajska 61
Opčine, Tel. 040 215433

Društvena prodajalna
Ul. Alpini 95 - Opčine

Vsem strankam
vesele božične
in novoletne
praznike!

OBČINA TRST - Enoletni obračun župana Cosolinija

Novica iz Rima pognala veter v jadra mestni upravi

2014 je bilo leto »odmrznitve« gradbišč, 2015 pa naj bi bilo leto novih investicij

Če je bilo 2014 leto »odmrznitve« naložb in gradbišč, bo 2015 za Občino Trst leto investicij. Župan Roberto Cosolini se s precejšnjim optimizmom poslavlja od tega leta, da je slovo še bolj prijetno pa je poskrbel rimski parlament z zakonitvijo sklepa o starem pristanišču. »To je zausničar tržaškemu imobilizmu,« je odločitev o pristanišču komentiral Cosolini, ki se je glede tega dosežka zahvalil parlamentarcema Francescu Russu in Ettoreju Rosatu. Trst bo po županovem mnenju z ovrednotenjem območja starega pristanišča vzpostavil nov odnos z morjem.

Cosolini je na včerajšnji predpraznični novinarski konferenci ocenil, da živimo v težkih časih in da so tudi pri nas

vidne posledice hude gospodarske krize. Zaradi tega je Občina namenila veliko pozornost boju proti revščini. Med uspehe v letu, ki se izteka, župan navaja trgovski in splošni okoljevarstveni načrt ter urbanistični (regulacijski) plan, ki ga bo uprava dokončno sprejela v prihodnjih mesecih.

Močno orožje v boju proti krizi predstavljajo nova javna dela. Pred nekaj dnevi je Cosolini leto 2015 označil kot leto gradbišč, uprava ima med drugim v programu obnovitev nekdanjega silosa pri železniški postaji in urbanistično preureditev območja nekdanje vojašnice v Ul. Rossetti. Občina si lasti zasluge za »pogon« velikega gradbišča pri Sv. Mariji Magdaleni, veliko je že postorila tudi za odstranjevanje azbesta iz šolskih stavb.

Cosolini, ki so ga spremljali nekateri odborniki in zastopniki leve sredine, se ni mogel izogniti železarne. Zadovoljen je, ker je novi lastnik Arvedi ohranil delovna mesta, župan je tudi trdno prepričan, da je v škedenju mogoča industrijska proizvodnja ob spoštovanju okolja in torej domačinov. Med uspehe leta 2014 je bil omenjen dogovor o zaposlitvi prekernih uslužbencev s področja vzgoje in izobraževanja, ki je po županovem prepričanju odraz zelo dobrih odnosov med Občino in Deželo.

Cosolini je večkrat izrazil željo, da bi pristanišče čim prej dobilo novega predsednika, konkretno sodelovanje med Trstom in Koprom pa je zelo težko izvedljivo. Predvsem zato, ker je koprsko pristanišče državno, zato so odnosi med Trstom in Koprom na tem področju domena držav. »Pristanišče v Benetkah načrtuje tri milijarde evrov vredno off-shore infrastrukturo, Trst in Koper bi lahko za enako strukturo potrosila nekaj sto milijonov evrov. A to so žal sanje,« je dejal Cosolini. Iz njegovih včerajšnjih besed smo imeli jasen občutek, da se bo spomladi 2016 spet potegoval za županski stolček, koalicija pa bo morda širša od tiste iz leta 2011.

S.T.

Tržaški župan
Roberto Cosolini
optimistično gleda
na leto 2015

FOTO DAMJ@N

PRISTANIŠČE Liga: DS bi se morala sramovati

Severna liga vztraja pri zelo ostrih kritikah na račun odločitve parlamenta, da »odmrzne« staro pristanišče in da premesti prostocarinsko območje. Kritikam vodje poslanske skupine Massimiliana Fedrige sta se pridružila pokrajinski tajnik Pierpaolo Roberti in pokrajinski svetnik Paolo Polidori. Po njegovem bi se morala Demokratska stranka naravnost sramovati za ta ukrep, ki bo škodil Trstu in njegovemu gospodarstvu.

Ligaši tudi očitajo demokratom, »da so na skrivaj in brez vsakršne predhodne javne razprave ukradli Trstu prostocarinsko območje, kar niso doslej naredili nikjer na svetu.« Glede starega pristanišča po mnenju Severne lige še ni padla zadnja beseda. Polidori in Roberti sta izpostavila, da so se proti ukrepu, ki ga je predlagal senator Francesco Russo, opredelili tudi nekateri na levici. Pri tem sta omenila Gibanje 5 zvezd.

POKRAJINA - Tradicionalno novoletno srečanje z novinarji

Kljub težavam uspešno delo

Naložbe za vzdrževanje šol in popravilo cest - Pomembno delo pokrajinskega urada za zaposlovanje

Pokrajinska uprava je kljub številnim težavam v zadnjih mesecih uspešno opravila svoje delo in spravila pod streho vse zastavljene cilje. Med temi so redno in izredno vzdrževanje šolskih poslopij in pokrajinskih cest, pomembno delo pa so opravili tudi v pokrajinskem uradu za zaposlovanje.

Kljub težavam zaradi krčenja finančnih sredstev in negotovosti, ki jo prinaša deželna reforma lokalnih uprav, je bila torej pokrajinska uprava pri svojem delu zelo učinkovita, je poudarila pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat na včerajšnji tradicionalni novoletni tiskovni konferenci. Srečanje z novinarji je bilo na sedežu pokrajinske uprave, na njem pa so sodelovali še podpredsednik in pokrajinski odbornik Igor Dolenc ter pokrajinska odbornika Vittorio Zollia in Mariella De Francesco.

Predsednica Bassa Poropatova je še kar zajetno poročilo opravljenega dela začela z ugotovitvijo, da je zadnje leto zaznamovalo dokaj problematično splošno ekonomsko stanje. Temu je dodala, da je deželni svet pred kratkim sprejel reformo lokalnih uprav, ki bo dejansko ukinila pokrajine. Sicer so pokrajinski upravitelji kljub vsemu opravili odlično delo in izpeljali vse načrte, je poudarila pokrajinska predsednica, ki se je sprva posvetila šolskemu sektorju.

Pokrajinska uprava je namreč poskrbela za popravila in vzdrževanje na mnogih tržaških višjih srednjih šolah. Med temi je bil še posebej poudarek na šolah Galilei, Carducci-Dante, »Gian Rinaldo Carli« in »Tomaso Savoia Duca di Genova«. To šolo bodo tudi obnovili, pokrajina pa je temu namenila 5,2 milijona evrov.

Glede infrastrukture je predsednica spomnila, da so se začela dela za gradnjo nadvoza na cesti, ki povezuje Nabrežino in Šempolaj za skupno naložbo 4,9 milijona evrov. O teh bo 2,4 milijona prispevala Pokrajina Trst; dodatna dva milijona je prispevala Dežela FJK, pol milijona pa družba državnih železnic. Dalje je pokrajinska uprava z naložbo 480.000 evrov ob-

»Za staro pristanišče so nujne sinergije«

Sprejetje popravka senatorja Francesca Russa k stabilizacijskemu zakonu v senatu in dokončna odobritev zakona predstavljata pomembno in resnično spremembo za prihodnost starega pristanišča in sploh ekonomije vsega mesta.

To je poudarila pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat glede odloka, ki predstavlja dejansko zasuk za Trst. Zdaj je potrebna natančna analiza funkcij in bodoče namembnosti dela tržaškega nabrežja, ki je bil 30 let ukleščen v državne vinikularije, ki so ovirale njegov razvoj, je dejala pokrajinska predsednica. Lokalne uprave in javne institucije bodo morale odslej tesno sodelovati, je dodala. Nujna je namreč sinergija oziroma skupno delo za izdelavo načrta, ki bo predvideval staro pristanišče kot sestavni del mesta, to pa bo privabilo tudi tuje vlagatelje.

SINDIKAT - Zaposleni v zadrugah Gsa in Euro&Promos

Protest pred županstvom Plača snažilke? 170 evrov

Protest snažilk na Velikem trgu

FOTODAMJ@N

Številni zaposleni in zaposlene v zadrugah Gsa in Euro&Promos so včeraj dopoldne dobri dve uri glasno protestirali pred županstvom na Velikem trgu. To so bile pretežno snažilke, ki skrbijo za čistočo v številnih občinskih poslopijih, začeni z vrtci in osnovnimi šolami. Protestirale so, ker je občinska uprava v ustreznih razpisih (dela v zakup) sta si zagotovili omenjeni zadrugi) zmanjšala število delovnih ur za 35%, v nekaterih primerih pa celo za polovico. Na demonstraciji, ki so jo priredili panožni sindikati Filcams-Cgil, Fisascacisl in Uiltucs-Uil ter Ugl-Terziario, so nekateri pokazali zadnjo plačo, ki je v nekaterih primerih znašala tudi manj kot 200 evrov, nekateri so celo prejeli samo 170 evrov. Razpis je bil sicer iz formalnega vidika neoporečen, so povedali predstavniki sindikatov, a občinska uprava se mora vprašati, ali lahko ljudje živijo s takšno mesečno plačo.

novila nekatere ceste, točneje pokrajinske ceste št. 14 v Miljah, št. 12 v Gročani, št. 1 na Krasu, št. 6 v Gročani, št. 28 v Zgoniku, št. 8 na Repentabru, št. 31 v Slivnem, št. 18 pri Saležu in št. 4 v Mavhinjah. Pokrajina je bila zelo aktivna tudi na področju dela. Urad za zaposlovanje je udeležen pri projektu Jamstvo za mlade, ki se je začel v maju in pri katerem sodeluje že 3552 mladih. Sicer se je na urad za zaposlovanje letos obrnilo 30 tisoč ljudi. Na področju javnih del je predsednica med drugim omenila začetek del za obnovo Doma pristaniških delavcev, predvidena naložba je 4 milijone evrov. Dalje je pokrajinska uprava zaključila tri evropske projekte Kras-Carso, priredili pa so tudi številne pobude in tečaje poklicnega izobraževanja.

A.G.

ZDRAVSTVO - Obračun tržaškega Podjetja za zdravstvene storitve ob koncu leta

Prednost so dali storitvam za občane

Tržaško Podjetje za zdravstvene storitve se pripravlja na spremembe v luči reforme deželne zdravstvene sistema. S 1. januarjem 2015 se bo preimenovalo v Podjetje za zdravstveno pomoč, vendar bo potrebna predvsem kulturna sprememba v miselnosti tako operaterjev kot občanov, da se reforma dejansko uresniči, saj so drugače pogoji v tem trenutku ugodni in gre za priložnost, ki je tržaška skupnost ne sme zamuditi, je opozoril generalni direktor podjetja Nicola Delli Quadri na večerajšnji tiskovni konferenci na sedežu direkcije v parku bivše umobolnice pri Sv. Ivanu, kjer je skupaj z odgovornima za koordinacijo socio-zdravstvenih služb in za osebje, Mario Grazio Cogliati Dezza in Cristino Turco, opravil obračun delovanja v iztekajočem se letu 2014.

Glede tega je bilo rečeno, da je tržaško zdravstveno podjetje temeljni del deželne mreže zdravstvenih storitev. Čeprav so leto 2014 začeli s finančno dotacijo, ki je znašala 14 milijonov evrov manj kot leto prej, so vsoto delno nadoknadili v teku leta in leto 2014 zaključili s približno enoodstotnim presežkom, prav tako se število zaposlenih ni zmanjšalo, saj jih je ostalo 1275, se pravi ravno toliko, kolikor v letu prej. Zaradi omejenih finančnih sredstev so se pri podjetju odločili, da bodo le-ta prvenstveno namenili ohranjanju storitev za občane, še posebno

V letošnjem letu je v okviru zdravstvenega podjetja začelo med drugim delovati tudi t.i. »mikroobmočje« v okviru novega stanovanjskega kompleksa podjetja Ater v Ul. Cumano

ARHIV

za tiste v stiski, drugače beležijo najvišje zmanjšanje števila hospitalizacij na deželni ravni (od 240 hospitaliziranih na tisoč prebivalcev iz leta 1996 so prišli na letošnjih 137,7), za 1,75 odstotka se je zmanjšalo tudi število hospitaliziranih oseb, starejših od 70 let, čemur po besedah Delli Quadrija botruje dejstvo, da postajamo sicer družba starejših oseb, ki pa so dobrega zdravja. Povečalo se je število oseb, za katere so

uredili oskrbo na domu: letos je bilo takih oseb 8050, kar znaša 3,3 odstotka več kot lani.

V letošnjem letu je v stik s službami za umsko zdravje prišlo 5228 oseb, ki so jim v več kot polovici primerov sledili na domu oz. v drugih krajih (vključno z zaporom) in ne v centrih za umsko zdravje, za 23 oseb pa so odredili hospitalizacijo in obvezno zdravljenje. Skoraj tri tisoč oseb pa se zdravi zaradi različnih oblik odvisnosti, kar znaša osem odstotkov več kot lani: v več kot polovici primerov gre za odvisnost od drog (štiri odstotke več kot lani), medtem ko se je za kar 37 odstotkov povečalo število tistih, ki se zdravijo zaradi odvisnosti od kajenja, za 20 odstotkov pa število tistih, ki se zdravijo zaradi zasvojenosti z igrami na srečo, poleg tega so podvojili dejavnost v korist mladim pod 25. letom starosti, za 78 odstotkov pa se je povečalo število testiranj za ugotovitev morebitne prisotnosti hepatitisa in aidsa.

Nasprotno pa se vedno manj občanov zateka na urgenco: če jih je bilo leta 2010 71.871, predvidevajo, da jih bo letos 63.309. Glede onkoloških bolnikov jih 270 zdravijo s pomočjo kemoterapije, od dobrih tisoč terminalnih bolnikov pa jih kar 880 negujejo na domu. V primerjavi z lanskim letom se je za dobra dva odstotka zmanjšal strošek za nakup zdravil na osebo, kar je treba pripisati predvsem dejstvu, da zdravniki vedno bolj predpisujejo cenejša zdravila, pa tudi temu, da so uvedli t.i. »politerapijo« pri starejših osebah, katerim so zdravniki v preteklosti predpisovali večje število različnih zdravil, zdaj pa so

to število zmanjšali, zaradi česar računajo, da je prihranek znašal kar 78.451 evrov.

Na področju socio-zdravstvenih storitev se je povečalo število podpor za vključitev v svet dela in prilagojenih projektov v okviru oddelka za zdravljenje odvisnosti Sert in oddelka za umsko zdravje, za dobrih 628 tisoč evrov so povečali vlaganje v nujne storitve oz. pomoč osebam z manj možnostmi pri vključevanju v svet dela. Pri Sv. Andreju in v Ul. Cumano sta zaživel novi t.i. »mikroobmočji«, medtem ko naj bi tretje v kratkem zaživele v Ul. Carsia na Opčinah, tistemu, ki deluje v Cindisu v Miljah, pa so podaljšali delovanje. Med dosežki sta tudi razširitev prostorov centra za umsko zdravje v Ul. Gambini, zahvaljujoč se dogovoru z deželno upravo in univerzo pa bodo v Ul. Valmaura uredili novi sedež tretjega zdravstvenega okraja in službe 118. V okviru podjetja so tudi izpeljali projekt usposabljanja za opravljanje diagnoz in terapij na razširjenem območju Tržaškega in Goriškega ter izdali listino storitev.

Tržaško zdravstveno podjetje se lahko tudi pohvali z nekaterimi drugimi dosežki: med otrokom prijaznimi sorodnimi podjetji zaseda namreč četrto mesto v Italiji in prvo mesto v FJK, poleg tega je svetovna zdravstvena organizacija potrdila, da bo v obdobju 2014-2018 oddelek za umsko zdravje sodelujoči center, saj gre za edino tovrstno ustanovo na svetu, ki jo je omenjena organizacija ugotovila za pomoč pri razvijanju storitev za skupnost in inovacij na področju umskega zdravja. (iž)

Urniki mestnih muzejev, knjižnic in občinskih galerij

Tržaška občina vabi k obisku mestnih muzejev, ki bodo v prazničnem času odprti vse dni z izjemo jutrišnjega, božičnega dne in 1. januarja. Morski muzej, Akvarij in Naravoslovni muzej bodo odprti tudi 26. in 31. decembra ter 6. januarja med 10. in 17. uro (druge dneve pa med 9. in 13.). Z običajnim urnikom bodo v predprazničnih dneh odprti tudi muzeji De Henriquez, Sartorio, Revoltella, Rižarna, Orientalski in Gledališki muzej ter Grad in Lapidarij. Občinske knjižnice Hortis, Quarantotti Gambini, Mattioni in hemeroteca Tomizza bodo danes odprte le do 13. ure. Občinska galerija na županstvu bo danes zaprta, razstavna dvorana Fittke pa bo odprta samo v dopoldanskem času.

Občinski uradi v Dolini in Devinu-Nabrežini

Uprava Občine Dolina obvešča, da bodo ob božičnih in novoletnih praznikih danes, 24. decembra, in v sredo, 31. decembra, občinski uradi zaprti v popoldanskih urah in bo poslovanje z občani le do 12.15. Uprava devinsko-nabrežinske občine sporoča, da bodo občinski uradi danes in 31. decembra poslovali s strankami izključno v dopoldanskem času, popoldne pa bodo zaprti. V torek, 30. decembra, bodo uradi odprti za stranke tudi v popoldanskem času. Služba lokalne policije bo poslovala s strankami po običajnem urniku.

Javne pisarne in avtobusi

Ob praznikih bodo danes in 31. decembra tudi v Trstu v številnih javnih uradih poslovali samo v dopoldanskem času. Tako bo na tržaški občini, pri Agenciji za prihodke. Pisarne podjetij AcegasApsAmga in Estenergy bodo obe dneva odprte za stranke le do 11.15. Pri podjetju Trieste Trasporti bodo na voljo strankam do 12. ure. Urnik zadnjih večernih voženj bo nocoj okrnjen, jutri pa bo praznični vozni red dodatno okrnjen. Več informacij na spletni strani www.triestetrasporti.it in na brezplačni tel. št. 800-016675.

Stanka Čuk gostja oddaje

Zadnji letošnji pogovor v studiu, ki ga pripravlja časnikarski oddelek RAI - TDD Predstavlja - bo v petek, 26. 12., posvečen socialnim temam. Gostja oddaje, ki jo bo vodila Helena Jovanovič, bo Stanka Čuk, predsednica Sklada Mitja Čuk z Opčin. Beseda bo v tem prazničnem času, ko sta osamelost in pomanjkanje še bolj občutena, tekla predvsem o socialnih stiskah, v katero so zašle družine tudi pri nas. Oddaja bo na sporedu okrog 20.50, ponovitev pa v sredo, 31.12., okrog 20.10.

Božično kosilo in ples za starejše občane

V prostorih restavracije Filoxenia v bližini grške pravoslavne cerkve je bilo včeraj posebej živahno in veselo. Na povabilo javnega združenja Pro Senectute so se v lokalu zbrali številni starejši občani na tradicionalnem božičnem kosilu. Pred tem so imeli mašo, ob kosilu pa so imeli tudi glasbo v živo, tako da so se mnogi z veseljem zavrteli v plesu (na sliki - FOTODAMJ@N).

V Trstu razstava ročno izdelanih jaslic

Če so vam všeč božične jaslice, morate obiskati razstavo v nekdanjih prostorih agencije Aiat v pritličnih prostorih tržaškega županstva na Velikem trgu. Razstavo so včeraj odprli v okviru tržaških božičnih prireditev, pobudnika sta združenje Associazione triestina amici del presepio in Občina Trst. Okrog dvajset ročno izdelanih jaslic (fotoDamj@n) bo na ogled do 6. januarja, in sicer ob delavnikih, nedeljah in praznikih med 10.30 in 12.30 ter med 15.30 in 18.30. Razstava bo zaprta samo danes in čez teden dni, 31. decembra. Vstop je prost.

Na Krasu ustavili trinajst migrantov

Skupina trinajstih migrantov brez veljavnih osebnih dokumentov je pred dnevi peščila po Krasu. Šlo je za devet Arabij in štiri ženske, stare od 15 do 52 let, državljane Eritreje, Iraka, Savdske Arabije, Somalije in Sudana. Ustavila jih je tržaška mejna policija, ki je naposled za vse migrante uvedla običajni upravni postopek. Edinega mladoletnika so zaupali polnoletni sestri, ki je potovala z njim. To je ena tolikih skupin državljanov azijskih in afriških držav, ki se redno pojavljajo na Krasu. Tudi te migrante so organizatorji ilegalnih potovanj s kombijem prepeljali čez slovensko-italijansko mejo, nakar jih je voznik na hitro zapustil in se vrnil v Slovenijo. Vsi so v prejšnjih tednih potovali skozi balkanske države, njihov cilj pa je severna Evropa.

Zmerjal in razbijal v alkoholnih hlapih

Močno pijan moški je v ponedeljek popoldne stopil v nek bar na Trgu Stare mitnice in začel vpiti. Zmerjal je navzoče, poleg tega pa je na tla odvrgl steklenico mleka, ki se je razbila. Lastnik lokala je poklical policijo, kmalu zatem sta policista že mirila razgreteža. Štiridesetletnega Tržačana, italijanskega državljanja z začetnicama F.B., so kazensko ovadili zaradi žaljenja, groženj in povzročitve škode.

BOŽIČNI KONCERT - Učenci prof. Armina Seška in prof. Jagode Kjuder

Prepričljivi nastopi mladih violinistov šole Glasbene matice

Iz množice prireditev, ki jih naša društva in šole ponujajo v predbožičnem času, nekatere izstopajo po zanimivosti in kvaliteti: violinski razred, ki ga prof. Armin Sešek že nekaj let vodi na šoli Glasbene matice, je prav lep primer strokovnega dela, ki žanje odlične rezultate, saj učenci srbskega pedagoga kar serijsko zmagujejo na tekmovanjih in opozarjajo na visoko kakovost pouka. Veliko zaslug ima pri tem prof. Jagoda Kjuder, ki z mojstrom sodeluje že vrsto let, si pri njem nabira dragocenih nasvetov ter svojim učencem nudi možnost, da spoznajo tudi drugačne prijeme.

Božični koncert v Gallusovi dvorani Glasbene matice je otvorila ravno učenka prof. Kjudrove, izredno nadarjena Alida Shahrazad Igbaria, ki je že začela pobirati priznanja na tekmovanjih, ne nazadnje na Glasbeni reviji šole Sv. Cirila in Metoda. Prikupna mala violinistka je zelo prepričljivo odigrala 1. stavek Accolayevega Koncerta v a-molu: kljub manjšemu spodrslaju, ki je deklici začasno zmedel štrane, je bila njena igra sproščena in muzikalna, pri klavirju pa jo je podprl imeniten korepetitor kot je skladatelj in pedagog Bojan Glavina. Sledila je Carolina Riccobon, ki je resno in ko-

Z božičnega koncerta violinistov v Gallusovi dvorani Glasbene matice FOTODAMJ@N

rektno odigrala Kreislerjevo V tempu menueta, nato je Florjan Suppani zai- gral 1. in 2. stavek Corellijeve Sonate v e-molu op. 5 št. 8, pri kateri je pokazal lep zvok, skrbno intonacijo in umirjeno muzikalnost. Svoj glasbeni temperament lepo razvija tudi Vanja Zuliani, ki je v treh Romunskih plesih

Bele Bartoka poleg tehnične spretnosti pokazal kar strasten pristop.

Zaradi bolezni se nastopa nista mogli udeležiti dve učenki, lahko pa smo poslušali trojico, ki je pred kratkim zablestela na mednarodnem tekmovanju Spincich: štirinajstletni dvojčici Ana in Kaja Sešek sta poželi najvišje nagrade, visoko se je uvrstila tudi enajstletna Sara Schisa, tri ljubke deklice pa so nam pokazale zadnje dosežke svojega dela: Ana je s prepričljivo interpretacijo predstavila skladbo Nenada Firšta Something wild, Sara je brezhibno in suvereno odigrala zahtevni 1. stavek Koncerta v a-molu št. 9 Charlesa de Beriota, Kaja pa se je spoprijela z vrhunsko tehniko Niccolaja Paganinija v Capricciu št. 20.

Jagoda Kjuder se je zahvalila pedagogu in učencem za trud, ki je poplačan z vidnimi uspehi, prof. Bojanu Glavini za dragoceno sodelovanje, občinstvo pa je vse nastupajoče nagradilo s prisrčnimi aplavzi.

Katja Kralj

DSI - Škofov vikar g. Anton Bedenčič

Kako naj kristjani pristneje doživljajo božični praznik

G. Anton Bedenčič, škofov vikar za slovenske vernike na Tržaškem, je v Društvu slovenskih izobražencev na zadnjem srečanju letošnjega leta podal svoj osebni razmislek o prihajajočih praznikih, v katerem se je skušal poglobiti v adventni čas oziroma duhovno gledanje, kako bi kristjan podoživil božični čas, ne pa konkretnih in materialnih stvari.

Vsak kristjan je del družbe, v dobrem in slabem. Tako je sodobni človek našel svojo obljubljeno deželo v svetu dobrin, ki je postala tudi prostor praznine in teme. Slednja zaslužni vsakega, ki se ji podredi, čeprav misli, da lahko on o vsem odloča. G. Bedenčič je izpostavil dejstvo, da se mladi ljudje v današnjem svetu ne počutijo dobro, zato bežijo iz njega v svet pozabe in omame, v svet brez Boga in pravih človeških odnosov. Ta časa opojnosti je ponujena vsem.

Prav zato so božični prazniki kot izziv, da si vzamemo čas za pravo in poglobimo svoj odnos z Bogom. Kako lahko to storimo, da ga sprejmemo v sebi, v družini ali v skupnosti, če so odnosi tako ohlapni in se razdirajo? Če vero obnovljamo, raste in je vedno globlja. Bog je neko srečanje, a se lahko od njega oddaljimo, če zapademo v rutino. Vikar je opozoril na to, kako nam v mesecu decembru vsi želijo lepe in vesele božične praznike, nihče pa ne omeni zakaj in kdo. Malo se omenja, da se je rodil Bog, saj namesto Kristusa prihaja božiček, ki ima čudovit prostor v veleblagovnicah.

Kdo je najbolj resničen v zgodovini, pa se ga bo zelo težko omenjalo v Evropi, ki je krščanska? Sram nas je omeniti Kristusa, to delamo samo v cerkvah in ožjih krogih. Važna je bogata večerja, za učlovečnega Boga pa ni prostora, ker bi sled-

nji razkril praznino potrošnje, ovite v bleščeče lučke. »Bog, kot ga ozna- nja Jezus, ne more imeti mesta v tej družbi, ker tu obstajajo drugi bogovi, za vse to smo precej krivi tudi kristjani«, je dejal g. Bedenčič, saj »krščanstvo je vidno le zunaj, znotraj pa je velika praznina. Kot je povedal papež Frančišek, je danes veliko polakiranih kristjanov«.

Pri božičnih obredih se bo zbralo veliko ljudi, a bo to zgolj zaradi tradicije, ne pa zaradi vere v Kristusa. Iz slednje pa ne more priti do spremembe družbe. Tako tudi brez priprave ni božiča, ne moremo doživeti Boga v polnosti. Zapustiti moramo človeško obljubljeno deželo, svet nesvobode, ki nas je zaslužil, in si vzeti čas za razmislek in globino.

V nadaljevanju je vikar podal štiri korake: kako nam Kristus ponuja resnično življenje; pričevanje Janeza Krstnika, ki ne pričuje v luči, temveč je priča luči; sprejetje svojega poslanstva, saj je Bog izbral neznano ženo, ni pa iskal nekoga na kraljevskem dvoru; napiti se moramo intimnega odnosa z Bogom. (met)

Božični koncert proseških godbenikov

Proseški godbeniki že neučakano odštevajo dneve, ki jih ločujejo od vsakoletnega slavnostnega nastopa v tem prazničnem obdobju. Tako kot je namreč že 36-letna tradicija, bodo tudi letos, na Štefanovo, priredili božični koncert. V petek, 26. decembra, ob 17. uri vabijo zato vse v športni center Ervatti pri Brišičkih, kjer bodo na priložnostni oder stopili tako glasbeniki članske godbe pod taktirko maestra Iva Bašiča kot člani mladinskega pihalnega orkestra, se pravi otroci od 8. do 12. leta starosti, ki jih vodi Irina Perosa. Sicer ne gre pozabiti, da so se gojenci glasbene šole Godbenega društva Prosek že izkazali na božičnem nastopu 17. decembra v Kulturnem domu v domači vasi. Ob tisti priložnosti je občinstvo lahko samo ocenilo, kako mladi godbeniki vestno in zagnano glasbeno napredujejo: posamezniki so nastopili kot solisti in kot člani komornih skupin; ob njih pa so se publikli predstavili tudi člani mladinskega pihalnega orkestra.

OBČINA TRST Odkrili ploščo v spomin na Anito Pittoni

V Ulici Cassa di Risparmio št. 1 so včeraj odkrili ploščo v spomin na tržaško pisateljico, večplastno umetnico, obrtnico in intelektualko Anito Pittoni. Pittonijeva (1901-1982) je med letoma 1941 in 1974 stanovala in ustvarjala v stavbi, na pročelju katere je občinski odbornik za kulturo Paolo Tassinari včeraj odkril ploščo (fotoDamj@n). Tam je prirajala tudi priljubljena torkova srečanja med tržaškimi umetniki in intelektualci.

RIŽARNA - Razstava propagandnih lepakov iz 40. let

Ko so v Beogradu svarili pred judovsko zaroto ...

Judje so bili pogosto prikazani kot neustupljivi kapitalisti, včasih kot nevarni komunisti, predvsem pa kot zlobneži, ki nadzorujejo ves svet

FOTODAMJ@N

V Muzeju Rižarne so na pobudo Občine Trst odprli razstavo propagandnih lepakov »Pozor, prihajajo« (Attenzione, stanno arrivando...), ki je posvečena Dnevu spomina. Lepaki so bili v letih 1941-1942 del »velike razstave proti framasonom« v Beogradu. Uredili so jo v okupirani Jugoslaviji, v času kolaborantske vlade Milana Nedića, v resnici pa je svarila pred »framasonsko judovsko zaroto«. Njen cilj je bil širiti sovraštvo do judov, sodila pa je v obsežnejši protijudovski propagandni stroj z 200.000 brošurami, 60.000 plakati, 100.000 letaki, 108.000 kuvertami, 4 serijami znamk in 176 videoposnetki. Takratni prireditelji so

govorili o edinstvenem dogodku na svetovni ravni.

V Rižarni je 17 originalnih lepakov, katerih lastnik je dizajner Mirko Ilić. Gradivo dokazuje, kako je lahko umetnost močno sredstvo za vplivanje na ljudi. Judje so enkrat prikazani kot neustupljivi kapitalisti (take letake so sicer poznali tudi v Sovjetski zvezi), drugič kot komunisti, najpogostejše kot zlobni spletkarji.

Razstavo je uredil Muzej Rižarne v sodelovanju z društvom Cizeoruno ter s podporo Dežele FJK in Fundacije Casali. Odprta je vsak dan (razen jutri in 1. januarja) od 9. do 19. ure. Vstop je prost.

KRIŽ - Žalostna vest

Severino Sedmak se je poslovil

Veliko domačinov in znancev iz sosednjih krajev se je na pokopališču v Križu poslovilo od Severina Sedmaka, zavednega domačina, dolgoletnega pevca in političnega aktivista.

Severino Jašč, kot so ga poznali Križani, je ljubezen do petja in do politike podedoval od očeta Angela. Prevzel je tudi njegov temperament in željo, da bi bil vseskozi informiran o tem, kar se dogaja v krajevnem in v širšem okolju. V mladih letih je bil pomorščak (z ladjo je preplul ves svet) in nato se izučil za krojača pri domačinu Viktorju Bogatcu, sicer znanemu kulturnemu in političnemu delavcu. Za kratek čas je delal v klavnici na proseški železniški postaji, nato do upokojitve v tržaškem pristanišču.

Severino je več desetletij pel v moškem zboru Vesna, ki se je od njega pod taktirko Rada Miliča poslovil na vaškem pokopališču. Bil je član KPI, potem DSL in Levih demokratov, nato med ustanovitelji domače sekcije Demokratske stranke. S skupino Križanov in Nabrežincev je svoj čas ustanovil društvo Brin z namenom oživitve dejavnosti v kriškem Ljudskem domu. Skratka človek, ki je veliko prispeval za dobrobit skupnosti.

Naj počiva v miru, družini pa iskreno sožalje.

PETJE - S pomočjo ZCPZ, Slovenske prosvete in openske župnije

Cerkveni zbor sv. Jernej posnel prvo cd ploščo

Predstavili jo bodo na božičnem koncertu jutri v cerkvi sv. Jerneja

Openski mešani cerkveni pevski zbor sv. Jernej bo pod vodstvom Janka Bana letošnji božič praznoval z izidom svoje prve zgoščenke

Cerkveni pevski zbori so skupine s čisto posebnim poslanstvom in specifično dejavnostjo, ki je najprej liturgične narave. Nekateri cerkveni zbori imajo tudi koncertno dejavnost ali so redni sooblikovalci zborovskih revij tudi izven cerkvenega okvira. Openski zbor sv. Jernej je zagotovo eden od tistih, ki stremijo po višji kakovosti in si je vedno prizadeval, da bi cerkveno petje bilo nekaj več kot standardna spremljava bogoslužja, saj izbira zborovodij in programov od nekdanj poudarja trdno povezanost z domačim krajem in njegovimi ustvarjalci, ki so tudi pisali za ta zbor. Openski kor je bil v dvajsetem stoletju žarišče pevske in glasbene ustvarjalnosti z bogato pevsko, orgelsko, kompozicijsko dejavnostjo domačih umetnikov. Da bi bogata zgodovina ne ostala zapisana samo v spominu vaščanov in pevcev, je mešani cerkveni

zbor sv. Jernej posnel svojo prvo cd ploščo in jo posvetil svojima nekdanjima zborovodjema, skladateljema Stanetu Maliču in Ubaldu Vrabcu. Oba glasbenika sta namreč delovala na openskem koru, sta vodila ta zbor in zanj napisala vrsto skladb, ki tvorijo železno osnovo njegovega liturgičnega in koncertnega repertoarja. Sedanji zborovodja Janko Ban je iz seznama skladb, ki so openskim pevcem posebno pri srcu, izbral Tretjo mašo in šest nabožnih skladb Staneta Maliča (med temi tudi znana pesem Božično pričakovanje na besedilo Ljubke Šorli), Slovensko mašo v b duru, štiri priredbe ljudskih napevov in dve avtorski skladbi Ubalda Vrabca, med katerimi je obče znana Bila je noč na besedilo Vinka Beličiča.

Projekt si je zamislil organist in pevec Vinko Škerlavaj, koordinacijo je

vodila Berta Vremec, snemanje je podpisal Vasja Križmančič, platnico s podobno openske cerkve in marijinega svetišča na Repentabru (kjer je potekalo snemanje) pa je oblikoval Matej Susič. Izid plošče so omogočili Zveza cerkvenih pevskih zborov, Slovenska prosveta in župnija sv. Jerneja. Cd bo prvič, javno predstavljen na božični dan, ob priložnosti tradicionalnega božičnega koncerta v cerkvi sv. Jerneja, ki se bo pričel ob 18. uri. Ob mešanemu zboru sv. Jernej pod vodstvom Janka Bana in moškemu zboru Stane Malič zborovodje Walterja Lo Nigra bodo nastopili mladinska vokalna skupina Vesela pomlad, ki jo vodi Andreja Štucin, moški zbor Tabor pod vodstvom Davida Žerjale, priložnostna pevska skupina pod vodstvom Mire Fabjan. Božično misel bo podal Peter Cvelbar.

ROP

Včeraj danes

Danes, SREDA, 24. decembra 2014

EVA

Sonce vzide ob 7.43 in zatone ob 16.25 - Dolžina dneva 8.42 - Luna vzide ob 9.14 in zatone ob 19.39.

Jutri, ČETRTEK, 25. decembra 2014

BOŽIČ

VREME VČERAJ: temperatura zraka 11 stopinj C, zračni tlak 1026 mb pada, vlaga 70-odstotna, veter severozahodnik 5 km na uro, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 14 stopinj C.

Lekarne

Danes, 24., in v soboto, 27. decembra 2014:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in
od 16.00 do 19.30

Lekarne odperte
tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Oriani 2 - 040 764441, Barkovlje - Miramarski drevored 117 - 040 410928, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odperte
tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Oriani 2, Barkovlje - Miramarski drevored 117, Trg Cavana 1, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Cavana 1 - 040 300940.

Četrtek, 25., in petek, 26. decembra 2014

Lekarne odperte
od 8.30 do 13.00

Ul. Oriani 2, Barkovlje - Miramarski drevored 117, Trg Cavana 1, Boljunec. Lekarne odperte od 13.00 do 16.00
Ul. Oriani 2 - 040 764441, Barkovlje - Miramarski drevored 117 - 040 410928, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odperte
od 16.00 do 20.30

Ul. Oriani 2, Barkovlje - Miramarski drevored 117, Trg Cavana 1, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Cavana 1 - 040 300940.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.20, 18.10, 20.00, 22.00 »Il ragazzo invisibile«.

ARISTON - 16.30, 18.45 »Pride«.

CINEMA DEI FABBRI - 15.30, 21.00 »Fantasia«; 17.30 »La storia di Cino«; 19.00 »L'immagine mancante«.

FELLINI - 16.45 »I pinguini di Madagascar«; 18.30, 20.30, 22.20 »St. Vincent«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.15, 18.00, 20.00, 21.45 »Magic in the Moonlight«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Jimmy's hall«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.45, 21.10 »Storie pazzesche«.

KOPER - PLANET TUŠ - 15.25 »Butec in butec da«; 12.20, 15.10 »Eksodus: Bogovi in kralji«; 12.50 »Francosjinje«; 12.30 »Hobit: bitka petih vojsk«; 14.00, 15.20 »Hobit: bitka petih vojsk 3D«; 12.15 »Ježek in vran pričarata Božič«; 12.10, 14.10, 15.10 »Padrington«; 13.30 »Pingvini z Madagaskarja«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.15, 18.45, 20.00, 21.30 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«; Dvorana 2: 16.40, 18.20, 20.10 »Big Hero 6«; 22.15 »Ma tu di che segno sei?«; Dvorana 3: 16.40, 18.30, 20.20, 22.20 »Il ricco, il povero e il maggiordomo«; 16.15, 18.45, 21.30 »L'amore bugiardo«; Dvorana 4: 18.30, 22.15 »Un natale stupefacente«; 16.45 »Un gatto a Parigi«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 16.00, 18.05, 20.10 »Il ragazzo invisibile«; 16.00, 18.55 »Lo Hobbit - La battaglia del-

Slovensko planinsko društvo
Trst

želi članom, prijateljem, podpornikom
in vsem sorodnim društvom

VESEL BOŽIČ ter SREČNO IN
USPEHOV POLNO NOVO LETO

le cinque armate«; 16.30, 18.45 »Big Hero 6«; 15.50, 18.45 »L'amore bugiardo«; 15.50, 17.55, 20.00 »Un natale stupefacente«; 15.55, 18.00, 20.05 »Il povero, il ricco e il maggiordomo«; 16.20, 18.15 »I pinguini di Madagascar«; 20.10 »Ma tu di che segno sei?«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.00 »Big Hero 6«; 17.00, 19.40 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«; Dvorana 2: 15.00 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«; 17.40, 20.30 »L'amore bugiardo«; Dvorana 3: 16.10 »Big Hero 6«; 18.10, 20.00 »Un natale stupefacente«; Dvorana 4: 14.45 »Il ragazzo invisibile«; 16.30, 20.20 »Il ricco, il povero e il maggiordomo«; 18.20 »Big Hero 6«; Dvorana 5: 14.50 »L'amore bugiardo«; 17.45, 20.15 »Il ragazzo invisibile«.

Prireditve

GODBENO DRUŠTVO PROSEK vabi na božični koncert, ki bo v petek, 26. decembra, ob 17.00 v športnem centru Ervatti pri Briščikih.

SPD MAČKOLJE IN ŽUPNIJSKA SKUPNOST vabita na koncert božičnih pesmi v petek, 26. decembra, po sveti maši ob 9.30, v župnijski cerkvi v Mačkoljah. Nastopata MePZ Mačkolje, pod vodstvom Mateja Lazarja in otroška pevska skupina »z Ul'ce«.

TRŽAŠKI STOLNI ZBOR »Cappella civica« prireja v petek, 26. decembra, ob 18. uri tradicionalni božični koncert v stolnici sv. Justa. Na sporedu skladbe Bacha, Mendelssohna, Regerja, Rachmaninova in Sofianopula. Dirigent Tamara Stanese, na orgle igra stolni organist Roberto Brisotto.

ŠTEFANOVANJE - SKD F. Prešeren vabi v petek, 26. decembra, ob 18. uri v občinsko gledališče v Boljuncu na ogled predstave »Maskiran kriminal« Lovra Finžgarja in Nika Škrleta ter glasbenega uvoda MoPZ Valentin Vodnik.

GODBENO DRUŠTVO VIKTOR PARMA - TREBČE prireja v soboto, 27. decembra, ob 20. uri v Ljudskem domu v Trebčah »Božično novoletni koncert«, na katerem bo predstavitev novega društvenega prapora.

DEŽELNA ZBOROVSKA REVIIA NATIVITAS, v organizaciji ZSKD in USCI FJK: v nedeljo, 28. decembra, ob 18.00 v cerkvi sv. Jurija v Piranu, koncert »Benedictus qui venit«. Nastopata MePZ Lipa in MePZ Divača. V nedeljo, 4. januarja, ob 16.00 v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Boljuncu, koncert »Nativitas v Bregu«, v organizaciji MePZ F. Venturini. Nastopa pevska skupina »Sot el agnul« iz Galleriana di Lestizza (Videm), ŽePS Stu ledi iz Trsta in MePZ F. Venturini. V sredo, 7. januarja, ob 20.00 v cerkvi sv. Trojice na Katinari, koncert »Božični čas«, v organizaciji zbora Tončka Čok. Sodeluje Nomos Ensembles Wind Quartet.

PIHALNI ORKESTER »ARCOBALENO« vabi na novoletni koncert »Concerto in blue« v nedeljo, 28. decembra, ob 17.30 v Kulturni dom v Trstu, Ul. Petronio 3. Dirigent Erik Žerjav, na klavirju Carolina Pérez Tedesco in pevka Francesca Marsi.

SKD KRASNO POLJE Gročana, Pesek in Draga vabi na božični koncert v nedeljo, 28. decembra, ob 17.00 v župnijski cerkvi na Pesku, ki ga bo oblikoval pevski zbor Lirične akademije Sv. Križ. Prireditve spada v okvir pobude »Božič v Bregu« v sodelovanju z Občino Dolina. SKD VESNA prireja v nedeljo, 28. decembra, ob 18. uri v Ljudskem domu v Križu »Prednovoletni koncert«. Nastopajo MoPZ Vesna, s spremljavo tamburaškega ansambla, glasbenik Tullio Možina, Mladinska vokalna skupina AnaKrousis in glasbena skupina Siete Notas del Cha Cha.

GODBENO DRUŠTVO
VIKTOR PARMA - TREBČE

prireja

v soboto, 27. decembra 2014,
ob 20.h
v Ljudskem domu v Trebčah

BOŽIČNO NOVOLETNI KONCERT

na katerem bo predstavitev
novega društvenega prapora

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS vabi na božični koncert ansambla Girotondo d'Arpe (kvartet keltskih harf in violine), ki bo v torek, 30. decembra, ob 20. uri v cerkvi v Križu. Vstop prost.

Prispevki

V spomin na drago mamo Cvetko daruje Lorena z družino 50,00 evrov za ricmanjsko cerkev in 50,00 evrov za SKD Slavec.

V spomin na drago Cvetko darujeta Nada in Sonja 50,00 evrov za KD Bubnič - Magajna.

Namesto cvetja na grob Cvetke Glavina darujeta Mira in Sonja 30,00 evrov za COŠ Fran Venturini.

V spomin na drago Cvetko darujeta Martina in Egon z družino 50,00 evrov za SKD Slavec.

V drag spomin Cvetke darujeta Milena in Sergio 30,00 evrov za SKD Slavec.

V spomin drage Pierine Sedmak - Košuta darujeta Eda in Albino Sedmak 25,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na Pepija Kralja darujeta Mirko in Gabrijela (Križ 585) 20,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob Cvetke Glavina darujejo Ilde, Tina in Tadeja 50,00 evrov za SKD Slavec.

V spomin na Oda Kalana daruje učno in neučno osebje zavoda Žige Zoisa 113,00 evrov za Zoisov sklad.

V spomin na Severina Sedmaka darujeta Sonja in Ardenia 40,00 evrov za AŠD Mladina.

Ob 5. obletnici smrti drage mame Ivanke Tomažič - Colja daruje Danica z družino 20,00 evrov za SKD Vigned.

Ob priliki praznikov darujeta Aldo in Elda 30,00 evrov za KD Primorec, 30,00 evrov za AŠD Primorec, 30,00 evrov za cerkev v Trebčah, 30,00 evrov za godbeno društvo Viktor Parma in 20,00 evrov za združenje AGMEN.

V drag spomin na gospo Anico Kukanja darujeta Magda in Herman Svetlič 40,00 evrov za popravilo zvonov nabrežinske cerkve.

V dragi spomin na Pepija Carlja daruje sotašča Eda 50,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na Irmo Legiša darujeta Marija in Ilde 50,00 evrov za šempolajsko cerkev.

V spomin na Slavka Sosiča daruje Suzana z družino 50,00 evrov za TPPZ P. Tomažič.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Cvetke Glavina vd. Vatovac

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani ob tem težkem trenutku.

Iskrena zahvala vsem sosedom in prijateljem za nudeno pomoč.

Svojci

Ricmanje, 24. decembra 2014
Pogrebno podjetje Alabarda

Pridružila se je

Nika

v Nabrežini fešta je velika.
Veseli se Marko in Martina,
presrečni bratec Jani
in vsi bratrance zbrani.

Dobrodošla draga

Nika!

Jani je sestrico dobil in se skupno
z očkom Markom in mamico
Martino veseli.
Čestitamo
vsi pri Aurori

Kolegu Marku Emiliju in družini
iskreno čestitamo ob rojstvu male

Nike

Vsi na DIZ Jožef Stefan

Čestitke

*Zimsko jutro je v toplo naročje
mamici Manueli in očku Ericu malo
MELISSO položilo ter nono Susy in
nonota Giorgiota razveselilo. Chiara
in Peter se temu veselju pridružuje-
ta in polno radosti ter sreče vsem sku-
paj želita.*

*V Gropadi pri družini Slavec je
vse veselo, saj prihod male MELISSE
je vse prevzelo. Temu veselju bi tudi
jaz še dodala, mala Melissa tvoja bis-
nona Klara te bo crtala.*

*Hurrà!!! Rodila se je mala prin-
ceska MELISSA. Razveselila je ma-
mico Manuela in očka Erica. Iskrene
čestitke in veliko lepih trenutkov vam
želijo teta Manuela in bratranec
Michael.*

*Dragi IVAN, želimo ti, da lep je
vsak tvoj dan, še posebej za tvoj 4. roj-
stni dan. Vsi, ki te imamo radi.*

*Štorklja je v ponedeljek prinesla
Janiju sestrico NIKO. Martini in Tos-
hu čestita kontovelska klapa.*

Izleti

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS pri-
reja »Nočni pohod na Nanos«. Zbrali
se bomo na Razdrtem danes, 24. de-
cembra, ob 19.00 kjer bo izpred gostil-
ne start pohoda, mimo Vojkove kočice na
Nanosu, do cerkve sv. Hieronima. Ob
22.00 bo polnočnica, namenjena po-
hodnikom na Nanos in tistim, ki se bo-
do do cerkve pripeljali. Šli bomo ob vsa-
kem vremenu, zato se primerno oble-
cite in opremito.

**POHOD BREZ MEJA, TE SKUPNE STE-
ZICE...** se bo odvijal v nedeljo, 28. de-
cembra. Zbirališče ob 9.30 v prebene-
škem parku, začetek pohoda ob 10. uri.
Po pohodu skupno srečanje v parku v
Prebenegu. Glasba v živo in nastop do-
mače aerobične skupine »Befane brez
meja«. Pohod prirejajo vasi Dolina,
Mačkolje, Prebeneg, Socerb, Osp in Ka-
stelec.

OGLED JASLIC V LJUBLJANI v torek,
30. decembra: Mladinci bodo Boljunc
in Slomškov: Mladinska vabita na iz-
let. Odhod avtobusa iz Boljunca, pri gle-
dališču, ob 14.00 ter iz Bazovice ob
14.15. Po ogledu jaslic in stojnic nas bo
popeljal prihod Dedka Mrza, sledi ve-
čerja. Povratek približno ob 22.30. Pro-
gram ni naporen in primeren za druž-
ine z otroci. Vpis na tel. 335-8045700
(Albert).

VZPI - ANPI BOLJUNEC, prireja izlet v
torek, 13. januarja, na Sv. Ano pri Sta-
rem Trgu, in vabi na tradicionalno ko-
memoracijo padlim borcem v NOB,
med katerimi je bil tudi naš domačin Jo-
sip Maver. Odhod ob 8.30 izpred gle-
dališča F. Prešeren. Info v klubu F. Pre-
šeren ali na tel št.: 347-1573307 (Wal-
ter Maver).

Ob zaključku razstave

**"KRAŠKA
SIMFONIJA
op.2"**

in uspešnega srečolova,

se Sklad Mitja Čuk

iskreno zahvaljuje skupini
Gmajna

ter ji vošči Vesele Božične
praznike in uspešno
Novo leto.

Turistične kmetije

MARISA IN IGOR

STA ODPRLA OSMICO

v Ricmanjih.

040-2470119, 366-5304154

Osmice

OSMICO je v Mavhinhaj 58/A, odprla
družina Pipan-Klarič. Toplo vabljeni!
Tel. št. 040-2907049.

SILVANO FERLUGA vabi na osmico pri
Piščancih.

V LONJERJU št. 255 je odprl osmico
Damjan Glavina. Tel.: 348-8435444.

Poslovni oglasi

AMBULANTA V TRSTU IŠČE

edicinsko sestro (m/ž).

Pričetek takoj.

366-2733884

ŠIVILJSTVO ANDREJA - šivanje
po naročilu, razna popravila

v trgovini MANA-SEŽANA

Tel.00386-41455157

SREČNO IN ZDRAVO 2015!

Mali oglasi

DIPLOMIKANA IZ TUJIH JEZIKOV in
književnosti pomaga pri podpor-
nem pouku, pisanju domačih nalog
in učenju, od osnovne šole dalje. Tel.
št.: 320-0335479.

GOSPA išče delo kot hišna pomo-
čnica v dopoldanskih urah ali pri
negi starejših oseb 24 ur dnevno.
Tel. št.: 329-6055490 ali 00386-
40637800.

IZPRAZNUJEM hiše, stanovanja, kle-
ti, podstrešja itd., popravljam pohi-
štvo, lesena polkna, okna in vrata; tel.
340-2719034.

MLAD PAR išče opremljeno ali delno
opremljeno dvoposteljno sobo ali
malo stanovanje na Proseku/Konto-
velu (tudi v okolici) za daljše obdobje.
Tel. št. 340-1566130.

MLADA DRUŽINA išče hišo s terenom
(po možnosti tudi kmetijska zem-
ljišča), ali zazidljivo parcelo na Kra-
su. Tel. št. 349-1037122.

PRODAM diatonično harmoniko
znamke Prostor CFB za 1000 evrov;
tel. 335-5387249.

PRODAM dve sliki Stanota Žerjala
(po ugodni ceni). Tel. št. 331-
7114399.

PRODAM motor Aprilia Scarabeo
200, 5000 prevoženih km za 2000
evrov; tel. 335-5387249.

PRODAMO HIŠO z vrtom v Štanjelu,
na slovenskem Krasu, cena po do-
govoru. Tel.: 00386-41314995.

ZLAT PRSTAN smo našli pred telo-
vadžnico v Repnu. Kdor ga pogreša,
naj pokliče št. 348-5165977.

**Moški zbor Fantje izpod
Grmade**

vabi na koncert božičnih
pesmi

**Zveličar nam
je rojen zdaj**

oblikovali ga bodo Otroški
zbor Ladjica, MeCPZ
Devin, Fantje izpod
Grmade in gostujoča
vokalna skupina Sraka.

Na Štefanovo, 26.
decembra 2014, ob 17.30
v ogrevani cerkvi Sv. Duha
v Devinu

Šolske vesti

DIZ J. ŠTEFANA sporoča, da bo šola za-
prta danes, 24., v soboto, 27. in 31. de-
cembra, ter 5. januarja 2015.

RAVNATELJSTVO LICEJA A.M. SLOMŠEK sporoča, da bo šola zaprta
danes, 24., 31. decembra, ter 3. ja-
nuarja 2015.

RAVNATELJSTVO LICEJA F. PREŠERNA sporoča, da bodo uradi tajni-
štva in ravnateljstva zaprti v nasled-
njih dneh: danes, 24., 27., in 31. de-
cembra, ter 5. januarja 2015.

NA DTTZ ŽIGE ZOISA bodo uradi za-
prti v soboto, 27. decembra, in pone-
deljek, 5. januarja.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA J. PANGERC
sporoča, koledar informativnih se-
stankov in vpis v otroške vrte in šole:
12. januarja ob 16.30 OV Mavrica -
Milje; 16. januarja ob 16.15 OV Pi-
ka Nogavička - Dolina; 21. januarja,
ob 16.30 OV Miškolina - Boršt, sesta-
nek v Boljuncu; 21. januarja ob 16.30
OV Kekec - Boljunec; 26. januarja ob
16.15 OV Palčica - Ricmanje; 12. ja-
nuarja ob 16.15 Osnovna šola P. Vo-
ranc - Dolina; 12. januarja ob 17.30
COŠ F. Venturini, sestanek v Boljun-
cu; 12. januarja ob 17.00 COŠ Albin
Bubnič - Milje; 14. januarja ob 17.00
COŠ Mara Samsa - Ivan Trinko - za-
mejski sestanek pri Domju; 15. ja-
nuarja ob 17.30 Srednja šola Gregor-
čič - Dolina.

**ZDRUŽENJE STARŠEV COŠ »M.Sam-
sa«** in »I. Trinko - Zamejski« vabi vse
zainteresirane na obveščevalni sestanek
za vpisovanje otrok v 1. razred. Sreča-
nje bo, 14. januarja, ob 17. uri v pro-
storih slovenske osnovne šole pri Dom-
ju. Bodoče prvošolke bo ob tej pri-
ložnosti uč. Biserka Cesar razveselila z
branjem pravljice ob čaju in piškotih.

Obvestila

SKLAD MITJA ČUK sporoča, da so srečni
dobitniki: 03, 08, 21, 56, 76, 78 in 401.

BOŽIČ Z NAMI danes, 24. decembra, ob
22.45 procesija in praznovanje rojstva

Primorski
dnevnik

tmedia
OGLAŠEVALSKA AGENCIJA

obvešča, da bo v
sredo, 24. decembra
in
sredo, 31. decembra
ZAPRTA

Brezplačna št.
800.912.775

Web: www.tmedia.it/primorski
E-pošta: primorski@tmedia.it

Slovensko dobrodelno društvo
želi vesel Božič ter zdravja
in sreče v novem letu
svojim dobrotnikom, prijateljem in znancem

Božični koncert
Godbeno društvo 26.12.2014
ob 17.00
Prosek
sportni center Ervatti pri Brisčilih

**Slovenska Vincencijeva
Konferenca v Trstu**

želi vsem rojakom, svojim članom,
dobrotnikom in prijateljem

lepe, miru polne in blagoslovljene
božične praznike ter srečno,
uspeha polno in zdravo leto 2015.

Kriška sekcija VZPI-ANPI

Evald Antončič
vošči vsem
članom in vaščanom
vesel božič
in srečno novo leto

Jezuška pri jaslih »None Brune«. V če-
trtek, 25. decembra, zjutraj Slovensna
božična maša, poje MeCPZ Sv. Jernej.
Ob 18.00 v cerkvi Sv. Jerneja Božični
koncert openskih zborov: MeCPZ Sv.
Jernej, MoKZ Stane Malič, OPZ in
MIPZ Vesela Pomlad, Priložnostni
zbor ter MoPZ SKD Tabor. Program
so omogočili člani konzorcija Skupaj
na Opčinah ter različna openska zdru-
ženja.

**NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽ-
NICA**, Ul. Sv. Frančiška 20, bo zaprta
od 29. decembra, do 2. januarja. Da-
nes, 24. decembra, bo odprta do 13.
ure.

OBČINA ZGONIK obvešča, da bodo ura-
di in občinska knjižnica zaprti danes,
24. in 31. decembra, v popoldanskih
urah ter v petek, 2. januarja. Službe bo-
do po zakonu zagotovljene.

ODDELEK ZA MLADE BRALCE NŠK,
Ul. Filzi 14, bo zaprt od danes, 24. de-
cembra, do 5. januarja.

SDGZ IN SERVIS sporočata, da bodo
uradi na sedežu in podružnicah danes,
24. in 31. decembra popoldne zaprti.

ZSKD obvešča, da bosta zaradi prazni-
kov urada v Trstu in Gorici zaprta od
vključno srede, 24. decembra, do pet-
ka, 9. januarja.

ŽEGNANJE KONJ, ki ga prireja konje-
niško društvo Skuadra Uoo, bo v Šti-
vanu pri cerkvi sv. Janeza Krstnika (no-
va štivanska cerkev) v petek, 26. de-
cembra, ob 12.00. Vabljeni vsi, posebno
ljubitelji konj in starih običajev.

**JUS NABREŽINA IN GODBENO DRU-
ŠTVO »NABREŽINA«** vabita člane,
vaščane in prijatelje na praznično sre-
čanje, ki bo v soboto, 27. decembra, ob
17.30 dalje na nabrežinskem trgu. Za
veselo in praznično vzdušje bo poskr-
bela domača godba. V prijateljskem
okolju se bomo poslovlili od starega le-
ta in si bomo izmenjali iskrena vošči-
la za novo leto 2015.

KD KRASNO POLJE, v sodelovanju s
COŠ Fran Venturini, obvešča, da
bodo otroci ob priliki tepežnice obi-
skali vaščane v Gročani v ponedeljek,
29. decembra, od 14. ure dalje.

**OBČINSKA KNJIŽNICA NADA PER-
TOT**, v Nabrežini, bo zaprta od pone-
deljka, 29. decembra, do vključno tor-
ka, 6. januarja 2015.

SLORI obvešča, da bo zaprt zaradi do-
pusta od 29. decembra do 2. januarja.

SKD VIGRED sporoča, da so na raz-
polago društveni koledarji: pri od-
bornikih društva, v gostilni Gruđen
(Šempolaj), v knjigarni Terčon in v ka-
varni Gruđen (v Nabrežini).

KNJIŽNICA P. TOMAŽIČ IN TOVARIŠI
pri SKD Tabor obvešča, da bo zaprta
do 6. januarja.

KRU.T obvešča, da bodo društveni pro-
stori zaprti do vključno srede, 7. ja-
nuarja.

**TELOVADBA ZA ZDRAVO HRBTENI-
CO** - Skupina 35-55 SKD France Pre-
šeren iz Boljunca in vaditeljica Sandra
sporočata, da bo telovadba, po boži-
čnih in novoletnih praznikih, začela iz-
jemoma v sredo, 7. januarja, od 9. do
10. ure.

AŠD MLADINA organizira tečaj smu-

čanja na snegu, ki vsebuje 5 celo-
dnevni lekcij, s pričetkom v soboto,
10. januarja. Nadaljuje se 17., 24., 31.
januarja in 7. februarja! Potekal bo na
smučiščih FVJ. Vpis in informacije na
tel. 347-0473606.

**OBČINA DOLINA IN KULTURNA
DRUŠTVA** vabijo občane starejše od
65 let na družabnost, ki bo v soboto,
10. januarja, ob 18.00 v prostorih ve-
čnamenskega središča na Dolgi kro-
ni v Dolini. Za hrano in pijačo bo po-
skrbljeno.

SPLOŠNO KMETIJSTVO: 150-urni osno-
vni tečaj za pridobitev spretnosti, potreb-
nih za vodenje kmetije, od tehnik gojenja
in obdelovanja zemlje ter mehanskega ali
ročnega gojenja izdelkov, do poznavanja
tehnik in vseh zdravstvenih predpisov za
predelavo hrane. Tečaj bo ob ponedeljkih
in sredo od 18. do 22. ure. Vpisovanja od
12. januarja dalje na sedežu Ad Forman-
duma v Trstu (Ul. Ginnastica 72, tel. 040-
566360, ts@adformandum.org). Pričetek
tečaja, 2. februarja.

VODENJE AGRITURIZMA: 100-urni
tečaj za pridobitev spretnosti in stro-
kovnega znanja za vodenje agrituriz-
ma, od predpisov, veljavnih v gostin-
skem sektorju, do marketinga in teh-
nik prodaje izdelkov, ki izhajajo iz
proizvodnega ciklusa. Tečaj bo ob po-
nedeljkih in sredo od 18. do 22. ure.
Vpisovanja od 12. januarja dalje na se-
dežu Ad Formanduma v Trstu (Ul.
Ginnastica 72, tel. 040-566360, ts@adformandum.org). Pričetek
tečaja, 2. februarja.

ŠC MELANIE KLEIN obvešča, da bo
urad, Ul. Cicerone 8, zaprt do 15. ja-
nuarja. Info na info@melanieklein.org.

Loterija 23. decembra 2014

Bari	59	18	39	68	55
Cagliari	66	16	11	81	51
Firenze	81	55	77	87	47
Genova	49	65	41	11	80
Milan	3	45	7	61	26
Neapelj	35	46	14	7	55
Palermo	4	36	32	54	23
Rim	34	44	37	65	7
Turin	48	37	89	41	10
Benetke	1	83	65	74	64
Nazionale	88	82	78	2	16

Super Enalotto št. 153

18 22 55 58 62 89 jolly 51	
Nagradni sklad	17.987.552,05 €
Brez dobitnika s 6 točkami	-- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-- €
9 dobitnikov s 5 točkami	25.039,88 €
606 dobitnikov s 4 točkami	374,45 €
24.095 dobitnikov s 3 točkami	18,77 €

Superstar

	10
Brez dobitnika s 5 točkami	-- €
2 dobitnika s 4 točkami	37.445,00 €
171 dobitnikov s 3 točkami	1.877,00 €
2.132 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
14.457 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
33.698 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

O NAŠEM TRENUTKU

Nekaj o koristnosti nekoristnega početja

ACE MERMOLJA

Naključno sem srečal znanca. Nisva se videla kar nekaj časa in on mi reče: »Kako je s tabo? Kaj počenjaš? Vidim, da še pišeš. Pa doma napišeš kako pesmico. Tako je z nami upokojeenci.« Ob hipnih in površnih srečanjih je najbolje, da odgovoriš pritrdilno. Čemu bi razlagal, kaj počenjam, kako in zakaj. Tisti »doma napišeš kako pesmico«, pa mi še brni v ušesih.

Celo na za to prirejenem predavanju bi s težavo razložil, kaj pomeni pisati pesmice. Toliko bolj bi bil v težavah, ko bi imel pred sabo ljudi, ki se pretežno ukvarjajo s praktičnimi posli in jim je branje postransko. Pesmic pa po obveznemu šolskemu drdranju niso več brali. Kako recitacijo so slišali na proslavi in konec.

Nekoristnost pisanja pesmi je v teh okvirih očitna. Toliko bolj je tako, če nisi prejemal honorarjev, nagrad, priznanj, hommagev in podobnih zadev. Sam pa sem v tistih nekaj svojih pesmic vložil entuziazem, trud, trpljenje, znanje, branje, mišljenje, skratka, neko količino napora in učenja, ki bi zadostovala vsaj za eno medicinsko fakulteto. Kot zdravnik, inženir ali odvetnik bi seveda imel drugačen status, vendar se ne kesam za svoje pesmice. Ni bilo pa to reševanje križank. Govorim o preteklosti, ker sedaj samo še berem. Ustvarjalni eros je prenehal biti moj preganjalec, vesel spremljevalec in mučitelj.

Zapisano je, kot povedano, težko razložiti in utemeljiti. Ko pa ti brni v ušesu vprašanje, iščeš odgovor. Tako sem v knjigami opazil knjigo z naslovom L'utilità dell'inutile (Koristnost nekoristnega), jo kupil in prebral. Esey je napisal Nuccio Ordine in sodi med branja, ki bi jih vsem svetoval. Pisec opredeljuje kot koristna tista po-

četja, ki imajo za cilj takojšnji zaslužek ali praktično aplikacijo. Kot nekoristna pa človekova prizadevanja, ki jim nista osnovna cilja profit in uporabnost.

Ordine uvršča med »nekoristna« početja humanistične vede, umetnost, filozofijo, raziskovalne znanosti in podobno. Tem disciplinam danes trda prede, ker v stiski države najprej režejo prispevke za kulturne dejavnosti, za raziskovanje, šolstvo in dejavnosti, ki niso finance, banke ali obdelovanje predmetov za prodajo. Podjetja, ki vlagajo v raziskovanje, zahtevajo dosego vnaprej določenih ciljev. Univerze reducirajo zahtevnost »nekoristnih« humanističnih predmetov. Zdi se, da so vredne resnega študija samo medicina, inženirstvo, ekonomija in advokatura. Obenem pa Ordine z mnogimi primeri dokazuje, kako velik je bil v človeški zgodovini pomen ved, znanosti in umetnosti, ki niso nastale z nekimi profitnimi cilji.

V resnici je spor med nekoristnimi vedami in tem, kar prinaša takojšnji zaslužek star in se pričinja že v stari Grčiji, kjer so se rodile filozofija, umetnost, znanost, skratka, evropsko in zahodno mišljenje. Ne bi našteval vseh primerov in citatov, ker je zato na razpolago knjiga. Bi pa npr. opozoril, da je veliki grški zdravnik Hipokrat, ki ga štejemo za očeta moderne medicine, za svoje zdravljenje odklanjal plačilo. Zdravniški poklic se mu je zdel preveč plemenita dejavnost, da bi jo »onečastili« s plačili in denarjem, kot to delajo trgovci ali obrtniki. Ne vem, če enako mislijo današnji zdravniki, ko izrekajo Hipokratovo prisego ...

Ogromno je primerov, ko je človeški genij ustvarjal, raziskoval in razmišljal brez določenega in koristnega cilja. V tej

osnovni svobodi mišljenja so se rodila dela in spoznanja, ki so omogočila naš civilizacijski in vsestranski napredek. Nekoristno se je mnogokrat spremenilo v zaživljenje bistveno. Z nekoristnim smo lahko ljudje boljši. Kant je napisal: »Okus je sposobnost, da ocenimo predmet ali predstavo, ker nam prinaša ugodje ali pa neugodje in to brez vsakega interesa. Predmet takšnega ugodja se imenuje lepota.« Lepota nima interesa, brez smisla za lepo pa je človek zgolj animalistično bitje.

Zdi se mi bistveno ohraniti občutek za lepo ter znanje, umetnost, raziskovanje, ki nimajo utilitarističnih ciljev. Danes toliko bolj, ko se zdi, da ne doživljamo le prehodne krize. Morda pa je v zatonu potrošniška civilizacija, morda v globalnem svetu in z vedno novo tehnologijo ustvarjamo preprosto preveč blaga, da bi ga požrli. Rek: »Delam zato, da lahko kupim«, kaže svoje špranje. Morda se bomo vrnili k lepoti, k nekoristnemu, k okusu brez profita. So to blodnje pisca pesmic? Ne vem.

Prejšnji teden je italijanska državna televizija oddajala na prvem kanalu dva večera italijanskega igralca in komika Roberta Benignija na temo desetih božjih zapovedi. Benigni je v nekaj urah med resnim in komičnim, kot to zna on, bral in interpretiral deset božjih zapovedi. Naslonil se je na stara, izvirna biblijska besedila. Med sodobnimi televizijskimi programi se zdi takšno početje skoraj noro in namenjeno elitam čudakov. No, oddaji si je ogledalo 10 milijonov Italijanov, skoraj toliko kot finale svetovnega nogometnega prvenstva. Je ta narod znorel, ali pa ljudje slutijo minljivost koristnega in hranijo v sebi željo po višjem in v svoji osnovi nekoristnem?

JEZIK NA OBROBJU

Zaradi velike razlike med za tisk napisanim besedilom in gledališču, radiu, televiziji namenjenemu branju, bi moral to razliko tudi dosledno upoštevati, kdor koli vzame v roke pero. To seveda ni vedno lahko, saj marsikdo napiše predavanje najprej za večer s poslušalci, pozneje pa ga objavi v kakšni reviji.

V dramatik bi človek pričakoval, da so vsi v dialogu napisani teksti namenjeni odrski postavitvi. Pa ni tako, imamo tudi izrazite samo branju namenjene drame, težko pa bi našli take komedije. Te zahtevajo na oder postavljeno igro ali za radio prirejeno.

Največje razlike med pisano in govorno besedo pa ne bomo našli v gledališču, na radiu, televiziji ali pri predavanjih, ampak v najrazličnejših objavljenih intervjujih; pri teh je izrazito in spontano ustno sporočanje že od vsega začetka namenjeno tisku.

Dokler so novinarji in publicisti zapisovali odgovore svojih intervjuvancev, so skoraj vedno že svoje zapiske sproti prilagajali pisani besedi. Nobenih medvzklikov, stalno ali večkrat ponavljajočih se besed svojega sogovorca sploh niso zabeležili. **Pozneje objavljeni dialog je bil sicer bolj preprost in skromnejši, vendar napisan v sprejemljivem standardnem jeziku.** Včasih se je kateri izmed intervjuvanih pritožil, da ga je izpraševalec napačno razumel ali da česa ni pravilno in točno zapisal. Večjih nesporazumov pa ni bilo.

Tehnični razvoj je stvari precej zapletel. Danes intervjuvance povsod posnamejo na magnetofonski trak ali na ploščo. Zvočnega zapisa ne more nihče zatajiti, tam ostaja kot nema priča vsega izrečenega. Pri tem pa prihaja do drugačnih, večkrat celo zelo težkih in nerodnih nesporazumov. Mislim namreč na zvočni zapis intervjujev, pri

katerih izstopa že vsak vdih in izdih, vsaka najmanjša pavza, nedokončana poved, miselni preskok z ene teme na drugo, popravek ali popravek prej izrečenega.

Pri preoblikovanju zvočnega zapisa v pisno sporočanje, nastaja vrsta težko rešljivih problemov. Kako naj bodo taki intervjuji zapisani? Vsak, ki bere intervjuje v slovenskih dnevnikih ali revijah, bo opazil, da so pisani v standardnem jeziku, v takem, kakršnem so vsi ostali članki. Nehote se vprašamo, kako je to mogoče, saj vsi vemo, da Slovenci ne blestimo na javnih nastopih. Odgovor ni težak, če vemo, da **v Sloveniji skoraj vse posnete intervjuje napišejo in pošljejo sogovornikom v avtorizacijo.** Ti jih preberejo, po potrebi popravijo in avtorizirane vrnejo v obliki in jeziku, ki se jim zdi primeren za javno objavo in jih ne bo osramotil.

Pri nas potekajo stvari precej drugače. Kdor kar koli, kjer koli in kogar koli posname, je prepričan, da je s tem pridobil tudi pravico do javne objave v medijih. To velja tudi za vse izjave ali pripombe na javnih prireditvah, ko, marsikdo večkrat niti ne ve, da je vse, kar je rekel posneto in za vse čase zabeleženo. **Kdor snema, objavi zvočni zapis a brez avtorizacije in tudi brez vednosti prizadetega,** včasih takoj, včasih pa tudi v letnem poročilu, o prireditvi. Več o tem prihodnjič.

Lejla Rehar Sancin

ŠPETER - V soboto od 19. ure dalje v prostorih muzeja

Slovensko multimedialno okno bo proslavilo prvo leto delovanja

ŠPETER - Inštitut za slovensko kulturo in Slovensko multimedialno okno (na posnetku ena od tematskih postavitev) sta pripravila bogat program kulturnih dogodkov, da bi primerno proslavili prvo leto delovanja pripovednega in krajskega muzeja SMO v Špetru. Noč druženja z naslovom »Odprti SMO« bo v soboto od 19. ure dalje. Program prijetnega večera, na katerem bodo imeli obiskovalci možnost, da spoznajo umetnike, ki so sodelovali pri postavitvi tega muzeja, je pripravila Donatella Ruttar, ki je SMO tudi zasnovala.

Na majhnem trgu v Špetru bo Live Painting Cosima Miorellija, nato pa bodo predstavili nove govoreče knjige, ki bodo obogatile »Knjižnico« muzeja SMO. Sledil bo pogovor z Alešem Debeljakom (Lju-

bljana), Hansom Kitzmüllerjem (Bračun) in Renatom Quaglio (Rezija). Paolo Comuzzi je pripravil projekcijo z naslovom »Dva jezika, trije ekrani«.

Za ljubitelje poezije bo tu še pripoved Mihe Obिता o slovenski poeziji. Brala bosta Andrea Collavino in Emma Golles, za glasbeno kuliso bo poskrbel pianist David Tomasetig. Pomembno mesto v muzeju SMO ima tudi glasba: Davide Clodig in Alessandro Bertossin bosta publiko predstavila nekaj tradicionalnih pesmi in glasbe od Mangarta do Istre. Sledilo bo razmišljanje Renata Rinaldija, ob polnoči pa se bodo prisotni lahko segreli s kuhanim vinom, medtem ko bosta v živo igrala Renato Rinaldi in Roberto Fabrizio. Noč v SMO se bo zaključila z umetniško multimedijko instalacijo Antonia della Marine. (NM)

PISMA UREDNIŠTVU

Pismo devinsko-nabrežinskemu županu

Spoštovani gospod župan Vladimir Kukanja, kot je običaj, ob koncu leta je čas bilance in seveda tudi mi v Štivanu smo potegnili črto pod opravljenim delom v prid vasi. Vaščani vam izražajo zadovoljstvo za ureditev velikega parkirišča pri starodavni štivanski gotski cerkvi, edino priporočilo v tej zvezi je, da treba ob vhodu na parkirišče postaviti table, ki bi prepovedale vstop avtobusom, kot to že velja za težka transportna vozila. To, ker je parkirišče asfaltirano s tanko, ekološko plastjo asfalta in ne prenese zavijanja današnjih težkih avtobusov in posledica je, da že po štirih mesecih je spodnji del parkirišča popolnoma razrit, pokvarjen. Torej vsa težka vozila morajo ostati na gornjem delu, kjer je cesta asfaltirana z močno asfaltno prevleko.

Med drugim obstaja še cel kup stvari v Štivanu, ki jih je potrebno urediti, kot n. pr.:

1. Najhujše je že večletno zamikanje popravila podpornega betonskega zidu ob izviru Jakne, reke Timave, ki bo kmalu povzročilo zdrse ceste, ki pelje v Ribiško Naselje v zaprt bazen izvira in tako bo potem cena za saniranje tega zelo hudega problema dvakrat večja kot sedaj, ker bo potrebno najprej potegniti ves material z dna bazena! Sicer po tolikem večletnem zavlačenju, mnenje vaščanov je, da bi morala občinska uprava tožiti firmo, ki je s svojim nevostnim delom povzročila ta veliki problem!

2. Ob prehodu na hrib Škrnjak, takoj za avtocesto, obstaja zelo globoko kraško brezno, imenovano jama Golobivnica; nekoč je bilo to brezno delno zavarovano z železno bodečo žico, a čas je naredil svoje in danes ne obstaja več nobeno varovanje ob tem izredno nevarnem breznu za eventualne radovedneže. Ker v zadnjih časih ob koncu tedna gredo v večjih skupinah dijaki mednarodnega devinskega zavoda peš v Medjevas na obisk tamkajšnjih agriturizmov, smo opazili, da nekateri izberejo pešpot za cerkvijo mimo brezna do vodnega stolpa in naprej do Medjevasi. Opozarjamo vas gospod župan, da če bi se kakšnemu od teh mladih radovednežev kaj pripetilo

ob možnem padcu v brezno, bi bila v prvi vrsti odgovorna občinska uprava!

Zato prosimo, da se postavi ena varnostna mreža vseokoli, da ne bi prišlo do kakšne nesreče.

3. V centru vasi, kjer je stal stari vodnjak, so tam še njegovi kamniti ostanki, ki lahko postanejo zelo nevarni za pešce, posebno za otroke ali starejše ljudi, zato prosimo, da se uredi teh 15 m pešpoti prav z uporabo tam zapuščenega kamna.

4. Že sedmo leto manjka na sedaj deželni cesti št. 55 iz smeri Gorice ob vstopu v Štivan naša dvojezična tabla z napisom vasi, ki jo je občinska uprava snela z izgovorom, da mora pripraviti »perimetracijo« vasi; prosimo vas, da poskrbite za čimprejšnjo vrnitev table na svoje mesto.

5. Pred štivansko gostilno stoji stara aluminijasta čakalnica, ki po vsakem režiji postane na strehi in veliki bazen za komarje daži plitve strehe in visokih neprimernih robov ob strani, ki zadržijo vodo. Ta čakalnica je v zelo slabem stanju in ne spada v kraško kamnito okolje. Upamo, da bo prišlo do njene zamenjave z bolj prilagodljivo strukturo našemu okolju.

6 - Kot vsi drugi prebivalci občine Devin-Nabrežina, bi radi gospod Župan, da bi poskrbeli za definitivno brisanje velikega ostanka kamnitega fašističnega znaka, ki še danes, skoraj sedeset let po koncu kriminalne fašistične dobe, stoji na desni strani naravnega predora sedaj deželne ceste št.14. Vsi turisti, ki prihajajo po obalni cesti v Trst se sprašujejo kako je mogoče, da brisanje tako obremenjujočega znaka je bilo tako polovičarsko opravljeno ... in to v naši Občini!

Spoštovani gospod župan, vaščani Štivanja se vam lepo zahvaljujejo za vašo pozornost! Sprejmite lep pozdrav in iskrena voščila za veselo božične praznike ter srečno novo leto 2015.

Lucijan Kocman, predsednik Vaškega odbora Štivan

GORICA - Zakonske zveze po novem lahko razveljavljajo tudi na občini

Za hitre ločitve zakona že beležijo zanimanje

Goriškim zakoncem, ki se bodo odločili za sporazumno razvezo, z januarjem ne bo več treba pred sodnika. Tudi goriška občina se namreč pripravlja na uvedbo t.i. hitrih ločitev, ki jih predvideva zakon št. 162 z dne 10. novembra 2014. Njegov cilj je predvsem razbremenitev civilnih sodišč: sodnikom se ne bo več treba ukvarjati z najbolj enostavnimi postopki sporazumnih razvez zakonov, v katerih mož in žena nimata mladoletnih ali nesamostojnih otrok ter skupnega premoženja, pozitivne posledice pa bo imel tudi za zakonce same, saj bo razveza cenejša in hitrejša. Ločitev zakona je navadno zelo boleča odločitev, v trenutku, ko zakonca ne vidita druge rešitve, pa je nedvomno bolje, da se postopek zaključi čim prej.

»Zakonske zveze lahko od 11. decembra dalje, ko je zakonsko določilo stopilo v veljavo, razvezujejo tudi župani in poverjeni matičarji. Na goriški občini bomo postopke vodili kar na matičnem uradu, kjer so nekateri občani že zaprosili za informacije. Novi zakon vsekakor predvideva tudi drugo pot do hitreje ločitve, in sicer preko odvetnika,« je za Primorski dnevnik povedala funkcionarka matičnega urada goriške občine, kjer bodo januarja predvidoma že podpisali prve sporazume o razvezi zakonske zveze.

Ob tem, da bo postopek ločitve po novem bolj enostaven, bo po besedah goriškega občinskega odbornika Alessandra Vascotta tudi bistveno cenejši. »Tarifa bo 16 evrov. Določili jo bomo s sklepom občinskega odbora, ki je že v pripravi in bo v kratkem sprejet,« je dejal Vascotto in izpostavil, da je »občinska razveza« možna samo pod določenimi pogoji: »Zakonca ne smeta imeti mladoletnih otrok oz. polnoletnih sinov, ki se ne morejo sami preživljati ali so prizadeti. Pomemben pogoj je tudi ta, da se ne postavlja vprašanje delitve skupnega premoženja.«

Zakonca, ki se bosta odločila za »občinsko razvezo«, se bosta morala najprej zglasiti na matičnem uradu, kjer bosta izpolnila obrazec in tako sprožila postopek. Matični urad bo prošnjo preučil in preveril, ali zakonca izpolnjujeta vse pogoje, nakar bo sklican prvi sestanek z matičarjem, kjer bosta izjavila, da se nameravata ločiti. Po tem sestanku bosta imela najmanj en mesec, da se premisli. Če se ne bosta, bo po 30 dneh sklican nov sestanek, na katerem bosta potrdila svojo odločitev.

Uvedba hitrega postopka, opozarjajo na občini, ne vpliva na obdobje, ki mora po zakonu miniti med ločitvijo in dokončno razvezo zakona: med prvo in drugo »stopnjo« ločitve zakoncev morajo v Italiji preteči tri leta. (Ale)

GORICA - V mestu odmeva aretacija članov teroristične organizacije Na kraju tajnega sestanka združbe je danes kitajska krojaška delavnica

Osumljenec Maurizio Gentile je bil kandidat na listi Severne lige v Koprivnem - Slovenski kriminalisti pripomogli k uspehu akcije

Trgovina Ornelle Garoli ob baru Alle Ali (levo) in vhod druge trgovine, kjer je septembra domnevno potekal sestanek združbe

BUMBACA

»Prihajala je v kavarno, ne morem pa reči, da smo jo dobro poznali. Čeprav smo bili v bistvu sosedje, ni nikomur povedala, da bo trgovino selila drugam. Bila je zadržana,« so nam zaupali v baru Alle Ali na goriškem Korzu Italia, kjer je včeraj - tako kot drugod po mestu - močno odmevala aretacija 53-letne Goričanke Ornelle Garoli in njenega partnerja Franca Grespija v okviru preiskave Aquila nera, s katero so karabinjerji posebnega oddelka ROS razkrinkali teroristično neofašistično združbo Avanguardia Ordiovista.

Ornella Garoli je nasproti spominskega parka vodila trgovino z obrtnimi izdelki Artigianato italiano Extro, svojo dejavnost pa je pred približno enim letom preselila drugam. »Videli smo jo, ko je odnašala škatle. Rekla mi je, da se seli,« so povedali v baru Alle Ali in dodali, da je Garolijeva odprla novo trgovino tik ob baru Metro quadro na Korzu Italia, vendar je v njej ostala le za kratek čas. V teh prostorih so nedavno odprli kitajsko krojačnico, zelo možno pa je, da je ravno tam 27. septembra potekal tajni sestanek šestih članov združbe, ki naj bi načrtovala »nasilne napade na predstavnike in simbole institucij«.

Ob Garolijevi je v priporu tudi njen partner Grespi, ki se ga v Gorici več ljudi spominja po tem, da je imel psa dobermana, dva druga Goričana - Giovannija Amorellija in Maurizia Gentileja - pa so karabinjerji ovačili. V Gorici je bolj poznan Gentile, ki je na zadnjih upravnih volitvah v Koprivnem sodeloval na listi županskega kandidata Severne lige Franca Zottija. »Gentileja poznam, zdel se mi je dober fant. Teh stvari mi ni nikoli omenil,« je dejal Zotti.

Teroristično združbo, ki je preko svojih goriških članov skušala nabavljati orožje tudi v Sloveniji, so karabinjerji razbili s po-

močjo slovenske kriminalistične policije. »Kriminalisti uprave kriminalistične policije so skupaj z novogoriškimi kriminalisti z identifikacijo določenih osumljencev bistveno pripomogli k uspešno zaključeni akciji in aretaciji osumljencev,« je sporočil tiskovni predstavnik slovenske generalne policijske uprave Drago Menengalija. (Ale)

GORICA - Nadškof Redaelli

Pomoč priseljencem, vendar ne samo njim

»Problemатike prosilcev za azil ne more rešiti sama Gorica, v pričakovanju na ukrepe na evropski in državni ravni pa se nam zdi prav, da tem ljudem zagotovimo vsaj streho nad glavo.« Goriški nadškof Carlo Maria Redaelli je na predbožičnem srečanju z novinarji spregovoril tudi o vprašanju afganistanskih in pakistanskih prebežnikov, ki je na Goriškem že več mesecev predmet vročih razprav.

Redaelli ni komentiral odločitev predstavnikov oblasti in krajevnih politikov - izpostavil je le, da morajo biti pozorni, kako »upravljajo« s čustvi množic, zaustavil pa se je pri vlogi in ukrepih nadškofije. V ta okvir spada tudi konvencija, ki so jo v soboto podpisali s prefekturo in na podlagi katere so povečali »kapaciteto« centra Nazareno, ki bo do 31. marca 2015 lahko gostil večje število prebežnikov kot doslej. Nadškofija razmišlja tudi o tem, da bi manjše skupine prosilcev za azil sprejemala po župniščih, objekte pa bi bilo treba najprej urediti in določiti, kdo bo begun-

Goriški nadškof

cem sledil. »Ta oblika sprejemanja nas zanima dolgoročno. Pripravili bi lahko projekte, preko katerih bi se ti ljudje lahko bolje vključevali v krajevno stvarnost,« je dejal Redaelli.

Nadškofija pa preko župnij, svetovalnic in raznih projektov ne pomaga le priseljencem, ampak tudi (in predvsem) številnim italijanskim državljanom. Nadškof je omenil sklad »Famiglie in salita«, kapucinško menzo, ki dnevno gosti med 50 in 70 ljudi, ter emporij solidarnosti, ki ga bodo januarja odprli tudi v Trzinu. Pomembno vlogo opravljajo tudi župnijske svetovalnice in sami duhovniki. Vodja centra za socialno komunikacijo nadškofije Mauro Ungaro je izpostavil tudi pošolski pouk za sinove priseljencev, ki ga po župnijah vodijo mladi prostovoljci. (Ale)

Letos manj porok

Potem ko se je lani po dolgotrajnem negativnem trendu število porok v Gorici krepko povečalo, se je letos krivulja ponovno obrnila navzdol. Leta 2012 so v Gorici sklenili 64 civilnih porok in 22 cerkvenih - skupno 86 -, lani pa so občinski uradi našli 81 civilnih zakonskih zvez in 32 cerkvenih. Skupno so torej župan, razni pooblaščenki ter duhovniki sklenili 113 zakonov, 27 več kot v letu 2012. Letos, pravi odbornik Alessandro Vascotto, je bilo civilnih porok 67; le-tim je treba prišteti še dve, ki bosta sklenjeni pred koncem leta. Če civilnim porokam prištejemo še 25 cerkvenih, dobimo skupno 94 porok, torej 19 manj kot lani.

Umrl za volanom

V Zagreju je včeraj umrl 70-letni avtomobilist iz Ronk. Moški se je s svojim avtom znamke Dacia okrog 16. ure peljal po Ulici Dante, nenadoma pa ga je obšla slabost. Zaletel se je v pločnik, mimoidoči pa so poklicali reševalce, ki so ga dalj časa - a žal zaman - oživljali. Na prizorišču so bili karabinjerji, ki so do prihoda sodnega zdravnika in odvoza trupla preusmerjali promet. Le-ta je bil ovi-ran približno dve uri.

Po najdbi droge v pripor

Novogoriški kriminalisti so prijeli 34-letnega moškega z območja Nove Gorice in mu na podlagi suma, da je storil več kaznivih dejanj v zvezi z mamili, odvzeli prostost. Osumljenec naj bi v zadnjem obdobju slovenskim in italijanskim državljanom večkrat prodal heroin. Pri njem so opravili še osebno in hišno preiskavo ter zasegli zeleno posušeno rastlino, za katero sumijo, da gre za konopljo, in več tablet zdravil z aktivno snovjo, ki je prepovedana droga. Moškega so privedli k preiskovalnemu sodniku sodišča v Novi Gorici, ki je zoper njega odredil hišni pripor. (km)

Božični koncert

V četrtek ob 18. uri prireja novogoriška mestna občina na Bevkovem trgu v Novi Gorici božični koncert s predajo darilnega bona za socialno šibke družine. Praznično vzdušje bo pričarala vokalna skupina Kresnice s tenoristom Davidom Čatežem in pianistom Anžetom Vrabcem. V primeru dežja bo koncert v dvorani novogoriške mestne hiše. (km)

Prihajajo zaradi komisije

»V Gorico ne prihajajo zaradi zatočišča, ki jim ga v mestu nudijo, temveč zaradi komisije, ki kot edina na vzhodu države preverja njihove prošnje za pridobitev statusa azilanta.« Tako poudarjajo iz Foruma glede velikega števila prebežnikov, ki v zadnjih časih prihajajo v Gorico. Pri Forum so prepričani, da je županova odredba proti bivačarstvu v mestnih parkih le še povečala težave prebežnikov. »Bodo tudi na božično noč prisiljeni romati iz enega parka v drugega, kot se dogaja v zadnjih nočeh,« se sprašujejo v Forumu, ki upajo, da se bodo upravitelji in pristojne ustanove le odločili za nudenje primerne pomoči prebežnikom, ki v Evropo bežijo pred vojno in nasiljem.

Ponovitev intervjuja

Kako razmišlja prof. Aldo Rupel o vrsti svojih izkušenj? Ponovitev intervjuja z Dušanom Jelinčičem na tretjem TV kanalu danes zvečer ob 20.10.

Štefanovanje v Dolu

Društvo Kras Dol-Poljane prireja Štefanovanje party v petek, 26. decembra, ob 21. uri. Igrala bo skupina Krodegini in klobase, glasbo bo vrtel tudi DJ Christian. Danes bo društveni bar odprt že od 10. ure dalje.

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA
z župnijo sv. Hilarija in Tacijana in Svetom slovenskih organizacij vabi k

ZAHVALNI SV. MAŠI
ob 40. obletnici ustanovitve ZCPZ - Gorica

Ob priložnosti prva izvedba Maše na čast sv. papežu Janezu Pavlu II.
skladatelja Aleša Makovca.
Združeni pevski zbor: Mepz Fančiček B. Sedej
in posamezni člani Mepz Rupa-Peč, Cpz Peč in Cpz Štandrež
Aleksandra Pertot, zborovodja
Martina Valentinčič, orgle

Petek, 26. decembra 2014, ob 17. uri
Stolna cerkev v Gorici

Otroška predstava

KOMICO BABY

Mama, očka... gremov gledališčel

BALON VELIKON

Nastopa: Andrej - Roza - Rozman

Petek 26. decembra 2014 ob 16. uri
Kulturni dom Gorica - ul. I. Brass, 20

Vstopnina: € 5,00; starši, spremljevalci € 3,00

Info: Kulturni dom - tel. +39 0481 33288; email info@kulturnidom.it

SOLKAN - Mejni objekt je dobil najemnico z vizijo o novih vsebinah

Nekdanja carinarnica bo postala prostor druženja in povezovanja

Minuli teden je nekdanja carinarnica v Solkanu tudi uradno dobila novo najemnico. Petletno pogodbo z novogoriško mestno občino je podpisala novogoriška podjetnica Bruna Pahor, ki namerava v mejnem objektu na slovenski strani poleg turistično-informacijske točke urediti še prijeten prostor za druženje in ponujati lokalne tipične pridelke in izdelke. »Gre za pomembno vstopno točko v Slovenijo, kjer bodo ljudje od koderkoli lahko dobili popolno informacijo o našem območju: kaj se tu dogaja, kam lahko gredo ... pa tudi kako tu živimo in kaj pristnega lahko ponudimo.« Na kratko povzema Pahorjeva svojo vizijo.

»Pogodba z novo najemnico je bila podpisana, opravljena je bila tudi primopredaja objekta,« je za Primorski dnevnik prejšnji teden potrdil Matej Jakin, svetovalec projektne pisarne na novogoriški mestni občini. Na javni razpis, ki ga je obči-

na objavila oktobra letos, se je prijavila samo omenjena ponudnica. »Komisija je ponudbo ocenila kot popolno, zato je bila tudi izbrana. Objekt je dobila v najem za dobo petih let,« je pojasnil Jakin in dodal, da jih pogodba, ki jo je občina ob prenosu lastništva podpisala z državo, zavezuje tudi k izvajanju določenih vsebin v teh objektih. »To pa so turistično-informacijske vsebine, promocija občine, gostinska dejavnost ...« dodaja Jakin.

»To bo res turistično-informacijska točka, poleg informacij, spominkov pa nameravamo predvsem poudarjati lokalno ponudbo: od zloženek, novih razglednic, do vina, oljčnega olja, mila iz oljčnega olja, medu ...« našteva Bruna Pahor, ki bo v objekt postavila tudi barček z izbrano ponudbo vin iz slovenske in italijanske strani meje. »Buteljčna vina bomo ponujali tudi 'na kozarec', kar je nekaj novega, imeli bomo piva domačega proizvajalca in sve-

že stisnjene sadne in zelenjavne sokove. Ponujali bomo tudi domače sire, salame in pršut. Poleg tega bo na voljo še stojnica z domačim sezonskim sadjem in zelenjavo,« pojasnjuje Pahorjeva, ki ji delo na tem področju ni tuje. V Solkanu ima namreč vilotekot, kjer se radi ustavljajo domači in tuji turisti. Oboji veliko sprašujejo tudi po okoliški ponudbi in turističnih zanimivostih.

Ko bo mejni objekt v Solkanu zaživel z novo vsebino, predvidoma bo to spomladi oziroma najkasneje do 1. maja, pravi sogovornica, se bodo na letnem vrtu, ki ga bodo uredili ob objektu, odvijali tudi enogastronomski in kulturni dogodki. »Načrtujemo cel spekter poletnih dogodkov. To sicer ne bodo masovne prireditve, ker česa takega tisti prostor ne prenese. Rada pa bi, da se ljudje navadijo, da to postane prostor druženja,« pravi Pahorjeva, ki je v ta namen od okoliških krajevnih skupno-

sti, turističnih in kulturnih društev že pridobila izjave o sodelovanju, med njimi je tudi Kulturni dom iz Gorice, zato računa na povezovanje z njimi.

Nekdanja carinarnica na solkan-skem mejnem prehodu je prvi od treh objektov, ki jih je občina od države v brezplačno last pridobila lanskega decembra, okrog katerega se je nekaj premaknilo, medtem ko na Pristavi in Erjavčevi ulici ni novosti. Načelnica občinskega oddelka za družbene dejavnosti Marinka Saksida je

znova pojasnila, da je v nekdanjem objektu maloobmejnega prehoda Pristava predvidena vzpostavitev muzeja tihotapstva ter da je pogodba o upravljanju z Goriškim muzejem Kromberk - Nova Gorica v usklajevanju ter da glede bivšega mejnega prehoda na Erjavčevi ulici še potekajo razgovori o natančnejših vsebinah, ki se bodo odvijale v objektu. »V obeh primerih je potrebna sanacija objektov, ki bo v najnujnejšem obsegu stekla takoj po ureditvi upravljaljskih razmerij,« je še dodala. (km)

Nekdanja solkanska carinarnica

FOTO K.M.

DOBERDOB - Množičen in doživet božični koncert godbe na pihala Kras

Pomlajeni orkester je bil kos izzivu

Doživet in množičen. Takšen je bil letošnji božični koncert, ki ga je soboto v doberdobski župnijski dvorani priredil domači orkester Kras. Pred časom so se v doberdobski godbi odločili, da v redno delovanje vključijo petnajst mladih glasbenikov, ki so obiskovali godbeniško glasbeno šolo. Zaradi njihovega uvajanja v glavni orkester je bil božični koncert pod vprašajem, na koncu pa so se le odločili, da ga vsekakor izpeljejo. Kot je na odru pojasnil predsednik godbe na pihala Kras Luciano Gergolet, so pri pripravi koncerta k sodelovanju povabili vokalno skupino Sraka, vsestranskega glasbenika Iztoka Cergola (tokrat je igral bas kitaro), kitarista Enrica Leghisso, harmonikarja Viljema Gergoleta ter pevca solista Davida Crosellija in Bojana Kovica. Z njihovo pomočjo je orkester izpeljal res navdušujoč koncert, ki je v župnijski dvorani priklical res veliko ljudi. Godba je svoj program nekoliko priredila mlajšim članom - tako po težavnosti kot pri izbiri skladb, skupaj z ostalimi izvajalci pa so godbeniki udeležencem večera ponudili pestro paleto pesmi - od tradicionalnih božičnih napevov do narodno zabavnih in pop komadov - Zimska pravljica, Na božično noč, Ti si moja rožica ...

Udeležence večera sta nagovorila tudi doberdobski župan Fabio Vizintin in predsednik Zdrružne banke Doberdob in Sovodnje Dario Peric, medtem ko je koncert povezovala Luisa Gergolet. »Na božični večer so se zbrali vaški mladeniči in hodili od hiše do hiše. Potokli so na vrata in nobena hiša jih ni odklonila. Na celotnem slovenskem etničnem ozemlju je bil običaj koledovanja zelo razširjen. Koledniki so hiši prinašali blagoslov za letino, zdravje in srečo ljudem, živini ter sami domačiji. Tudi v vaseh na Krasu so pred več desetletji po polnoči od hiše do hiše peli kolednico. V nekaterih manjših vaseh se ta navada še vedno obnavlja. V Doberdobu so fantje takole zapeli: Dober večer gospodar in gospodinja, gospodar in vsa ta hišna družina, sveti Peter iz Rima rajske ključke ima. Vsem dušam raj odpira, odpiraj tudi našim, da pojdejo tja gor k vašim, od kamor zvezda venkaj gre,« je povedala in pojasnila, da je bilo za starejše generacije praznovanje božiča veliko lepše pred tridesetimi in več leti. »Manj cirkusa je bilo, božično-novoletni prazniki niso bili tako skomer-

cializirani, praznovanja so bila zožena na zadnji teden v letu, pričakovanja pa zato toliko lepša in prazniki bolj intimno topli. Res je, da nas dandanes na prihod čarobnega decembra začno že vsaj mesec prej opozarjati nadebudni trgovci. Priznati je treba, da smo vse bolj podvrženi nakupovanjem, vse bolj originalnemu in potrošnemu krašenju drevesca in vse bolj se posvetimo res zelo obilni hrani. Pa vendar mislim, da se na božič le sprostimo in posvetimo svojo pozornost našim dragim. Predvsem starejšim družinskim članom in seveda živahni mlajši generaciji, ki se vsega tega izredno veseli.« Božični koncert se je zaključil s priljubljeno korračnico Radetzky Marsch, s katero so godbeniki vsem navzočim voščili vesel božič in srečno novo leto.

Orkester Kras z dirigentom Patrickom Quaggiatom (desno); udeleženci večera (spodaj)

BUMBACA

Po osmih letih je treba še malce počakati ...

V Trzinu se je premaknil z mrtve točke postopek za gradnjo prvega od štirih krožišč, ki jih bodo gradili na državni cesti št. 14 in za katere podjetje FVG Strade že ima na razpolago 7,6 milijona evrov. Po novem letu se bo začela gradnja krožišča med ulicama Canneti in Agraria, medtem ko bo treba na druga tri krožišča še čakati, čeprav se je njihovo načrtovanje začelo že leta 2006. Zaradi najrazličnejših razlogov in birokratskih ovir se je ves postopek zavlekel, tako da še ni povsem jasno, kdaj bodo vsa štiri krožišča dograjena. Če bodo prvega začeli graditi po novem letu, se še ne ve, kdaj bo na vrsti drugo krožišče, ki ga bodo zgradili na križišču z Ulico Tima-

vo. Na prvi javni dražbi, ki je potekala skupaj z načrtom za krožišče v Ulici Portorosega, niso prejeli nobene ponudbe; zaradi tega bodo ponudbe ponovno zbirali 22. januarja, kar pomeni, da bi se gradbena dela lahko začela februarja. Gradnja krožišča na križišču z Ulico Romana in nove povezovalne ceste med ulicama Canneti in Agraria pa naj bi se začela proti koncu prihodnjega leta, seveda, če ne bo novih zapletov. Najzahtevnejša bo iz tehničnega vidika gradnja krožišča na križišču med dvoredoma San Marco in Cosulich ter ulicama Verdi in Boito, saj je v tem primeru predvidena tudi uredništev podvozov za pešce in kolesarje. »Več kot osem let je šlo za načrtovanje; zdaj res upamo, da bodo dela čim prej speljali do konca, saj gre za prometnice deželnega pomena,« poudarja tržiški občinski odbornik Massimo Schiavo.

ŠTEVERJAN - Občinska uprava

Voščila in božični dar za starejše občane

Županja in odborniki na domu ene izmed starejših občanov

BUMBACA

Županja Franka Padovan je včeraj v spremstvu svojih odbornikov obiskala števerjanske občane, ki so že dopolnili devetdeseto leto starosti. V imenu uprave jim je voščila in izročila božični dar. Po njenih besedah ima kar štirinajst občanov več kot devetdeset let; včeraj so jih obiskali devet, enemu pa so voščili že prejšnji teden. Med starejšimi obča-

ni je dvanajst žensk, dva pa sta moška; med vsemi je najstarejša Marija Rožič, ki bo januarja slavila 101. rojstni dan. »Povsod so nas sprejeli z velikim navdušenjem - tudi s solznimi očmi; zaradi tega smo tudi sami zelo zadovoljni, da smo jim s svojim obiskom polepšali predbožični čas,« poudarja števerjanska županja Franka Padovan.

GORICA - Slovenski komorni zbor v centru Bratuž

Božič skozi ruske napeve in klasične slovenske skladbe

Udeleženci koncerta (levo); Slovenski komorni zbor med nastopom (desno)

BUMBACA

lih nians, ki lahko ovrednotijo in razgibajo klasično pesem ob preprosti sporočilnosti dopadljive melodije (primerjavi pa bi lahko dodali, da amaterski zbori ohranjajo manj »tehnično« prednost večje ekspresivne topline). V tem slogu so zazvenele Kimovčeve, Sattnerjeve, Sicherlove skladbe, s posebnim žarom Dolinarjeva Zori noč vesela. V poklon »zamejski« ustvarjalnosti je zbor izbral še znano, čarobno impresijo Aleksandra Vodopivca Otroci v božični noči. Božični koncerti se najpogosteje zaključijo z Gruberjevo Sveto nočjo: tudi Slovenski komorni zbor se ni izognil tradiciji, a jo je nadgradil s priredbo Nane Forte, ki je dala klasični skladbi sodobnejšo preobleko, s katero je ohranila bistvo njene sporočilnosti. Dolgemu aplavzu se je zbor oddolžil z obče znano Glej zvezdice božje.

Tudi Slovenski komorni zbor si bo po goriškem glasbenem voščilu privoščil krajši premor, po novem letu pa ga čakajo koncert Vokalnega abonmaja SF pod vodstvom Tonuja Kaljasteja, koncerti po Sloveniji, gostovanja v Italiji in na Madžarskem, v postnem času pa še Bachov Pasijon po Janezu v Cankarjevem domu. (rop)

GORICA - Nižješolci iz Doberdoba

V muzeju odkrivali prvo svetovno vojno

Doberdobski učenci v goriškem grajskem naselju

Dve »slovanski« glasbeni interpretaciji božiča, dve »krili evropskih pljuč«, kot je v koncertnem listu napisal David Bandelj, sta se združili na ponedeljkovem koncertu Slovenskega komornega zbora. Božični koncert v goriškem Kulturnem centru Lojze Bratuž je posredoval radostno versko sporočilo z govorico pravoslavne in katoliške vere, vzhodne in zahodne umetnosti. Poklicni pevski zbor Slovenske Filharmonije v Ljubljani je upošteval tako zahtevo po programskem konceptu kot pričakovanja praznično razpoložene publike, ki si v tem obdobju želi predvsem sproščenih, neposredno dojemljivih in spročilnih glasbenih vtisov.

V »vzhodnem« delu programa so ob obče znani Bogorodici Arpa Pärta zazvenele skladbe Kedrova, Sviridova, Česnokova, pa še ukrajinska božična in ruska pesem, ki jo pastirska tematika obarva in besedi in stilu. Pevci Slovenskega komornega zbora so se pod energičnim, solidnim vodstvom Martine Batič izognili konvencionalni imitaciji nekega »ruskega«, temnega in gostega zvoka in so razvili specifično svojo zvočnosti in izraza v širokem dinamičnem razponu. Izvedbe so bi-

le čiste, muzikalične, čustveno pa precej odmaknjene. Prehod na slovensko literaturo je zaznamoval pogled nazaj v srednji vek skozi filter dvajsetega stoletja z izbiro skladb Janeza Močnika in Matije Tomca, ki sta ohranila čar izvornih melodij (Ta stara božična pejsen in Eno je Dete rojeno) v priredbah za moški in mešani zbor. Slovenski komorni zbor se je v preteklosti, pod vodstvom Mirka Cudermanna, zapisal v spomin mnogih zaradi izvedb (in snemanja) klasikov slovenske cerkvene glasbe, zato so pevci v drugem delu programa pokazali enega svojih najbolj prepoznavnih obrazov.

Blažena noč Vinka Vodopivca, Že počiva vsa narava Leopolda Belarja, Slava iz Kramarjeve zbirke so bile nekatere izmed obče znanih božičnih skladb, katerim je odločna, jasna gesta priznane zborovodkinje prikojila izpolnjeno koncertno podobo. Ko poklicni zbor izvaja vsem dostopne pesmi iz železnega cerkvenega repertoarja, gre iskati »poučne« razlike v zvoku in načinu izvajanja: uravnotežena celota, kultivirani glasovi posameznih pevcev - ki seveda ne izstopajo, dinamični razpon, povezava z besedilom preko iskanja ma-

DOL-JAMLJE - Sekcija VZPI-ANPI

Nanje so še posebej ponosni

Sekcija VZPI-ANPI Dol-Jamlje je v letošnjem letu med svojimi člani štela tri, ki so dopolnili devdeseto leto starosti, in enega, ki bil jih dopolnil ob koncu leta, a na žalost tega jubileja ni dočakal. Mario Peric, ki je umrl v začetku leta, bi 90. rojstni dan praznoval 27. decembra. Rodil se je namreč 27. decembra 1924 v domačiji pri Stenarjevih na Poljanah. Ko je izbruhnila druga svetovna vojna, je Mario odšel v partizane in se vključil v Gradnikovo brigado. Boril se je od Trnovskega gozda do Ljubljane in prehodil vse hribe na tem območju. Ob rojstvu sina Franka in hčerke Nadje se je preselil v Dol, kjer se je rodila tudi hčerka Marisa. Bil je aktiven odbornik doljansko-jamelske sekcije VZPI-ANPI.

Dne 20. marca je visoki življenjski jubilej na svojem domu v Jamljah praznovala Ema Stanič. Voščilo so ji izrekli tudi predsednik sekcije Jordan Semolič in nekateri odborniki. Ema se je rodila v Jamljah in je bila sedmi izmed osmih otrok. Med vojno se je vključila v Osvobodilno fronto s partizanskim imenom Ivica in je postala kurirka. Partizanom je nosila informacije o nemški prisotnosti. Bila je odbornica Zveze slovenske mladine v Jamljah. Skrbela je za dopisništvo in pevski zbor. Njeno ime je zapisano v dokumentu z datumom 2. december 1943. Po učevala je v jamelski partizanski šoli. Ema se je leta 1961 poročila z Jožefom Bagonom. Dom sta si uredila v središču vasi. V zakonu se jima je rodil sin Paolo. Bila je članica sekcije od njene ustanovitve. Ema Stanič je umrla 15. novembra.

Ema Stanič

Mario Peric

Viktor Vižintin

Bernarda Devetak

Dne 30. oktobra so se člani sekcije Dol-Jamlje s predsednikom na čelu podali v Štandrež, kjer sedaj živi Viktor Vižintin. Bil je rojen v zaselku Vižintini, in sicer v družini, v kateri je bilo sedem otrok. Viktor je bil med vojno član okrožnega odbora za prekrbo hrane in orožja za enote IX. Korpusa. Po dolgoletnem bivanju v Pevmi, kjer sta se mu rodila hči Marta in sin Beno, sta se z ženo Lidijo preselila v Štandrež. Še vedno je član borborske sekcije iz Dola-Jamelj.

Bernarda Devetak se je rodila na Vrhu 1. novembra 1924. Bila je druga od sedmih otrok. Med drugo svetovno vojno je bila kurirka. Največ je delala na Vrhu, Poljanah in v Dolu. Leta 1950 se je poročila z Mirkom Pericem iz Dola. V zakonu sta se rodila hči Sonja in sin Boris. Čeprav stanuje v Gorici, je še vedno zelo navezana na Kras. Ob vsaki priliki zelo rada pripoveduje o težkih vojnih časih. Bernarda je članica sekcije Dol-Jamlje od njene ustanovitve.

Ker so v šoli obravnavali prvo svetovno vojno, sta se profesorici Viljena Devetak in Tiziana Pacor odločili, da jih bosta peljali na ogled goriškega muzeja prve svetovne vojne in jim tako približali to pomembno zgodovinsko obdobje. Ko so učenci tretjih razredov nižje srednje šole iz Doberdoba vstopili v muzej, jih je že čakala vodička Alenka Di Battista, ki jih je popeljala v dogajanje tistih časov. Šli so v kletne prostore, kjer so si ogledali nekaj fotografij, nato jim je vodička začela pripovedovati o krutostih prve svetovne vojne.

Dne 28. junija leta 1914 je v Sarajevu Gavril Princip ubil prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Avstro-Ogrska je kmalu zatem dala Srbiji ultimatum, mesec pozneje pa ji je napovedala vojno. V vojno so vstopile številne evropske države. Oblikovale so se različne fronte: zahodna, vzhodna, balkanska, italijanska in soška. Soška fronta je trajala dve leti. Bojevanja so potekala ob reki Savi, kjer si je sledilo dvanajst soških bitk. V šesti ofenzivi je Italija zasedla Gorico. Svetovna vojna se imenuje tako, saj so bile v mednarodni konflikt vpletene številne države. Bojevanja so potekala ne le na kopnem, ampak tudi po morju in v zraku. Med prvo svetovno vojno se je začela razvijati tudi nova taktika bojevanja, saj so izumili številna nova in močnejša orožja.

Po tem zanimivem pripovedovanju o dogodkih iz prve svetovne vojne je doberdobskim nižješolcem Alenka omogočila, da so si v živo ogledali strelske jarke. Hodili so po vijugasti temni poti. V vsakem kotu so bili prikazani utrinki iz življenja v jarkih, ki so učencem omogočili, da so si laže predstavljali, kakšno je bilo takrat življenje vojakov. Ogled muzeja je bil zelo zanimiv, saj so se doberdobski nižješolci naučili veliko novega, predvsem pa so spoznali in videli, kaj se je dogajalo v naših krajih pred nekaj manj kot sto leti.

Matilda Clapiz

GORIŠKA - Pokrajinska uprava

Podpora športu

Letos so športnim društvom in projektom namenili 162.000 evrov

»Čeprav je za nami leto, polno težav, smo uspeli nameniti goriškemu športu 162.000 evrov.« Tako poudarja pokrajinska odbornica za šport Vesna Tomsic in pojasnjuje, da so letos med društvi razdelili 89.000 evrov. Drugih 13.000 evrov je šlo za nakup defibrilatorjev, s katerimi so opremili vse višješolske telovadnice; januarja se bodo začeli tečajji za njihovo uporabo, ki jih bodo obiskovali profesorji in neučenci osebje. »Športnim dejavnostim za prizadete osebe smo namenili 12.000 evrov, medtem ko je 11.340 evrov šlo za projekte, ki so jih na športnem področju pripravili v raznih solah po pokrajini. Jamarskim društvom pa smo zagotovili 10.000 evrov za raziskovanje našega podzemlja,« našteva Tomsiceva in pojasnjuje, da je letos uporabljalo telovadnice v pokrajinski lasti kar 55 športnih društev. Skoraj 1300 športnikov je lahko koristilo znižane tarife, s katerimi pokrajina spodbuja mladinsko dejavnost. Po zaslugi 30-od-

VESNA TOMSIČ

FOTO M.C.

stotnega popusta so vadbene ure stale od 7,20 do 8,40 evra, polna cena bi znašala od 10 do 14 evrov. Od letošnjega leta so bila društvom na voljo tudi zunanja igrišča, saj so na pokrajini pripravili nov pravilnik za njihovo uporabo. Pokrajina je s 7000 evri podprla projekt Vzgajati s športom, v okviru katerega so izpeljali usposabljanje za trenerje in društvene odbornike. Nazadnje so 3000 evrov dali na razpolago za vodstvo ISIG za pripravo projektov za črpanje evropskih sredstev.

GORICA - Glasbena matica priredila koncert v Kulturnem domu

Pahljača harf

Poznamo mnogo vrst godalnih ansamblov, orkestrov in drugih glasbenih skupin, med katere občasno zaide tudi harfa. Vselej samo ena. Na sobotnem koncertu v goriškem Kulturnem domu pa se je na odru znašlo kar 17 harf, kar daleč naokrog velja za pravi rekord! Na povabilo Glasbene matice je v Gorici gostoval edinstveni orkester Ventaglio d'Arpe, ki je nastal leta 2004 v Vidmu na pobudo profesorice Patrizie Tassini. Skupino sestavlja jo izključno njene sedanje in bivše učence, ki so začele sodelovati na tečaju orkestralnega izvajanja na konservatoriju Jacopo Tomadini v Vidmu in so nadaljevale kot stalna zasedba. V programu večera smo prebrali, da je orkester do danes izvedel nad sto koncertov v Italiji in v tujini. Povsod je bil deležen toplega in navdušenega sprejema publike in kritike.

Nič drugače ni bilo tudi v Gorici. Srečanja s harfo se je udeležilo precej ljubite-

ljev umirjenih glasbenih zvrsti, ki so lahko v dobri poldruhi uri prisluhnili res vrhunski izvedbi sedemnajstih mladih glasbenih talentov (15 deklet in 2 fanta). Poslušalce je dajala velika radovednost, kajti o ansamblu so slišali mnogo pohvalnih besed, v Kulturnem domu pa so se hoteli tudi osebno prepričati o vrednosti tako nenavadno oblikovanega orkestra. Prepričani smo, da je večer harf poslušalce navdušil, saj so se naužili prijetne glasbe, ki jo lahko poslušalcu pričara ta 47-strunski instrument s svojim nekoliko pridruženim in nevsiljivim zvokom.

Orkester se je goriški publikli predstavil s skrbno izbranim sporedom znanih skladb, ki so jih za harfo priredili znani glasbeni ustvarjalci. V prvem delu je dvorana prisluhnila skladbam Rossinija, Vangelisa, Menkna in Mancinija, na koncu pa še venček znanih motivov Rodgersa iz filma *Moje pesmi, moje sanje*, med katerimi izstopa znana pesem *Edelweis*.

V drugem delu se je skupini harf pridružil še goriški flavtist Giorgio Marcossi, ki je strunskemu zvenu dodal še čudoviti zvok malega prečnega pihala. Zelo lepo so izzvenele skladbe, ki jih poznamo iz raznih filmov in so postale »domače« slehernemu ušesu. Izpostavili bi res dovršeno izvedbo glasbene kulise iz znanega filma *Življenje je lepo* z Robertom Benignijem v glavni vlogi, ali pa venček nepozabnih motivov iz znamenitega filma *Mary Poppins*. V nekaterih skladbah je mojster Marcossi prečno flavto zamenjal za malo flavto, imenovano tudi pikolo, na razna tolkala pa je pravšnje ritmičnost dodal Francesco Pandolfo. Koncert harf je sodil v širši projekt, ki si ga je na prelomu 2014-2015 omislil Kulturni dom ob svoji 33-letnici v sodelovanju z raznimi organizacijami in ustanovami v želji, da bi poživili glasbeno sceno na Goriškem, ki zaradi finančnih rezov preživlja nič kaj obetavne čase. (vip)

Orkester Ventaglio d'Arpe

Kristijanu Gučku Severjeva nagrada

Na 44. slavnostni podelitvi prestižnih Severjevih nagrad v Škofji Loki, sta nagradi za dosežke v slovenskem poklicnem gledališču v zadnjem letu prejela igralec Kristijan Guček iz novogoriškega Slovenskega narodnega gledališča in Vesna Slapar iz Prešernovega gledališča Kranj. Žirija je v utemeljitvi nagrade za Kristijana Gučka zapisala, da že vse od študija na ljubljanski akademiji izstopa kot zanimiv in talentiran igralec, ki je s serijo svojih vlog obogatil številne uprizoritve v različnih gledališčih. Še posebej se je proslavil s tremi vlogami iz lanske sezone. »V nadrealistični detektivski komediji Po Magrittu je vlogo malo bistrega inšpektorja Foota izdelal s pomočjo

Kristijan Guček

svoje velike igralske prezenze in telesne angažiranosti ter izrisal učinkovito parodično sliko v nadrealističnem kontekstu. V gledališkem koncertu poezije Srečka Kosovela Postani obcestna svetilka je bil, tokrat za klavirjem, individualno izrazit in obenem v kolektivnem sozvočju z drugimi igralci pri ustvarjanju likov, ki »prepletajo besede z domišljenimi uprizoritvenimi vzporednicami ali kontrapunktnimi plastmi.« V absurdni igri Morilec je odigral glavno vlogo Bérengerja, ki mu skoz Ionescova absurdni svet sledimo kot sleherniku ali lastnemu alter egu,« so zapisali v obrazložitvi. (km)

ro 6«; 17.00 - 19.40 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«. Dvorana 2: 15.00 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«; 17.40 - 20.30 »L'amore bugiardo - Gone Girl«. Dvorana 3: 16.10 »Big Hero 6«; 18.10 - 20.00 »Un Natale stupefacente«. Dvorana 4: 14.45 »Il ragazzo invisibile«; 16.30 - 20.20 »Il ricco, il povero e il maggiordomo«; 18.20 »Big Hero 6«. Dvorana 5: 14.50 »L'amore bugiardo - Gone Girl«; 17.45 - 20.15 »Il ragazzo invisibile«.

25. IN 26. DECEMBRA V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 14.40 - 16.40 »Big Hero 6«; 18.40 - 21.40 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«. Dvorana 2: 14.45 - 16.30 »Paddington«; 18.20 - 20.20 - 22.10 »Un Natale stupefacente«. Dvorana 3: 15.30 - 17.30 - 20.00 - 22.00 »Il ragazzo invisibile«.

25. IN 26. DECEMBRA V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 15.10 »Big Hero 6«; 17.00 - 19.40 - 22.20 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«. Dvorana 2: 15.00 »Paddington«; 16.45 - 19.30 - 22.15 »L'amore bugiardo - Gone Girl«. Dvorana 3: 16.00 »Paddington«; 17.45 - 20.10 - 22.00 »Il ragazzo invisibile«. Dvorana 4: 14.45 »Il ragazzo invisibile«; 16.30 - 20.20 - 22.10 »Il ricco, il povero e il maggiordomo«; 18.20 Big Hero 6«. Dvorana 5: 14.45 - 18.30 - 20.20 - 22.10 »Un Natale stupefacente«; 16.30 Big Hero 6«.

26. DECEMBRA V KRMINU
OBČINSKO GLEDALIŠČE: 17.00 »I Pinguini di Madagascar«; 20.00 »Big Hero 6«.

Društvo goriških upokojencev
vošči članom
vesele božične
in novoletne praznike

Razstave

V ROMJANU: na sedežu SKRD Jadro iz Ronk bo v petek, 26. decembra, od 8. do 14. ure božična razstava klekljarskih izdelkov članic.

Koncerti

V SOVODNJAH: novoletno glasbeno srečanje bo v nedeljo, 18. januarja 2015, ob 17.30 v občinski telovadnici. Nastopajo solisti, zbori in plesalci domačih društev, Kraški muzikanti, vokalna skupina Sraka in pihalni orkester Kras. Prireja občina Sovodnje.

V DUHOVNIJI SV. IVANA V GORICI bodo šestič zapored počastiti spomin na Mirka Špacapana z božičnim, dobrodelnim koncertom, ki bo v soboto, 10. januarja 2015, ob 20.30 uri. Prireditelji ZSKP, ZCPZ, PD Podgora, AŠZ Olympia, SZSO, krožek Anton Gregorčič in SSK.

V MARTINŠČINI: v gostilni Al Poeta bo danes, 24. decembra, ob 21. uri koncert skupine The Singing Souls z naslovom »Looking for Christmas«; informacije po tel. 0481-961305.

V GORICI: v stolnici bo v petek, 26. decembra, ob 17. uri zahvalna maša ob koncu leta, sodelovali bodo združeni pevski zbori, ki bodo prvič izvajali

»Mašo na čast sv. Janezu Pavlu II.« Aleša Makovca. Organizira ZCPZ Gorica v sodelovanju z župnijo Sv. Hilarija in Tacijana v Gorici.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO DIZ CANKAR-ZOIS-VEGA sporoča, da bo šola zaprta 24., 27. in 31. decembra in v januarju do vključno 6. januarja 2015.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča, da v ponedeljek, 29. decembra, in v ponedeljek, 5. januarja 2015, bo goriški oddelek odprt javnosti.

Obvestila

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča udeležencem silvestrovanja, ki bo v nedeljo, 28. decembra, v Pineti pri Gračeju, da bo avtobus št. 1 odpeljal ob 16.30 s trga Medaglie d'oro/z Goriškega, nato s postanki pri vagi pri Pevmi, v Podgori pri športni dvorani, v Štandrežu pri lekarni in na Pilošču. Drugi avtobus bo odpeljal ob 16.30 s Pilošča v Štandrežu, nato s postanki v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi, na Poljanah, v Doberdobu, Jamljah, Štivanu in Ronkah. Organizatorji priporočajo točnost. Na avtobusih je še nekaj prostih mest; informacije po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-884156 (Andrej F.), 0481-78138 (Sonja S.).

FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE obvešča, da bodo uradi v Gosposki ul. (Ul. Carducci) v Gorici zaprti od 24. decembra do 6. januarja 2015.

GIT obvešča, da bo termalni bazen v Gračeju odprt med 10. in 20. uro, 24. in 31. decembra med 10. in 16. uro, 1. januarja 2015 med 14. in 20. uro. 25. decembra zaprto.

GORIŠKA PREFEKTURA obvešča, da bodo uradi 24. in 31. decembra odprti samo med 10. in 12. uro.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici obvešča, da je odprta od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure. Od 29. decembra do 4. januarja 2015 bo zaprta. 24. decembra bo odprta od 10. do 14. ure. V ponedeljek, 5. januarja 2015 bo odprta.

OBČINSKA KNJIŽNICA SOVODNJE bo zaprta do srede, 31. decembra.

OBČINSKI URADI bodo v popoldanskem času danes, 24., in 31. decembra zaprti javnosti. Urad za poravnavo glob pri mestnih redarjih bo odprt danes, 24. decembra, zaprt pa bo 31. decembra, operativni oddelek pa bo deloval. V uradu za poravnavo glob ne bodo sprejemali plačila z bankomatom ali kreditno kartico med 29. in 31. decembrom.

POKRAJINSKA MEDIATEKA UGO CASIRAGHI v Ul. Bombi v Gorici bo zaprta do torka, 6. januarja 2015.

ZSKD obvešča, da bosta zaradi prazni-

kov uradi v Trstu, Gorici in Reziji zaprti do petka, 9. januarja 2015.

ZŠSDI obvešča, da bo danes, 24. decembra, goriški urad zaprt. Urad bo spet odprt v ponedeljek, 29. decembra.

SPDG - Smučarski odsek obvešča, da se 29. decembra nadaljuje vpisovanje v nedeljske tečaje alpskega smučanja (začetni in nadaljevalni). Organiziran bo avtobusni prevoz. Dejavnost se bo pričela 18. januarja 2015. Prijave na sedežu društva, Verdijev korzo 51/int. od 18. do 20. ure.

Prireditve

SKUPNOST DRUŽIN SONČNICA iz Gorice vabi v nedeljo, 28. decembra, ob 17. uri v Močnikov dom v Gorici na »srečanje s prikazom fotografij in posnetkov z izletov na Bavarsko v Nemčiji (avgusta 2013) in v Turin (avgusta 2014). Ob tej priložnosti bo potekala tudi krajša slovesnost s podelitvijo letošnje nagrade Dušana Černetar prav Skupnosti družin Sončnica.

V ŠTANDREŽU BAKLADA: v nedeljo, 28. decembra, bo z odhodom s trga Sv. Andreja ob 17. uri nočni pohod v dolžini 4 km. V programu srečanje s skupnostjo iz Vrtojbe in zaključek na Jeremitišču. Izkupiček prodaje sveč bo namenjen hospicu »Via di Natale« pri CRO v Avianu. Sodelujejo župnija Sv. Andreja in društva.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.00, Alfonsina Cotta Ramusino iz splošne bolnišnice v cerkev v Svetogorski ul. in na glavno pokopališče; 9.50, Licia Omeri por. Gasparini iz splošne bolnišnice v cerkvi Srca Jezusovega in na glavno pokopališče.

DANES V FARI: 10.30, Arnaldo Di Cecco (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V RONKAH: 11.30, Concetta Zorzini por. Ietri (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi Sv. Lovrenca in na pokopališču.

DANES V TRŽIČU: 10.00 Giuseppina Zuri (iz goriške splošne bolnišnice ob 9.30) v kapeli pokopališča in na pokopališču; 11.50, Maria Rossi vd. Martin iz bolnišnice v kapelo pokopališča, sledila bo upepelitev; 11.00, Miranda Poropat v kapeli pokopališča v Trziču in pokop na pokopališču v Štarancanu

DANES V MEDEI: 13.30, Tranquilla Brandolin vd. Bernardis v cerkvi in na pokopališču.

27. DECEMBRA V BORNJANU PRI KRMINU: 10.30, Argia Bernardis vd. Tartara (iz bolnišnice v Krminu) v cerkvi in na pokopališču.

27. DECEMBRA V TRŽIČU: 11.00, Bruno Mazzoli iz bolnišnice v cerkev Device Marcelliane, sledila bo upepelitev.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALESANI, Ul. Carducci 40, tel. 0481-530268.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

DEŽURNA LEKARNA V ŠKOCJANU
RAMPINO, Trg Venezia 15, tel. 0481-76039.

DEŽURNA LEKARNA V MORARU
LAZZARI, Ul. Francesco Petrarca 15, tel. 0481-80335.

Gledališče

KOMIGO BABY 2014-15 v Kulturnem domu v Gorici: v petek, 26. decembra, ob 16. uri »Balon Velikon« s slovenskim igralcem Andrejem Rozmanom Rozo; informacije v uradu Kulturnega doma v Gorici (tel. 0481-33288, www.kulturnidom.it).

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 15.00 - 17.45 - 20.30 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«. Dvorana 2: 16.00 »Big Hero 6«; 18.00 - 20.00 »Il ragazzo invisibile«. Dvorana 3: 14.45 »Il ragazzo invisibile«; 16.30 - 20.20 »Un Natale stupefacente«; 18.15 »Big Hero 6«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 15.00 »Big He-

Primorski
dnevnik

tmedia

OGLAŠEVALSKA AGENCIJA

obvešča, da bo v
sredo, 24. decembra
in
sredo, 31. decembra
ZAPRTA

Brezplačna št.
800.912.775

Web: www.tmedia.it/primorski
E-pošta: primorski@tmedia.it

GLASBA - Pred pet tisoč poslušalci v tržaški športni palači

Množičen božični koncert z Beethovnov 9. simfonijo

Z orkestrom in zborom gledališča Verdi nastopili tudi pevci sarajevske Opere

Prepričani smo, da je tržaški župan Roberto Cosolini v dobri veri sklenil organizirati koncert v športni palači Palarubini: odziv občinstva je bil kar razveseljiv, saj so prvi poslušalci stali pred dvorano že dobro uro pred začetkom koncerta, in županovo navdušenje in zadovoljstvo sta bila razvidna ob koncu, ko je dirigentu Gianluigiju Gelmettiju podaril Srednjeveški pečat mesta Trst. Lepo je, da se glasbi približajo tudi množice, ki še nikoli niso obiskale gledališča, tu pa se začne vrsta pomislekov: pred začetkom koncerta je bilo občinstvo zaproseno, naj ugašne telefončke in naj ne ploska med posameznimi stavki, prošnja pa je naletela na gluha ušesa in aplavzi so se utrjali tudi med kratko pavzo v četrtem stavku. Zbranost ni bila na vrhu in nekateri so se med koncertom sprehajali po dvorani, najbolj boleče pa je bilo to, da je bil zaradi neprimerne akustike večji del truda solistov, orkestra in zbora zaman, saj so se zvoki zmešali v megleno maso, posebno v najbolj hitrih in razburljivih pasajah; nekoliko bolje je šlo v počasnem stavku, kjer smo lahko okusili vsaj drobce lepote božanske melodije, dovolj jasno pa je zvenel tudi recitativ kontrabasov v začetku četrtega stavka. Nikomur bi ne padlo v glavo, da bi košarkarsko tekmo organiziral na odru gledališča Verdi, ravno tako je neprimerno poslušati tako glasbo v športni palači, morda pa bo dogodek le služil namenu, da bi privabil nove poslušalce, ki si bodo zaželeli novih glasbenih doživetij.

Vsa čast orkestru in zboru gledališča Verdi, ki sta v težkih okoliščinah potrdila svojo profesionalnost: tržaškemu zboru se je pridružilo tudi petindvajset članov zbora sarajevske Opere, kar je bila simbolična izmenjava po koncertu, ki ga je tržaško operno gledališče izpeljalo v Sarajevu. Cosolini je izpostavil pomen

mednarodnega sodelovanja ter pohvalil naše glasbenike, ki so v zadnjih dveh letih zelo uspešno gostovali v Ljubljani, Sarajevu in Omanu ter dejal, da želi še razširiti krog mednarodnih sodelovanj.

Deveta simfonija v d-molu op.125 Ludwiga van Beethovna je umetnina, ki bi zahtevala idealne pogoje, zato je zelo težko presoditi glasbeni rezultat, ki ga je Gelmetti dosegel s preskromnim številom vaj: že to, da je dirigentu uspelo ohraniti kohezijo, je hvalevredno, saj je premočan odmev trobil in tolkal zelo otežkočil ritmično skladnost. Zvok godal je v takih po-

gojih zbledel, zbor, ki ga je pripravil Paolo Vero, pa je le prevečkrat forsiral dinamiko. Kvartet solistov so sestavljali basist Gabriele Sagona, ki se je prvi oglašil z nekoliko preveč tresočim glasom, verjetno pa so vsi štirje imeli težave z idealnim doziranjem zvoka. Sopranistka Rachele Stanisci, mezzosopranistka Marina Comparato in tenorist Luciano Ganci so korektno izpeljali svoje vloge, kljub vsem pomislekom pa je bilo vsekakor lepo poslušati zelo dolge aplavze, ki so nagradili vse poustvarjalce.

Katja Kralj

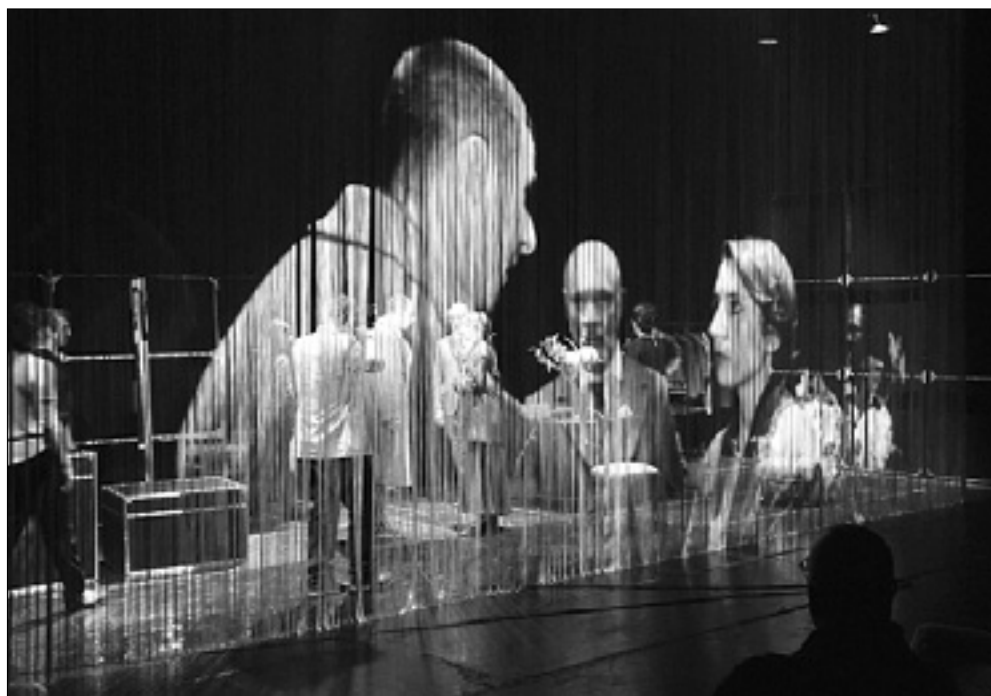
Beneško razstavišče Gallerie dell'Accademia pridobilo nove prostore

Razstavišče Gallerie dell'Accademia v Benetkah je pridobilo nove prostore. Po prenovi jih bodo odprli aprila prihodnje leto, z njimi pa se bodo razstavne površine razstavišča s 5000 povečale na 10.000 kvadratnih metrov. Na ogled bodo lahko postavili tudi številna dela iz fundusa, ki jih javnost še ni imela priložnosti videti. Tako bodo lahko iz depojev na plano prinesli velike oltarne nastavke Pietra da Cortone in Luce Giordana, dela Sebastiana Riccija in Gianbattiste Pittonija ter mojstrovine Francesca Hayeza. Širitev razstavišča bo omogočil sporazum, ki so ga podpisali predstavniki razstavišča, Samsunga Italija in Beneškega sklada za dediščino. Samsung namerava v projekt vložiti okoli 600.000 evrov, razstavišče pa bo z njim pridobilo pet novih razstavnih dvoran v pritličju stavbe. V prvem nadstropju bodo, tako kot doslej, razstavljena dela iz 14., 15. in 16. stoletja, v novih prostorih pa bodo na ogled umetnine iz 17. stoletja, med njimi dela Gianbattiste Tiepola, Rosalbe Carriera in Pietra Longhija, posebno pozornost pa bodo posvetili Antoniu Canovi. V razstavišču bodo uredili tudi interaktivno učilnico za šolarje, poleg tega bodo nekaj prostora namenili občasnim razstavam moderne in sodobne umetnosti. Prvi dve bosta posvečeni Willemu De Kooningu in Aldu Manuziu. Upravitelji pričakujejo, da se bo po odprtju novih prostorov število obiskovalcev povečalo s sedanjih 300.000 na 900.000 letno. (STA)

GLEDALIŠČE - Velik uspeh dvojezične predstave

Trst, še zadnjič v vojni

V ponedeljek zvečer je bila na sporedu zadnja ponovitev v Bartolijevi dvorani

Prizor iz predstave Trst, mesto v vojni na malem odru v Bartolijevi dvorani Rossettijevega gledališča

FOTODAMJ@N

V ponedeljek je bila še zadnja ponovitev predstave Trst, mesto v vojni v mali Bartolijevi dvorani Rossettijevega gledališča v Trstu: projekt dvojezične predstave z različnima besediloma dveh avtorjev, ki je nastal z namenom, da ob stoletnici začetka prve svetovne vojne izpriča večplastnost racionalnega in čustvenega doživljanja takratne stvarnosti in tudi tiste, ki je iz vojne izšla, je naletel na zelo pozitiven odziv med gledalci, ki so napolnili dvorano ob vsaki ponovitvi, od krstne premiere v mali dvorani tržaškega kulturnega doma, kjer je bila na sporedu od 13. do 30. no-

vembra in nato v Rossettijevem soplehju od 2. decembra dalje. Pri društvu Casa del Lavoratore Teatrale, ki je prvo dalo pobudo za projekt, kot tudi pri Slovenskem stalnem gledališču in Stalnem gledališču Furlanije – Julijske krajine, ki sta k njemu takoj pristopila, so torej nadvse zadovoljni z uspehom, ne samo zaradi množičnega obiska, temveč predvsem zaradi utrjevanja pozitivnega vzdušja v mestu, ki ga sprejem odraža.

Kakorkoli že, ne glede na zanimivo temo in pristop k njej sloni uspeh predstave zlasti na ustvarjalcih, od režiserja Igorja Pisona in dra-

maturginje Eve Krašovec, ki sta po slogu in tematiki povsem različni besedili, slovensko izpod peresa Marka Sosiča in italijanskega, ki ga je spisal Carlo Tolazzi, zlija v harmonično celoto, do igralcev, to so Nikla Petruška Panizon, Lara Komar, Maria Grazia Plos, Tadej Pišek, Massimiliano Borghesi, Primož Forte, Adriano Giraldo, Maurizio Zaccagnia, Roberta Colacino in Lorenzo Zuffi, ki so vlili življenje nastopajočim likom, ter do kostumografa Igorja Pahorja in do Tomaža Scarcie, soavtorja videoposnetkov, ki predstavijo sugestivno dopolnjujejo. (bov)

filmi@primorski.eu

GREMO V KINO

St Vincent

Režija: Theodore Melfi

Igrajo: Bill Murray, Naomi Watts, Melissa McCarthy, Jaden Lieberher in Terrence Howard
ZDA 2014

Ocena: ★★★★★

POGLEJ TRAILER!

Z razvadami in tiki, na katere nas je navadil Jack Nicholson, a istočasno dobro razporejen do vseh, ki potrebujejo pomoč, se pravi celo svetniški. St Vincent, najnovejši film Theodoreja Melfija, ki ga čudovito igra spet izredni Bill Murray je simpatična božična pravljica, pa čeprav se dogaja neke med pomladjo in poletjem v New Yorku.

Zgodba je seveda ganljiva, kot se za božič spodobi, pripoveduje pa o Vincentu, bivšem vojaškem oficirju v pokoju, ki se je udeležil vojne v Vietnamu, zdaj pa skrbi za ženo, ki je zaradi hude bolezni zaprta v domu za nemogla. Vincent rad pijančuje in vodi nekam razuzdana življenja, dokler se v hišo tik ob njegovi preseli mama s sinčkom, ki ga zaradi delovnih obveznosti zaupa prav robatemu sosedu. Ta bo Oliverju res pomagal pri pisanju domačih nalog, a istočasno bo dečka uvedel v svet konjskih stav, mu predstavil mlado plavalaso prijateljico, ki dela v nočnem klubu in ga naučil, kako naj se tudi z nasiljem brani starejših in močnejših sošolcev.

Deček seže zagrenjenemu varuhu do srca, pa čeprav je Vincent novo službo sprejel samo zato, ker je potreboval denar.

Na lepem pa se v Oliverjevem življenju spet pojavi oče, ki zahteva, da sin polovico časa preživi tudi v njegovi družbi, predvsem pa uporabi na sodišču Vincentove razvade kot dokaz, da je njegova bivša žena nesposobna mati.

Ko vse kaže na najhujše in Vincenta prisilno oddaljijo od Oliverja, češ, da mu njegova vzgoja in družba bolj škodita kot pa pomagata, se stvari obrnejo drugače.

In to prav zato, ker mali Oliver zagleda v starem prijatelju dobrohotnega svetnika ... (Iga)

BOLOGNA - Preiskovalci domnevajo, da so povzročitelji pripadniki gibanja No TAV

Podtaknjen požar ustvaril prometni kaos

Gasilci in policija na delu v Bologni

ANSA

BOLOGNA - Na železniški postaji v Bologni je neznaneč včeraj poniči podtaknil požar, zaradi česar je bil ohromljen železniški promet na italijanski osi sever-jug. Italijanski prometni minister Maurizio Lupi je poudaril, da gre za teroristični napad. Za napad naj bi bili za odgovorni radikalni okoljski aktivisti, kar naj bi dokazovalo tudi več napisov No TAV v bližini požara. Požar je izbruhnil okoli 4.30 in uničil kable za nadzorne sisteme železniških prog. Zaradi incidenta, v katerem po navedbah italijanskih železnic ni bil nihče poškodovan, so se ustavili vsi hitri, pa tudi lokalni in regionalni vlaki med Milanom in Bologno. Železniški promet je začel znova normalno delovati šele popoldne.

Podoben napad na železnico se je zgodil že v nedeljo, ko so neznanci z mototokami uničili kable ob železniški progi nedaleč od Firenc, kar je botrovalo zamudam v železniškem prometu na osi sever-jug. Preiskovalci domnevajo, da za napadom stojijo aktivisti radikalnega okoljskega gibanja No TAV, ki želijo preprečiti gradnjo hitre železniške proge med italijanskim Torinom in francoskim Lyonom.

Minister za notranje zadeve Angelino Alfano je včeraj na tiskovni konferenci poudaril, da se država ne bo pustila ustraševati od tistih, ki se protivijo gradnjem hitrih železniških prog. Dela na progi Turin - Lyon se bodo nadaljevala in zaključila, tako kot je bilo dogovorjeno, je še dejal Alfano. Izrazil je tudi zaskrbljenost, ker je nedavna razsodba razbremenila obtožbe terorizma mlade, ki so bili obsojeni za napad na gradbišče TAV pri kraju Chiomonte.

Notranji minister se je na tiskovni konferenci zahvalil silam javnega reda, ki so pri vzdrževanju reda imele več stotin ranjenih.

KIJEV - Z včerajšnjim glasovanjem v parlamentu

Ukrajina se je odrekla statusu nevtralnosti in odprla pot za članstvo v zvezi Nato

KIJEV - Ukrajina se je včeraj odrekla statusu nevtralnosti in odprla pot članstvu v zvezi Nato. Predlog predsednika Petra Porošenka so na včerajšnjem glasovanju v ukrajinskem parlamentu podprli 303 poslanci, le osem jih je bilo proti, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Ukrajina je status nevtralne države dobila leta 2010 po močnem pritisku Rusije. Dotlej si je sicer vseskozi prizadevala za tesnejše odnose z Zahodom, čeprav je nihče v resnici ni videl kot možno članico ne Nata ne Evropske unije v zelo bližnji prihodnosti. Zdaj pa je članstvo v Natu ena najpomembnejših zunanje-političnih usmeritev Porošenka.

»Ukrajinski boj za neodvisnost, ozemeljsko celovitost in suverenost je postal odločilen dejavnik v naših odnosih s svetom,« je v ponedeljek zvečer izjavil Porošenko v pogovoru s tujimi veleposlaniki v Kijevu.

Porošenko v Natu vidi edinega poroka za varnost države, ki ji zaradi ruske podpore separatistom na vzhodu grozi razpad. Skupaj z Zahodom tudi obtožuje Mosko, da separatistom aktivno pomaga, tudi z vojniki. To kljub odločnemu zankanju Kremļa dokazujejo tudi satelitski posnetki zveze Nato.

Rusija je odločitev Ukrajine označila za neprijazen korak. »To je neprijazen korak do nas, posebno v trenutni situaciji,« je izjavil ruski

PREDSEDNIK
UKRAJINE PETRO
POROŠENKO

ANSA

predstavnik pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi Andrej Kelin. Ruski zunanji minister Sergej Lavrov je dejal, da gre za kontraproduktivno odločitev za končanje konflikta na vzhodu Ukrajine, ki je terjal že 4700 življenj.

Ruski predsednik Vladimir Putin, ki vidi v Natu veliko neposredno vojaško grožnjo ruskim interesom, sicer vztraja, da je pogoj za kakršenkoli dogovor Kijeva s proruskimi separatisti na vzhodu Ukrajine, da Ukrajina obdrži status nevtralnosti.

»V bistvu bo vloga za članstvo v Natu Ukrajino spremenila v potencialno vojaško nasprotnico Rusije,« je v ponedeljek na Facebooku zapisal ruski premier Dmitrij Medvedjev. Opozoril je, da bodo ukrajinska zavrnitev nevtralnosti in nove sankcije ZDA proti Rusiji imele zelo negativne posledice. »In naša država bo morala odgovoriti nanje,« je dodal. (STA)

VATIKAN - Poziv k vztrajanju in ohranjanju medverskega dialoga

Papež Frančišek objavil posebno poslanico kristjanom na Bližnjem vzhodu

VATIKAN - Papež Frančišek je včeraj objavil posebno božično poslanico, namenjeno preganjanim kristjanom na Bližnjem vzhodu.

Sporočil jim je, da zanje moli vsak dan in da jih namerava osebno obiskati. Število kristjanov na Bližnjem vzhodu pojema že desetletja, v zadnjem času pa je bil svet ob napredovanju skrajne Islamske države priča množičnemu eksodusu pripadnikov krščanske skupnosti iz Iraka in Sirije.

»Pišem vam tik pred božičem, vedoč, da bo za številne med vami zvok božičnih pesmi pospremljen s solzami in vzdihom,« je v poslanici po poročanju nemške tiskovne agencije dpa zapisal papež. »Želim vam izraziti osebno solidarnost in bližino, kot tudi celotne Cerkve, in vam ponuditi besede tolažbe in upanja,« je dodal.

Argentinski papež je večkrat izpostavil trpljenje kristjanov in drugih manjšin na Bližnjem vzhodu, kot so jezidi, nazadnje med novembrskim obiskom v Turčiji, ki nudi zatočišče oko-

li 1,6 milijona beguncem iz Sirije in Iraka.

V včerajšnji poslanici je sporočil, da želi obiskati begunska taborišča v regiji. »Res upam, da bom imel možnost osebno priti do vas in vas potolažiti,« je zapisal. Kristjane na Bližnjem vzhodu je pozval, naj vztrajajo in ohranijo medverski dialog z judi in muslimani ter pripadniki drugih religij. »Bolj ko so razmere težke, bolj potreben postaja medverski dialog. Druge poti ni,« je poudaril.

Ob tem je ponovil poziv muslimanskim voditeljem, ki ga je izrekel že ob vrnitvi iz Turčije. Po njegovem morajo muslimanski voditelji soglasno in nedvoumno obsoditi vse oblike verskega pregona in njegovo upravičevanje s sklicevanjem na religijo.

Mednarodno skupnost je sveti oče pozval, naj pomnoži mirovniška prizadevanja in ustavi trgovanje z orožjem. »Kako dolgo mora Bližnji vzhod še trpeti pomanjkanje miru? Ali se moramo sprijazniti s konflikti, kot da spremembe niso mogoče,« se je vprašal Frančišek.

Argentinski papež je večkrat izpostavil trpljenje kristjanov in drugih manjšin na Bližnjem vzhodu

ANSA

Ameriško gospodarstvo s pet odstotno rastjo

WASHINGTON - Ameriško gospodarstvo je v tretjem letošnjem četrtletju zabeležilo petodstotno rast, kaže najnovejša ocena ameriškega ministrstva za trgovino. Gre za najvišjo ameriško gospodarsko rast v zadnjih 11 letih. V tretji oceni je ministrstvo gospodarsko rast na letni ravni popravilo za 1,1 odstotne točke navzgor, saj je v oceni konec novembra še govorilo o 3,9-odstotni krepitvi ameriškega bruto domačega proizvoda (BDP). Analitiki so pričakovali popravek navzgor, a le na 4,3 odstotka.

Glavna dejavnika močne konjunktura sta bila zasebna potrošnja in poslovne investicije, še navaja ministrstvo, ki je podatke za potrošniško porabo od prejšnje ocene popravil navzgor za odstotek na 3,2 odstotka rasti na letni ravni, podatke za poslovne investicije pa navzgor za 2,1 na kar 7,2 odstotka.

Potrošniki so svojo porabo povečali predvsem za zdravstvo. Zdravstvena reforma je uvedla obvezno zavarovanje za milijone Američanov, ki si tega doslej niso mogli privoščiti oziroma niso hoteli.

Predsednik Sveta gospodarskih svetovalcev Bele hiše Jason Furman je v analizi podatkov poudaril, da stroški zdravstva v ZDA letos naraščajo najpogostejše v zadnjih nekaj letih. Furman pravi, da je trdna gospodarska rast v skladu z vrsto drugih kazalcev, ki kažejo na izboljšanje, med njimi je to trg delovne sile in večja energetska varnost ZDA s povečanjem domače proizvodnje.

Gospodarstvo je od prvega četrtletja, ko je rast zavrla nenavadno huda zima, skočilo v najboljše četrtletje rasti vse od leta 2003. Recesija od leta 2007 do leta 2009 je bila najhujša vse od 30. let prejšnjega stoletja in po njej je bila rast vrsto let mlačna.

Večina analitikov pa meni, da je bilo letošnje leto prelomno in namesto povprečne stopnje rasti po recesiji okrog 2,2 odstotka, naj bi se rast v prihodnjem letu okrepila na približno tri odstotke. V zadnjem tekočem četrtletju letošnjega leta pa se ocene rasti gibljejo okrog 2,5 odstotka.

ZLATO

(999,99 ‰) za kg

30.996,17 -71,29**SOD NAFTE**

(159 litrov)

61,82 \$ +2,84**EVRO****1,2213 \$ -0,40**

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
23. decembra 2014

valute	evro (povprečni tečaj)	
	23. 12.	22. 12.
ameriški dolar	1,2213	1,2259
japonski jen	146,80	147,06
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka krona	27,660	27,618
danska krona	7,4408	7,4401
britanski funt	0,78670	0,78490
madžarski forint	313,93	315,33
litovski litas	3,4528	3,4528
poljski zlot	4,2765	4,2669
romunski lev	4,4799	4,4666
švedska krona	9,5031	9,5536
švicarski frank	1,2032	1,2035
norveška krona	9,0290	9,0565
hrvaška kuna	7,6651	7,6650
ruski rubel	66,9335	67,1555
turška lira	2,8407	2,8423
avstralski dolar	1,5027	1,5057
braziljski real	3,2498	3,2455
kanadski dolar	1,4213	1,4257
kitajski juan	7,6035	7,6271
mehiški peso	17,8924	17,8608
južnoafriški rand	14,1729	14,2082

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

TIPIČNA KRAŠKA GOSTILNA

Bazovica (TS) - Ulica Igo Gruden 56
Tel. 040 911191 - e-mail: info@trattoriaposta.it
Zaprto ob torkih

Ošterija Ferluga od leta 1900 TIPIČNE DOMAČE, MORSKE IN KRAŠKE JEDI

Ferluga (TS)
Ulica Bellavista 12
tel.: 347 139 61 33

urnik: 12.00 – 24.00
zaprto ob torkih

+39 346 6301980

nccquick@gmail.com
www.trovavetrine.it/nccquick

NCCQUICK
in
NCCFEDELE

VAM ŽELIVA
VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 2015!

BARVE
FURLAN & MILIČ

BARVE
STENSKE TAPETE
TOPLI PODI
SONČNE ZAVESE
KOMARNIKI

OPČINE
Dunajska cesta 56A
Tel. 040.212168

TECNO NOLEGGI
NA RAZPOLAGO **20** PLOŠČADI

IZPOSODJAMO
DVIŽNE PLOŠČADI:
KAMIONSKE KOŠARE,
SAMOHODNE KOŠARE
IN PAJKE

Tel. in Fax. 040 8321268
Mob. 335 6576587
Krmenka, 543
Dolina - TRST

**Vesele
praznike!**

DO **47** METROV VIŠINE

www.tecnonoleggi.it

DANEV

**PRAZNJENJE GREZNIC
PREGLEDI S TV KAMERO
ZIDARSKA DELA**

Obrtna cona Zgonik • Proseška Postaja 29/C
Tel. 040 2528113 • Fax 040 2528124
info@danev.it • www.danev.it

Bar Kanarin

**Vošči
vesele
praznike**

Opčine
Dunajska c. 50/A

OŠTERIA BORIS

MAVHINJE 1 - Tel. 040 299449
Ponedeljek in torek zaprto

Hotel Restavracija

Repen 76 - Tel. 040 327115 - Fax 040 327370
www.hotelkrizman.eu - info@hotelkrizman.eu

ZAPRTO OB PONEDELJKIH (ZA KOSILO) IN OB TORKIH (CEL DAN)

Bar Makadam

MAKADAM SNC
DI HUSU TAMARA & C.
PROSEK - PROSECCO 1
Tel: 040 251043

Cvetličarna

Nadja

Cvetje za
vsako priložnost!

Prosek 131 - Tel. 040 225450

Brundula
od 1954 na vašo razpolago

**Želimo vam vesel Božič in
srečno novo leto 2015!**

Dunajska cesta 48 - OPČINE (Trst), Tel. in fax 040 211022, brundula@inwind.it, Odprto: 8.30 - 12.30 / 15.30 - 19.30 Ob ponedeljkih zaprto

RUSIJA OD GORBAČOVA DO PUTINA

Sindrom obkoljenosti

SERGIJ CANCIANI

Kje se konča Azija je vsem znano, vsaj z evropske perspektive: nekje na severu Tihega oceana, na vzhodni obali polotoka Sahalin, ki ga vsi Rusi poznajo zaradi slanih in (še obstoječih) »centrov za prevzgojo hujših prestopnikov«.

Tam je konec kontinentalne Azije. Vendar kje se ta svet brez jasnih meja začne? Nekateri pravijo nekje za vzhodnimi Karpati, drugi mislijo, da se ukrajinska stepa neka-ko preliva v sibirsko tundro in to za nekaj tisoč kilometrov. Tako da Rusija, bolj kot zemljepisna značilnost države, nosi težo in skrivnosti planeta, ki še ni povsem odkrit in o katerem je nujno voditi račune. Od mongolskih hord do imperatorskih osvajalcev, od zmage nad nemško invazijo do prve hladne vojne z Ameriko. Smo sedaj zaradi Ukrajine, gospodarskih sankcij in energetske krize že pri drugi zamrzitvi odnosov med Vzhodom in Zahodom in celo brez povojnega komunizma, ki je odcvetel celo na Kubi (medtem ko se je v Severni Koreji spremenil v neko nevarno nevrotično opereto, kjer ima hudobna čarovnica videz jedrske rakete)?

Recimo, da je prva postaja na poti v globino Azije Moskva, od koder vodi več tisoč kilometrska železna cesta do Vladivostoka, z odcepi proti Mongoliji in do Pekinga. Peterburg na Baltiku ni azijska metropola: arhitektura je renesančna, obrazi so severnjaško blede, ceste dostojno čiste in kavarne bolj dišijo po dunajski torti Sacher kot po mesu iz roštilja. Tudi o Kijevu je težko reči, da diši po nomadskem šotorišču ali po kavkaški hribovski vasi. Pravzaprav se ruski državljani v tem neskončnem in marsikdaj (zaradi razdalj) nemem svetu prepoznava v »tem, kar je bilo«, v bivšem: uradna arhitektura je povsod enako stalinistična, spomeniki herojem so povsod neobaroko veličastni, šolske zgradbe in bolnice niso primer pazljive nege, proletarska predmestja razpadajo in javna strnišča so povsod pod kritiko. Tudi metropole kot so Moskva, Peterburg, Ekaterinburg ali Novosibirsk imajo v svojih skritih rajonih kitajske, korejske in celo vietnamske bazarje in tam se nižji sloji preživljajo. Slovanska Rusija pa postaja vse bolj azijska: na ulicah, kjer so stalno v teku težko razumljivi »remonti« (popravila, kopanje rovov, postavljanje cevi, ki vodijo neznano kam) je pravi jezikovni babilon, ker ta težaška dela ne opravlja več Rusi, marveč tadžiki, kirgizi, uzbeki in drugi srednjeazijski narodi, ki jih Slovani ne marajo, še manj pa razumejo (kot kavkazijce jih podcenjevalno imenujejo »črni«, kar bi na zahodu zvenelo politično zelo ne-korektno, a tu je povsem normalno).

Temu pravimo ksenofobija, mržnja drugačnega. Naslednji korak je razisem in tega je že polno med mladimi prestopniki-huligani. Ker se človek od zgodovinskih tragedij nauči malo in nekateri nič, je danes nacizem najbolj privlačna ideologija tam, kjer je stara propadla: na ekstremnih manifestacijah, ki skoraj vsakič postanejo lov z noži na »črne«, rdeče zastave še vedno plapolajo, vendar namesto srpa in kladiva nosijo kljukasti križ. Slogani pa so proti Zahodu in proti Judom.

Ni časa za dialog in tudi pravoslavni Patriarhat ima svojo (nemajh-

Z gospodarskimi sankcijami, ki so vedno ostrejšje, je Rusija spet padla v svoj tradicionalni sindrom obkoljenosti in zunanjega sovražnika. Aneksija Krima in tamkajšnjih vojnih privezov je prvi odgovor na ta atavični strah pred vozlom, ki naj bi zadušil rusko veličino.

ANSA

no) odgovornost pri nošenju nacionalistične bakle.

Z razširitvijo svojega geopolitičnega vpliva na obrobne pokrajine vzhodne Ukrajine in z »mehko« aneksijo Krima je vojskovodja Vladimir Putin morda rahlo razširil svoj »velikorossijski« zemljevid, vendar je drastično zmanjšal ugled in vpliv, ki si ga je ruska federacija pridobila v svetu po propadu Gorbačova in nedosledne ter mafijske politike Borisa Jelcina. Pred 110 leti, ko so takratnega finančnega ministra Witteja vprašali, kaj se novega dogaja na dvoru, je le-ta odvrnil: Vse po starem, dragi kolega. Kradejo kot zmeraj!

Kleptokracija, razlaga je odveč. V takimenovanem realnem socializmu je bila kraja, utaja, korupcija na dnevnem redu. Nekaj sistemskega. Kaj šele v Sovjetski zvezi, ki je seveda hotela korakati pred vsemi tudi v gospodarskem kriminalu, ki danes predstavlja vsaj dve tretjini državnega dohodka. Putin je vsaj stokrat za- bičal, da bo pometel umazanijo in pri tem uporabil železno metlo. To se je zgodilo le redkokdaj: na primer, ko je odpihnil nekam v Sibirijo magnata Aleksandra Kodorkovskega in mu pobral energetskega giganta Sibneft, ga razkosal in porazdelil med člane svojega začaranega kroga, pri čemer je skrbno pazil, da je zadovoljil vse apetite: svoje bivše kolege iz KGB, generale, svojo stranko Edinnaja Ros-sija, prijateljske banke in vse to, kar imenujemo oligarhija, ki je zvesta Kremlju.

Vprašanje je, če je zvestoba v politični Moskvi zanesljiv pojem. Noben mit ni nesmrten. Stalin je umrl v samoti. Nihče si ni upal stopiti v

njegovo sobo, čeprav so vsi vedeli, da je na robu srčne kapi.

Prej kot še danes nepojasnjena zarota »starih sovjetistov«, so Gorbačova in njegovo neizpeto perestrojko likvidirali trgovci, ki so izpraznili trgovine in kot pravi tolova-ji poskrili vse blago ter ga nato prodajali za desetkratno ceno na črni borzi. Človek, ki je obljubljal human komunizem v blagostanju, je doma ostal brez prijateljev in političnih zavetnikov. Dejstvo, da se je rokoval z Reaganom in da je prispeval k podrtju Berlinskega zidu, ga je še bolj oddaljilo od ljudstva, ki je vse to doživljalo kot izdajstvo velike zmage nad nacifašisti v drugi svetovni vojni. Smo se za to borili?

No, in še Boris Jelcin. Ko sem ga tretjič in zadnjič srečal v Ekaterinini dvorani v Kremlju, je bila njegova fizična in mentalna avtonomija že pri kraju. Roke so bile ledene kot roke mrtveca in glas komaj slišen. Namesto njega je na vprašanje odgovarjal njegova starejša hčerka, kar je bilo za televizijo seveda neuporabljivo. Potem je postalo jasno, da je bil Jelcin dejansko lutka v rokah klana, ki je o vsem odločal, zlasti pa je spravil na varno v London dober del državnega trezorja. Tega Jelcin ni preživel, vendar je kot zviti politikant z Uralov pred smrtjo poskrbel za naslednika, Vladimirja Putina iz uprave za državno varnost, da bi v Rusiji ne prislo do usodne državljanske vojne. Kar se ni zgodilo, čeprav je bila na Kavkazu potrebna zelo trda, kruta roka.

Revija Time je takrat proglasila novega ruskega predsednika za »človeka leta«.

Pravi čudež: mlad, medtem ko so

v Kremlju zadnji predsedniki bolj hiral kot upravljali; prijetnega videza in lepih manir; celo kravate so bile elegantne; športne narave; dober sogovornik na vseh vrhovih svetovnih mogotcev. In zlasti, brez nobene resne opozicije v notranji politiki. Praktično je Putin predstavljal glas, ambicije, življenjski elan nove Rusije.

Internet, potni list za vse, založene trgovine, zahodni avtomonili, Mc Donald's in celo Ikea.

Kaj takega se povprečnemu Rusu ni niti sanjalo.

Vse to do včeraj. Prebujenje je bilo dramatično, pravljica se je končala. Inteligencija je vedno nevarnejša od vojašva in patriotični pisci so prepričali Putina, da se v Ukrajini (oziroma »na« Ukrajini kot pravijo Rusi) dogaja nekaj nevarnega za strateško varnost Federacije. Antiruska vlada Predsednika Porošenka se premika proti Atlantski zvezi pod pokroviteljstvom (in z denarjem) Amerike, Poljske in pribaltskih držav. Države bivšega Varšavskega pakta so že posejane z raketami, radarskimi postajami in letalskimi bazami, ki jih Moskva vidi naperjene proti sebi. Tako je govoril Putin: »S kom naj iščem kompromis? Baltijci in Poljaki me sovražijo, Britanci delajo to, kar hočejo, Amerikanci, Nemci in Italijani so zdaj z mano, zdaj proti meni.«

Z gospodarskimi sankcijami, ki so vedno ostrejšje, je Rusija spet padla v svoj tradicionalni sindrom obkoljenosti in zunanjega sovražnika. Aneksija Krima in tamkajšnjih vojnih privezov je prvi odgovor na ta atavični strah pred vozlom, ki naj bi zadušil rusko veličino. Udar- na sila, s katero razpolaga Kremelj in v

katero vsako leto vloži 69 milijard dolarjev, šteje: 766 tisoč mož, 15.500 tankov, 352 bojnih ladij, 3082 letal, 8500 jedrskih nabojev, bodisi zaščitnega bodisi napadalnega značaja (predvsem na oceanskih podmornicah).

Ta arzenal je že precej izdelan in bo zaostal za ameriško (in tudi kitajsko) oborožitvijo, če bodo nanj padle sankcije. Med materialom na »črni listi« je namreč tudi takoimenovana dvojna tehnologija, ki lahko služi tako v civilne kot v vojaške namene.

Potrošniki, ki se ne zanimajo za ladje in letala, so že uvideli, kaj in kam udarijo gospodarske sankcije. Če temu dodamo se vertikalni padec vrednosti rublja in pocenitev energetskih virov (ki so praktično edino rusko materialno bogastvo), potem je panika totalna. Zaenkrat so prizade- ti višji in srednji sloji. Luksuznega blaga je vedno manj. Nekdaj so ljudje čakali v vrsti za televizorje in tabake. Danes in dnevi za vžigalnice, telefone in drugo elektronsko šaro. Ker rubelj pleše in je težko določiti trajno ceno, se je po dolgem času pojavila sigla u.e. (uslovna edinica), se pravi dogovorjena enota, kar je eleganten izraz za dolar. Koliko bo vse to trajalo? Spet odpirajo zastavljavnice, ki so predzadnji korak do revščine. Putin in njegovi so zagledani v drugačne statistike: letos bo Rusija izvozila 600 milijard kubičnih metrov naravnega plina in v sibirskem podzemlju ga ima na zalogi se za 400 tisoč milijard.

Tisoc milijard: ste kdaj napisali to iper-super- mega številko?

DZP doo-PRAE srl 2014 © Vse pravice pridržane

H&P
Hotel in restavracija
"Pesek"

Hotel z vsemi udobnostmi in
v restavraciji veliki dvorani za vsakovrstne priložnosti

Hotel - Pesek 69/a
Restavracija - Pesek 69

Tel. 040 226294
Fax 040226889

PRODAJALNA ČASOPISOV
Zaccaria Tania
vošči vsem
vesele praznike

**Kmetija Fattoria
Vidali**

Kmetija Vidali
Bazovica 308 - Trst
Tel. 040 226713

Proizvodnja sira in mlečnih izdelkov
Vesel božič in srečno novo leto!

Cufar *mesnica*
Vesel božič!

Tel. 040 226786
ul. Igo Gruden 35, Bazovica

POROČNI SEZNAMI BOMBONIERE

Anuška

Nabrežina 149, (TS) - Tel. in Fax 040.200082

Vesel božič in srečno novo leto!

- RAZVIJANJE FOTOGRAFIJ
- FOTOGRAFIJE ZA OSEBNE IZKAZNICE
- DARILA ZA VSAKO PRILOŽNOST

ZGONIK 3/A Tel. 040.229123
www.gustintrattoria.com/info@gustintrattoria.com

GOSTILNA GUSTIN

Iz preprostih sestavin pričramo okusne jedi

La Combustibile s.r.l.
TRST - DOMJO 38 TEL 040 820331 - 810252

**Vsem voščimo
vesel in topel Božič
ter srečno novo leto!**

- 🔥 Diesel goriva
- 🔥 Kurilno olje za ogrevanje
- 🔥 Dostava na dom drvi in pelleta
- 🔥 Peči in štedilniki na drva in pellet

VELIKA IZBIRA - IZLOŽBA V NOTRANJOSTI

gradbeni material
CELESTINO DANIELI snc
Paolo Iscra Skerl e C.
Opčine - Dunajska cesta 19B, Tel./Fax: 040/213963

IZOLACIJSKI MATERIAL - SREDSTVA PROTI VLAGI
VODNI ISOLATORJI - ŠAMOTNI MATERIAL - ODOČNE CEVI

il Frutteto

Kotiček "Okusov Krasa" vse leto, z barvami in
vonjavami vrtov in sadovnjakov s Trsta in okolice:
vino, med, olje in druge sezonske dobrote.

Il frutteto - Marchesich Claudio
Trst - Largo Piave 3, Tel. +39 040360146
e-mail: cmarchesich@yahoo.it

ENZO
AVTOMEHANIČNA DELAVNICA

*Redni vzdrževalni pregledi
na avtomobilih in avtodomih
vseh znamk*

*Priprava vozil za tehnični pregled
Montaža gum*

Opčine
Bazoviška ul. / Via di Basovizza 60
e-mail: enzoford2004@yahoo.it
tel. 040 214 618

Gostilna

Bak

TOM OBERDAN
Chef

Pesek, 2
Dolina (TS)
T +39 040 9220286

ZAPRTO ob sredah - ponedeljek, torek in četrtek za kosilo

Malalan
OTTICA OPTIKA

Ul. dei Salici 1
34151 OPČINE
tel. 040_213957
fax 040_213595

NATURALIA
z jestvinami, sadjem in zelenjavo

Vesel božič!

Križ 340, na pokrajinski cesti,
tel. 040 220409

AURORA TRIESTE VIAGGI

POTOVALNI URAD
AURORA VIAGGI

TRST - ul. Milano, 20 - tel 040631300 fax 040365587 - www.auroraviaggi.com

Zaupajte izkušnosti!

ŽELIM

VEŠ

BOŽI

PRAZ

O VAM

VESELE
BOŽIČNE
PRAZNIKE

Terčon
ŽELEZNINA
VRTNARSTVO
SESLJAN, Tel. 040 299220

PAHOR
HOTEL & RESTAURANT

*Želimo vam vesel Božič
v objemu vaših najdražjih!*

Ul. 1. Maja 14, Jamlje - 34070 Doberdob, Italija
tel. +39 0481 410121 - mob. +39 335 8006548
www.hotelpahor.com - info@hotelpahor.com

SUSHMEL

REGISTRATORI DI CASSA
PRODAJA IN SERVIS
PAROVEL S. & SAIN A. SAS

Ul. S. Francesco 11 - TRST
Tel. 040.370802

KAVARNA GRUDEN

VESELE PRAZNIKE

Nabrežina 89

Pekarna Bar
Slasčičarna

Marc
Rudy

Ul. Kosovel 24 - BAZOVICA
Tel. 040.226171 - 040.226444

Restavracija
Diana

Opčine - Narodna 11
tel. 040211176, 040211646

TRGOVINA

Kosmina Sergij

TV, gospodinjski
stroji

NABREŽINA CENTER - TEL. 040200123

Vesele božične in
novoletne praznike!

Pizzeria - pивnica "Kariš"
Pizze iz krušne peči
Bogata izbira najboljših piv
Obsežna zunanja pokrita terasa
ob lepo urejenem zelenem parku

Pesek, 69 - Tel.: 040/226434 - 040/226889

MARKET KUKANJA

VESEL BOŽIČ IN SREČNO
NOVO LETO!

DESPAR

NABREŽINA 106/B • Tel. 040.200172

SARDOC
TRATTORIA GOSTILNA

PREČNIK 1/b

Tel. 040 200871 - Fax 040 201267 - info@sardoc.eu - www.sardoc.eu

Zaprto v
ponedeljek in torek

pizzeria - bar - gostilna

»VETO«

DEBENJAK NADA snc

TIPIČNE DOMAČE JEDI DIVJAČINA

OPČINE

Proseška ulica 35
Tel. 040.211629
ob torkih zaprto

MESNICA DA FUFO

Radio Vitoš

SVEŽE MESO IN SPECIALITETE ZA ŽAR

PROSEK - Ul. S. Nazario 46 - TRST - Tel. 040 2528145

BAR - SLADOLEDI

Marc

PEKARNA - SLASČICARNA

Torte po naročilu

Bazovica - Ul. Igo Gruden, 64 - Tel. 040.226147

Vesel
božič!

BAR Sladoledarna

icecafe

Ulica Gruden 39/1
Bazovica (TS)

METAL GLASBA JE NA FINSKEM PRILJUBLJENA TUDI MED ŠVEDSKIMI GOVORCI

Malo sonca, dosti »železa«

DANJEL RADETIČ

Novinar Petter Granroth (levo); finska skupina Fintroll poje v švedščini in je že nekajkrat nastopila na metal festivalu v Tolminu (zgoraj)

Se na Finskem nad metal glasbo navdušujejo tudi švedski govorniki?

Seveda. Med švedskimi govorniki je več metal glasbenikov. Večinoma niso tako poznani kot finški govorniki, vsekakor pa obstajajo. Če v Google zapišeš ime And Oceans, boš našel skupino, katere pevec Kena Strömsholm je bil moj sošolec in je švedski govorec.

V katerem jeziku so komadi skupine ...And Oceans?

Večinoma pojejo v angleščini, vendar so prve pesmi pisali tako v švedščini kot finščini.

Na spletu sem našel tudi skupino Fintroll, ki poje v švedščini. Jo poznaš?

Seveda. Tudi zanje sem že slišal. Njihov pevec se imenuje Matias Lillmås, prihaja iz moje regije in njegov prvi jezik je ravno tako švedščina. Še ena skupina, ki jo lahko poiščeš na spletu, se imenuje MyGrain. Njen basist Jonas Kuhlberg je moj prijatelj in živi tu v Jakobstadu. Tudi on govori švedsko.

Za Slovence v Italiji je glasba zelo pomembna. Zborovsko petje je zelo razširjeno. Kako je med švedskimi govorniki na Finskem?

Glasba je zelo pomembna tudi pri nas, skoraj vsaka vas ima svoj pevski zbor, ki neguje tradicionalno krajevno zakladnico v švedskem jeziku. Poleg zborovskega petja gojimo tudi druge zvrsti glasbe, med katerimi je metal med najbolj priljubljenih, kar na sploh velja za celo Finsko. Metal glasbo lahko poslušas tudi po radiu; radijska postaja Radio Rock na primer predvaja samo hard rock in metal glasbo; čeprav je v finskem jeziku, ima Radio Rock po zaslugi spleta poslušalce po vsem svetu.

Kakšen pa je danes splošen položaj švedskih govorcev na Finskem?

Švedščino govori okrog 300.000 ljudi, ki večinoma živimo ob obali. Politična situacija je na Finskem v zadnjih časih precej napeta. Na državni ravni poteka ostra razprava, ali naj ostane švedščina učni predmet po vsej Finski. Doslej je namreč veljalo tako: na dvojezičnih območjih imamo švedske šole, v katerih je švedščina učni jezik in se seveda otroci učijo tudi finščine kot učnega predmeta. Poleg tega pa je švedščina učni predmet na finskih šolah ne le v dvojezičnih območjih, temveč povsod po državi. To se pravi, da se švedščine učijo vsi finški državljani - tudi v najbolj zakotni vasi. V Finski sta namreč tako finščina kot švedščina državna jezika in je študij obeh obvezen.

Nekateri se pa s tem danes ne strinjajo ...

Na žalost narašča število tistih, ki bi hoteli, da bi bila švedščina izbirni predmet v šolah s finskim učnim jezikom. To bi pomenilo, da bi na nekaterih območjih, kjer je švedskih govorcev res zelo malo - posebno na vzhodu države, kaj kmalu švedski jezik povsem izginil, sploh pa bi na državni ravni izgubil status enakopravnosti, ki ga danes ima.

Pri nas manjšinske težave povečuje tudi splošna gospodarska kriza. Kako je na vašem koncu?

Kriza je zelo huda tudi na Finskem. Veliko ljudi je brez dela, kar se posledično pozna tudi na prodaji časopisov v švedskem jeziku in sploh pri vseh kulturnih dejavnostih, ki so močno pod udarom.

DZP doo-PRAE srl 2014 © Vse pravice pridržane

Heavy, black, death, industrial, melodic, progressive, gothic, viking ... Mednarodna metal glasbena scena je izredno pestra, saj se metal glasba deli na več podzvrsti, ki se med sabo zelo razlikujejo po uporabljenih instrumentih, ritmu, besedilih. Ljubitelji metal glasbe se že trinaest let srečujejo na festivalu, ki poleti poteka na sotočju med Sočo in Tolminko. Začetno se je tolminski festival imenoval Metalcamp, v zadnjih letih so mu ime spremenili v Metaldays.

Na tolminski festival prihajajo ljubitelji metal glasbe z vsega sveta, pri čemer jih je seveda še največ iz Evrope. Med obiskovalci - letos so jih naštel preko 15.000 - je zelo veliko metalcev iz skandinavskih držav, od koder je v Tolmin že prišlo tudi več skupin. To ne sme nikakor presenečati; v državah severne Evrope ima metal glasba povsem različen status

kot pri nas, saj je na severu ne obravnava kot subkulturo redkih izbrancev, pač pa gre za izredno priljubljeno glasbeno zvrst.

»Metal glasba ni nikjer drugje tako razširjena kot na Finskem,« pojasnjuje Petter Granroth, pripadnik švedske manjšine na Finskem in novinar časopisa v švedskem jeziku Österbottens Tidning - ÖT (www.ot.fi), ki izhaja v mestu Jakobstad.

Petter, metal glasba je na Finskem zelo priljubljena. Zakaj?

Mogoče je vzrok vezan na podnebne razmere in tudi na značaj ljudi, ki živijo na tem koncu. V metal komadih včasih začutimo ne ravno navdušujoče vzdusje, ki vlada med našimi zimami. Ravno v tem obdobju so pri nas dnevi dolgi le nekaj ur; svetleje je edino med deseto in štirinajsto uro.

Tolminski metal festival je med najbolj priljubljenimi v Evropi

Finsko himno je v švedščini napisal švedsko govoreči Finec

Pripadniki švedske manjšine na Finskem sami sebi pravijo, da so »finlandssvenskar« - švedsko govoreči Finci. Živijo večinoma v obalni regiji Ostrobothnia, na južnem obalnem pasu države in na otočju Åland. Švedi so se v Finsko začeli preseljevati v enajstem stoletju, ko je Švedska zasedla ta ozemlja. Do prejšnjega stoletja so predstavljali krajevno kulturno in gospodarsko elito, danes se imajo za polnopravne finske državljane. V športu navijajo za finske državne reprezentance - zlasti za hokejsko, ponosni so na svojo državo - Finsko, v kateri se pa v zadnjih letih več število nasprotnikov poučevanja švedskega jezika v šolah. Med Finci narašča nacionalizem, še zlasti na Vzhodu države bi se radi znebili obveznega učenja švedščine - tudi pod pretvezo, da bi bilo zaradi bližine ruske meje bolj pametno uvesti pouk ruščine.

Zanimivo je vsekakor, da je avtor besedila finske državne himne švedsko govoreči Finec Johan Ludvig Runeberg. Pesem v švedskem jeziku Vårt land - Naša domovina - je napisal leta 1846, dve leti kasneje jo je uglasbil skladatelj nemškega rodu Frederik Pacius. V finščino je himno z naslovom Maamme leta 1867 prevedel Julius Krohn, kasneje pa so prevzeli prevod Paava Cajandera iz leta 1889. Paciusova uglasbitev je bila zelo priljubljena tudi izven finskih meja; leta 1869 je estonski pesnik Johann Voldemar Jannsen napisal besedilo v

Runebergova pesem Vårt land

estonsčini in ga adaptiral skladbi, ki je leta 1920 postala estonska državna himna. Tako imata danes Finska in Estonija zelo podobni himni, kar nekaterim Fincem ni po godu. To še zlasti velja za pripadnike novih nacionalističnih gibanj, ki jih moti tudi dejstvo, da je bila finska himna prvotno napisana v švedščini. Leta 2001 je finski parlament zavrnil zahtevo, da bi spremenili himno in prevzeli skladbo Finlandia, ki jo je napisal finski skladatelj Jean Sibelius leta 1899. Zahteve po spremembi himne spet prihajajo na dan v zadnjih časih, ko nacionalistična gibanja izkoriščajo tudi gospodarsko krizo za svojo protievropsko propagando, ki jo od časa do časa »začinijo« tudi z zahtevami po odpravi jezikovnih pravic švedske manjšine.

**PREHRAMBENI
DISKONT
EUROSPIN**

MIMA SNC FERNETIČI 24 TEL. 040 2176832

**VESELE
BOŽIČNE
PRAZNIKE**

hotel - restavracija

Furlan

*želi vsem vesel božič
in srečno 2015*

REPENTABOR - tel. 040.327125

Trst - Ul. Coroneo 11
Tel. 040 634666

bar X

Gostilna

Scabar

Giorgio in Amalija Scabar

*voščita vsem
klientom vesele
božične praznike*

Ul. Erta S. Anna 63 - TRST
Tel. 040.810368

EDILEGNO SANTACROCE SPJ

KRIŽ 9/A, DEVIN NABREŽINA (TS)
Tel: 040 220 436, Mob: 348 1403850, 346 9830373

DRVA ZA KURJAVO - tudi na paleti
PELETI Z VISOKO KALORIČNO VREDNOSTJO
BRIKETI, VŽIGALNE KOCKE
PREMOGOVNI BRIKETI, OGLJENI BRIKETI
GLP JEKLENKA AGIP, PROPAN JEKLENKA AGIP

URNIK: ponedeljek - petek od 8.00 do 17.00
sobota od 8.00 do 12.00

LUKSA

BAR
SLADOLEDI
POSLOVALNICA
TOTOCALCIO
DIRKA TRIS
SUPERENALOTTO

Nudimo posebni
sladoled z okusom
jabolčnega štrudlja
in kremo s suhim
sadjem.

Igrate lahko tudi ob
NEDELJAH

Prosek 140
Tel. 040 225286

Fiori Savina

izdelovanje šopkov
in vencev za vse
priložnosti z možnostjo
dostave na dom

Ul. dell'Istria 8/b -Trst
Tel. 040 763856

POGREBNO PODJETJE

*N trenutku
žalosti...* *San Giusto
Lipa* *v ljubeznost
...in tradicija*

OPČINE - Proseška Ulica 18
TRST - Ul. Torre Bianca 37/a
TRŽIČ - Ul. San Polo 83 - Zelena Številka 800 860 020

ZELENA ŠTEVILKA (800 833 233)
Tel. 345 2355013

BAR SPORTIVO
di Laura e Sergio

**Izvrstni
sendviči
in prigrizki**

Ul. dell'Istria 8/E - Sveti Jakob, TRST - tel.040 764704

VODOPIVEC
CENTER ZA TEHNIČNE PREGLEDE

Vaš zaupanja vreden mehanik

Ponudba:
pnevmatike - avtooptika - blazilci
zavorni sistemi - izpušni sistemi
olja - akumulatorji - servisiranje
sistemi klime - elektronika - diagnoza
izboljšanje programov ECU

LYONER
M.C.T.O.
POINT SERVICE
Point

Vesele božične in novoletne praznike!

Zgonik 50/a (pri županstvu) tel. 040.229122 - 34010 Zgonik

ABROVEC

BRANKOVIČ
SLADJAN

**SRBSKE
SPECIALITE
IN TIPIČNE
KRAŠKE JEDI**

Gabrovec, 24
Tel. 040 - 229168

URNIK:
torek - nedelja
od 8.00 do 23.00
Ob ponedeljkih
zaprto.

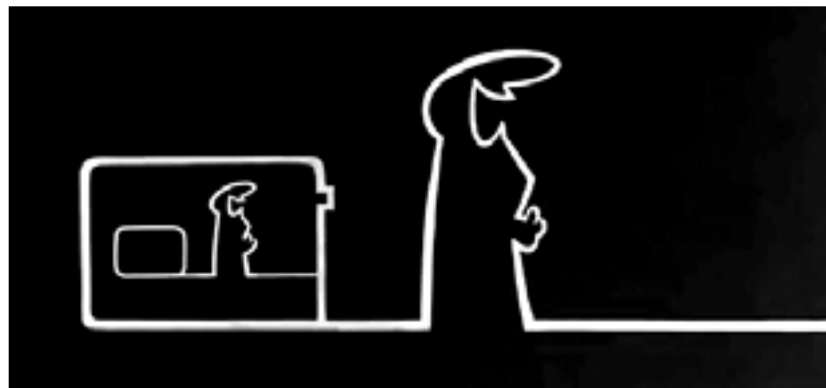
*Društvena Gostilna
Trattoria Sociale*

ANIMIRANI FILMI, OB KATERIH SO ODRAŠČALE GENERACIJE

Risanke naše in vaše mladosti

SANELA ČORALIĆ

Med prazniki bodo mnogi starši s svojimi otroki preživeli več časa. Oddih med zimskimi počitnicami bodo lahko preživeli tudi ob gledanju počitniških vsebin za otroke. Na tem mestu bomo povedali nekaj o risankah naše in vaše mladosti, ki morda niso bile predvajane na italijanskih televizijskih programih, vsekakor pa zelo pogosto na nekdanjih jugoslovanskih kanalih, na katerih so prevladovala češke, poljske, jugoslovanske in še druge risanke iz vzhodnoevropskih držav. In čeprav so otroci danes osredotočeni na čisto nove risanke na televiziji, ki se predvajajo ves dan, internet in videoigre, je prav, da mladi gledalci spoznajo tudi animirane filme in druge oddaje, ob katerih so odrasčale generacije.

Poljske risanke

Pa začnimo z risanko Lolek in Bolek, risana junaka sta bila eden najuspešnejših izvoznih proizvodov poljske televizije, lani pa sta junaka praznovala abraham. Brata sta v risani seriji med drugim navduševala s svojimi potovanji po svetu, medtem ko je Poljakom pot zapirala železna zavesa. Lolek in Bolek sta med svojimi potovanji spoznavala zanimive ljudi in kraje, pogosto pa sta se kot prava brata skregala. Oče Loleka in Boleka je bil poljski režiser Wladyslaw Nehrebecki, risanka ima v primerjavi z današnjimi animiranimi filmi zelo skromno animacijo, a zato nič manj sporočilno in privlačno.

Risnike iz našega otroštva so bile pač takšne, vendar se bo marsikdo strinjal z ugotovitvijo, da so imele zanimive zgodbe. To velja tudi za risanko Medvedek Uhec, v kateri nastopa Uhec, ki je ob koncu svojih dogodivščin vedno zaželel "Lahko noč otroci, lunica že sveti".

Češkoslovaške risanke

V kolektivni spomin se je najbolj vtisnila risanka A je to!. Predvsem zaradi glavnih junakov Pata in Mata. Ta nerodneža se vedno znova znajdeti v zagatah, ki sta si jih sama nakopala, potem pa jih rešujeta na kar najbolj neverjetne načine. Pat in Mat pa še zdaleč nista edina slavna češka risana junaka. Tu sta še Jajo in Pajo, zajčja prijatelja Bob in Bobek ... Zelo znana in v zadnjih časih ponovno popularna risanka je Krtka (tudi zaradi ponatisa starih knjig), animirani lik v risankah in pravljicah, ki ga je naredil češki animator Zdenek Miler. Ideja za ta lik se je ilustratorju rodila v Pragi leta 1956. Na njegovo delovanje je močno vplival Walt Disney in tako za glavno vlogo določil žival - Krtka. Krtkove risanke so postale veliki hit v vzhodni Evropi že v petdesetih letih. Ker je avtor želel, da bi Krtka vsi po svetu razumeli, se je odločil, da lik ne bo govoril, ampak bo samo izražal svoja občutja s svojo mimiko. Če na kratko povzamemo vsebino Krtka, lahko začnemo s kupčki zemlje na travniku ali na cvetlični gredi ali kje drugje. Nato se iz kupčka prikaže troje črnih laskov, dvoje velikih temnih oči in rdeč nos. Čisto na koncu, hipec preden ga zagledamo, se razleže nalezljiv smeh. Krtke! Radoveden, kakor je, otroke opogumlja in jih, poln domislje, navdušuje. In vse to brez besed. Verjetno je prav v tem skrivnost njegovega uspeha.

Pozabiti pa ne smemo na Palčka Smuka. To je prava risanka za nostalgike. Ilustracija je skromna, barve so temne, a kljub temu se je tako lahko spomniti začetka ene najlepših risank, ki gre nekako takole: "Za tako gosto meglo, da bi jo lahko rezal, leži ribnik Brbotalnik. To je čisto majhen ribnik ..."

Nemške risanke

Desetletja nazaj so čisto vsi otroci poznali najslavnejšo čebelico Majo, povzeto po knjigi nemškega pisatelja Waldemarja Bonselsa, ki je na začetku 20. stoletja za svoje sinove napisal knjigo »Čebelica Maja in njeni prijatelji«. Izšla je leta 1912, do leta 1954, dve leti po Bonselsovi smrti, je bilo prodanih več milijon izvodov. Med letoma 1976 in 1980 so bili posneti 104 deli animirane serije dogo-

divščin pustolovske Maje in njenih prijateljev, ki so jo ustvarili na nemški javni televiziji ZDF. Prvo animirano TV-serijo o čebelici Maji je ustvarilo japonsko animacijsko podjetje Nippon, lani pa je zgodba o Maji dobila nadaljevanje v tridimenzionalni tehniki. Najbrž drži, da ta tehnika otrokom učinkoviteje približuje svet žuželk, a meni osebno je ljubša "stara" Maja, ki ima okrogel otroški obraz s svetlimi kodrastimi lasmi in okrogel trup.

Italijanske risanke

Na jugoslovanskih televizijskih kanalih, tudi na slovenskih, ki jih je urejala RTVSLO, smo lahko gledali italijanske risanke. V socialističnih časih so od zahodnih risank predvajali zlasti dve italijanski; legendarna je bila risanka Badum badum oziroma italijansko La linea - minimalistična risanka moža - črte, ki svojega avtorja Osvalda Cavaldonija nenehno nadleguje in ni nikoli zadovoljen s tistim, kar mu avtor ponudi. Avtor mu seveda le malokrat ostane dolžan in tako lahko spremljamo zanimive in smešne dvoboje, ki niso daljši od nekaj minut.

Med otroci je bila nekoč priljubljena tudi risanka Toffsy in pojoča travica; risanka o škratku, ki živi v dvorcu. Tam je odkril obstoj semena čarobne trave. S pomočjo duha Otta odkrije v stolpu zadnje seme, ki ga poseje, zalije s tremi ženskimi solzami in zraste mu travica, s katero lahko odkrije osebe, ki v srcu nosijo zle namene. Risanka Pierluigiija de Masa je leta 1974 dobila glavno nagrado na Mednarodnem festivalu animiranega filma v Zagrebu.

Risnike v Jugoslaviji

V Sloveniji je prav gotovo najpopularnejša risanka Bojan, medved, ki si je svojo resničnost vedno narisal sam, pa čeprav je imel na voljo le nekaj osnovnih barv. Za otroško domišljijo naravnost odlična zamisel, ki otroka popelje v svet barv in ustvarjalnosti. Če Bojana zebe, si nariše sonce, in če mu je prevroče, skoči v jezerce, ki si ga sam naslika. Kadar je lačen, v hipu pod njegovim čopičem zraste drevo z rdečimi sadeži. In če je nekdo v stiski, mu pomaga z velikim veseljem. Oče medvedka Bojana je režiser in scenarist Branko Ranitović. Večinoma je režiral in pisal scenarije ob pomoči slovenskega režiserja in scenarista Dušana Povha. Naslovno skladbo za risanko je napisal Mojmir Seppe. Risanko so posneli v studiu RTVSLO in jo premierno predvajali leta 1985. Posneli so 25 delov 5-minutnih risank. Zadnjo so posneli leta 1999.

Med slovenskimi junaki, ki sicer niso animirani, saj gre za lutke, je vsekakor treba izpostaviti Kljukca in njegove dogodivščine ter Zverinice iz Rezije. Te živalske pripovedi je ujel in udomačil pred kratkim preminuli Milko Matičetev. Če pa s spominom sežemo še malce dlje v preteklost, velja omeniti najpomembnejšega slovenskega striparja Mikija Mustra, ki je ustvaril junake, kot so Zvitorepec, Trdonja in Lakotnik ... Za otroke je ustvaril nekaj risanih filmov, v obdobju od 1967 in 1990 pa so njegovo ustvarjanje zaznamovali reklamni spoti, med katerimi posebno mesto zasedajo reklame Zajčkov Cik - Cak, Visoki C, Čunga Lunga, Viki krema ... Med najlepše jugoslovanske risanke pa spada tudi Profesor Baltazar, delo hrvatskih ustvarjalcev. Izdelali so jo pripadniki zagrebške šole risanege filma med letoma 1967 in 1971. Govori o genialnem znanstveniku, ki s svojim znanjem in pametjo nenehno rešuje zagate svojih meščanov.

Vse naštetje risanke bi lahko označili kot "oldtimerje", pa tudi kot brezčasne. Njihovi junaki sicer niso imeli nadnaravnih moči, s katerimi bi reševali svet hudobnežev, kar se pogosto pojavlja v novih risankah, a vseeno so imeli težave, ki so jih reševali na preprost, prijazen in dobrobršen način. Prav zato je prav, da bi tudi nove generacije otrok spoznale stare risanke, ki so prav tako ozaveščale o pomembnih temah, kakor se na bolj ali manj prepričljiv način to trudijo tudi današnje risanke.

V Orgosolu sem. V polsenci že nekoliko razpadajoče hiše sedita dva starca vsak na svoji kamniti klopi. Njuna pogleda sta zatopljena v hišo na nasprotni strani ulice, ki je prav tako dolgočasna kot njuna. Zanimarjena je in mišje siv omet niti ne namiguje na to, da bi bila sploh kdaj zanimiva. Kakšna je zgodba čokatih starcev? Vznemirljiva? V mislih se mi na hitro odvrtijo mračni prizori filma 'Banditi a Orgosolo' režiserja Vittoria de Sete. Predstavljam si ju desetletja mlajša, ko sta imela še iskre in grozeče oči - zakaj pa ne - in udobno življenje v vasi še ni omehčalo potoz njunih obrazov. Opazujem ju in zbiram pogum, da bi ju zmotila. V zadregi ju nekaj vprašam, ne vem več kaj, ampak

saj tako in tako ne pričakujem, da ju bom razumela. In ju tudi ne. Ampak besede so bile v tistem trenutku še najmanj zgovorne. Melodija glasu starca, trda in rezka, je tista, ki nepričakovano dregne v mojo predstavo o sardinijskih pastirjih pisatelja Gavina Ledde, in topel izraz njegovega pogleda spomni na pomirjujoče besede pisateljice Grazie Deledda, ki jih je zapisala v romanu „Golobje in jastrebi“ (Colombi e spavieri). »Tudi ženske so se poljubljale: nekatere so jokale, druge so se pa smejale - in te so bile nemara najbolj ginjene. Ah, naposled so vendar minili žalostni dnevni bojazni in strahu, končno ne bo treba, da bi starke v viharjih nočeh vstajale s svojih ležišč kakor kače, preklinjajoč sovražnika in vsak trenutek čakajoč vesti o kakšnem

groznem dogodku; končno se bodo dekleta lahko nasmihale sosedu in izbirale med tolikimi fanti najlepšega, ne da bi morale misliti: 'Ta je naš nasprotnik, ki ga moram sovražiti in ne ljubiti.« (prevod dr. Joža Lavrenčič)

Zapis zagonetnega vzdušja med prebivalci goratega sveta pokrajine Barbagia je iz leta 1912, od takrat se je še nekajkrat marsikaj spremenilo. Us-tnice njegovega tovariša, razpotegnjen v smehu, mi potrjujejo, da so se časi, »ko se je zdelo, da drug drugemu ne zaupajo, tudi če so bili iste stranke; ko se je večerilo, so zapirali vrata, in tudi ko so svetovali, so bili vsi molčeči in žalostni,« kot je zapisala Grazia Deledda, zaenkrat razblinili v preteklosti.

Predstavljam si, da so tudi kovinske rešetke, ki varujejo okna, iz neke-

ga drugega časa. Vendar ne pozabljenega časa. Zgodovina se je zrisala v mavričnih barvah na pročelja skromnih mestnih hiš.

Umetnost muralov

Kakšno je v resnici to mesto, katerega ime že zaradi izjemnega filma „Banditi a Orgosolo“ vzbuja asociacijo na grobe, mrke, odtujene pastirje ali celo na zlovesče bandite? Arhitektura hiš ni prav nič vznemirljiva, zato pa enostavne fasade neizrazitih barv naravnost kličejo po barvah. In marsikdo, več izražanja z risbo, je ta izziv sprejel z največjo resnostjo. Tako danes naključnega obiskovalca Orgosola izjemne stenske poslikave, politične, satirične, socialne, opominjajo na težave, ki bremenijo, ali so bremenile, otočane in tudi obiskovalce od drugod. Spominjajo ga na dramatično in tudi na precej vsakdanjo preteklost Sardinije, pa tudi na zelo univerzalne moralne dileme. Sprehod po ozkih ulicah je pravzaprav sprehod skozi zgodovino, ki se ne ustavi na obalah otoka.

Prvi mural so v Orgosolu narisali člani milanske anarhistične skupine Dioniso leta 1969 kot znak protesta proti avtoritativni vladi, neobčutljivi za socialne krivice. Do sredine sedemdesetih let prejšnjega stoletja so jih le redki posnemali. Leta 1975 pa je prišel v mesto Francesco del Casino, srednješolski učitelj slikarstva iz Siene s svojimi učenci. Njegov najbolj pomemben cilj je bil, da bi učence motiviral za politiko. In tako so s prvim muralom ovekovečili tridesetletnico zmage upora proti fašizmu. Pridružili so se jim še drugi umetniki ter lokalne skupine in poslikave so zaživele. Sporočila so bila največkrat satirična in izjemno družbeno angažirana, teme so bile lokalne in internacionalne. Marsikateri mural je imel estetsko vrednost. Avtorji so bili kritični do pomembnejših politikov in dostojanstvenikov tistega obdobja. S poslikavami so podpirali demonstracije proti zvezi Nato na otoku, se zavzemali za zapornike, obsojene na nenormalno visoke kazni, ki so jih preživljali v groznih razmerah, se pri tem spomnili njihovih družin, težkega življenja skrivačev in banditov, ki so jih preganjali karabinjerji. Častili so vrednote 2. svetovne vojne, se poklonili Leninu, Marxu, Engelsu, Gramsciju in si privoščili bele Američane zaradi njihovega odnosa do Indijancev. V tistem času bi težko zaobšli Vietnam in vojaško industrijo, ki je služila na račun nesmiselne vojne ali pa vojaški udar v Čilu.

Danes je v Orgosolu več kot 150 muralov manj znanih in tudi pomembnih avtorjev. Med njimi sta tudi lokalna umetnika Pasquale Buesca in Vincenzo Floris. Njihovi stili so različni: od impresionizma do hiperrealizma, od naivne umetnosti do realizma. Pri nekaterih je čutiti tako v kompoziciji kot tehniki vpliv mehiških slikarjev

Orozca, Rivere in Siqueirosa, velikih treh (Los Tres Grandes) verjetno najpomembnejših muralistov iz začetkov 20. stoletja, pa tudi Picassove Guernice. Pri drugih je pomembna zgolj sporočilnost in so zares še najbližje grafitom, ki so zacveteli okoli leta 1968 v času študentskih nemirov.

Na fasadah hiš na Via Deledda lahko sprehajalec prepozna junake iz knjig nobelovke Grazie Deledda, na Via Gramsci so prizori pobrani iz življenja politika in publicista Antonia Gramscija, ustanovitelja in vodje italijanske komunistične partije. V isti ulici so se spomnili tragičnih dogodkov, ki so pripeljali do konca teroristično skupino Baader-Meinhof, zahodnonemško Frakcijo rdeče armade. Sporočilo „mladi hočejo delati in ne streljati“ opozarja, kako povezana sta nezaposlenost in banditizem, po katerem je tako razvpit Orgosolo. Nekaj hiš naprej so naslikani pastirji, ki protestirajo zaradi neživiljskih zakonov, ki urejujejo njihovo pašništvo. Seveda je po mestu tudi veliko prizorov iz vsakdanjega tradicionalnega pastirskega in nasploh kmečkega življenja: može na konjih, ženske, ki pestujejo otroke, pastirji pri striženju ovc, vrvež karnevala, duh katerega je enkratno ujel v fotografski objektiv fotograf Žiga Koritnik (rezultat je knjiga „Un punto di luce“, ki so jo leta 2009 izdali na Sardiniji), kmetje, ki držijo v rokah koso, a tudi puške. „Golobje in jastrebi“. Končno se je le nekoč Orgosola zaradi številnih umorov oprijelo ime „mesto morilcev“.

»Vasica je bila že suha in starčki in brezposelni so spet sedeli na svojih mestih po klopih pred občinskim domom gori na trgu, ki se dviga nad dolino kakor kaka velika terasa«, je zapisala Grazia Deledda. Vasica v romanu je resda Oronou, a nič zato. Pa tudi več kot sto let je že minilo od takrat. Starci še vedno sedijo na kamnitih klopih v zavetju svojih hiš in gledajo za soncem, ki se potaplja med vrhovi visokih gora in izginja za obzorjem. Ali pa zgolj strmiyo v hiše nasproti njim. Naključni obiskovalec in zvesti bralec romanov Grazie Deledda bi lahko nehote dobil občutek, da je Sardinijo obšla zgodovina. A bi se motil. Murali v Orgosolu mu govorijo drugačno zgodbo. Zidovi pripovedujejo tudi o krvavo zatrtih nemirih na Trgu nebeskega miru, o vojni in razpadu Jugoslavije, o napadu na Svetovni trgovinski center v New Yorku 11. septembra, invaziji ZDA v Irak, o demonstracijah v Genovi proti G8 ... Danes so murali priznani kot kulturna dediščina. Še več: od leta 2000 lokalna oblast namenja denar za njihovo restavriranje in konzerviranje. Lepo. A njihova aktivistična sporočilnost je še vedno aktualna, pa čeprav je minilo 45 let, od kar so Milancani narisali prvi mural v vasi in ob njem zapisali: „Kakšna vloga igra otok v italijanski politiki?“

DZP doo-PRAE srl 2014 © Vse pravice pridržane

ORGOSOLO, SARDINIJA

Hiše, ki govorijo o upor in ponosu

META KRESE (TEKST IN FOTOGRAFIJE)

Pod naslovom: Murali imajo različna sporočila, a večinoma zelo aktivistična in nikoli zastarela; zgoraj: Počitek na ulicah Orgosola; Levo: Verjetno je eden izmed najbolj znanih muralov prav ta, ki prikazuje Charlieja Chaplina s protivojnim sporočilom; Desno: Tako v Orgosolu kot v sosednjih krajih so na številnih muralih tudi prizori iz tradicionalnega vsakdanjega življenja.

Ko se je Eleonora Hermina Gregor rodila v primestni četrti Placuta, je Gorica še bila mesto z avstro-ogrskega roba. Od okna do okna so na trgih in ulicah odmevali glasovi, ki so klicali nemška, furlanska, italijanska in slovenska imena. Nje se je prišlo ime Nora. Bila je nemško govoreča Gorčanka, ki je sanjala, da bo igralka. Ko je zaslovela, ni prevzela umetniškega imena. Obdržala je svoje, kot da bi se oklepala edinega, kar ji ne bo odvzeto. Sanje je uresničila na Dunaju, v Berlinu, Hollywoodu in Parizu. Bila je nadarjena in šarmantna, občudovana zaradi svoje lepote. Toda zgodovino filma in gledališča je pisala v času, ki je zaradi dveh svetovnih vojn posegal v življenje ljudi in v usode narodov. Njo je doletela usoda pregnanke.

Pretekli sta dve leti od konca druge svetovne vojne in za Noro Gregor je teklo deveto leto izgnanstva v Južni Ameriki, »weit weg von Wien«, daleč stran od Dunaja. Znanec v dunajskih teatrirh je vnovič, kakor že neštetokrat, poslal pisno s prošnjo, naj ji omogočijo vrnitev v domovino in na oder. Sporočili so ji, da je na odrih ne potrebujejo, saj je priletnih igralk že itak na pretek. Bila je še vedno daleč stran od Dunaja, ko jo je okrog božiča leta 1948 iz domovine dosegel telegram z vestjo o materini smrti. Minil je le slab mesec in je iz Čila prišla na Dunaj vest o Norini smrti. V avstrijskem časopisu so se pojavili mastni naslovi *Nora Gregors Glanz und Elend* (Blišč in beda Nore Gregor, Wiener Wochenausgabe, 12. februarja 1949), *Ein Herz ist müde geworden* (Srce je utrujeno postalo, Mein Film št. 6, 1949), nato še *Die Tragödie einer großen Schauspielerin* (Tragedija velike igralk, 31. januarja 1954). To so bila zadnja znamenja njenega obstoja v avstrijskem tisku; edina znana izjema je zapis z naslovom *Schön und geheimnisvoll* (Lepa in skrivnostna) v reviji Frauenblatt 21. julija 1990. Če odmislimo izjemo, potem lahko trdimo, da skoraj šestdeset let o Nori Gregor ni bilo več sledi v njeni domovini, tudi potem ne, ko so se nemško govoreči igralki že skoraj eno desetletje posvečali raziskovalci iz Gorice.

Zid molka je padel leta 2008, ko je Filmarchiv Austria pripravil retrospektivni poklon Nori Gregor na mednarodnem filmskem festivalu Viennale. Črpali so tudi iz goriške raziskave in odvrteli devet njenih filmov od skupno osemindvajsetih, kolikor jih je danes znanih, tudi Dreyerjevega *Michaela* (1924) in Renoirjevo *Pravilo igre* (1939), zaradi katerih je s svojim imenom zapisana v zgodovini filma. Vendar na festivalu skoraj ni bilo besede o zgodbi njenega življenja, ki so jo sestavili Goričani, ki je najprej izšla v monografiji *L'imperfezione della bellezza* (Nepopolnost lepote, Kinoatelje 1999) in nato - popolna kot še nikoli prej kljub literarni obdelavi - v romanu Hansa Kitzmüllerja *L'altra regala del gioco* (Drugo pravilo igre, Zandonai 2013, 2014). Zamelek njegove knjige v nemškem jeziku je medtem iskal založnika v Avstriji, romal je od rok do rok, a ni našel pravega. Nazadnje je nemški roman z naslovom *Weit weg von Wien* izšel pri Kitzmüllerjevi založbi Braitan. Na policah je le slabe tri tedne, ni še našel omembe v tisku, dunajske knjigarne pa sprašujejo po njem, zato da dohajajo povpraševanje. Tako tudi knjigarna Leporello ob Burgtheatru, ki je sredi tridesetih let povzdignil Noro Gregor na Olimp evropskega gledališča.

»Ni bilo enostavno vzbuditi zanimanja za igralko, ki je nekoč bila slavna, a jo je nato doletela pozaba, tako da je danes večini Avstrijcev povsem neznana. Ponovnemu odkritju je v napoto njena vez z najbolj problematičnim poglavjem avstrijske preteklosti - z avstro-fašizmom -, ki so ga Avstrijci izbrisali iz svoje zavesti, ne da bi mu razumsko prišli do dna,« zna povedati Hans Kitzmüller.

Leta 1938 se je Avstrija odrekla svoji suverenosti in izgubila je neodvisnost. Nora je morala v izgnanstvo. V Kitzmüllerjevi knjigi se izgnanka sprašuje, kdo je tedaj izdal domovino. »Zgodba o Nori Gregor je rezultat večletnega raziskovanja, tudi v Južni Ameriki, moje zanimanje zanjo pa izhaja zlasti iz ugotovitve - razlaga avtor -, da so Norino življenje zaznamovali zgodovinski dogodki, ki so v prvi polovici dvajsetega stoletja pretresali Evropo, a se nam skozi Norino življenje isti dogodki predstavljajo na neobičajen način, ki je različen od uradnega in obče sprejetega. V običajnem tolmačenju te

danjega časa se zanemarija predvsem vidik "narodne" identitete. Pravilneje je govoriti o kulturni identiteti Avstrijcev. Po eni strani pojmovanje te identitete pogojuje zgodovinske pisanje, ki ima korenine v nemškem nacionalizmu. Po drugi strani pa ima ta identiteta - v popolnem nasprotju s prvim pojmovanjem - povsem izviren večkulturni značaj, ki ga Nora imenuje "resnična Avstrija" ne samo zaradi zgodovinske zapuščine, ampak tudi zaradi posebnega značaja dunajske identitete. V mislih imejmo slovansko in judovsko komponento mesta, poleg tega še italijansko. In vzemimo v poštev tudi češko, poljsko in madžarsko plemstvo. Dunaj je vedno bil melting pot, "talilni lonec", in tudi današnja Avstrija južno od Tur je v dobršni meri poseljena s ponemčenimi Slovani. Tega ne trdim jaz, temveč avstrijski poetični "domoljub" Hans Weigel, pa tudi Joseph Roth, ki v svojem romanu *Kapucinska grobnica* položi nekomu v usta besede, da Avstrija ni bila narod, temveč ... religija! Zato se Nora obrne na svojega sina z priporočilom: Vedno se vprašaj: kdo je zares izdal resnično Avstrijo, tvoj oče, ki je bil v uniformi zavezniške aviacije eden izmed redkih Avstrijcev, ki so se uradno borili proti Hitlerju, ali pa velika večina Avstrijcev, ki so leta 1938 oddali glas za Hitlerja in za priključitev k Tretjemu rajhu?»

Roman bo Avstrijcem tudi v spotiko. »To zlasti velja za moje tolmačenje avstro-fašizma, ki je bil sprva nekaj čisto različnega od Mussolinijevega fašizma, saj je nastal iz potrebe po zaščiti avstrijske samostojnosti pred "Velikimi Nemci" (med njimi so bili tudi socialisti) in pred nacional-socialisti. Tragična zaščita: spomnimo, da je v nacističnem atentatu umrl avstrijski kancler Engelbert Dollfuss, ki je ob pomoči Domovinske fronte uvedel avtoritarni sistem in prepovedal vse stranke - tudi nacional-socialiste -, zaradi kritja hrbita proti Hitlerju pa se je naslonil na Mussolinija. Po koncu druge svetovne vojne je levica vztrajala pri zahtevi, da se Avstriji prizna status prve žrtve nacistov, spregledala pa je, da je eden izmed njenih voditeljev, Karl Renner, leta 1938 pozval vse "rdeče", naj glasujejo za priključitev k Tretjemu rajhu, saj je računal, da se bo delavski razred uveljavil v okviru velike industrijske države.«

Prve vesti o Norinih nastopih na odru goriškega zavoda redovnic notredamk segajo v njena srednješolska leta. Ko se je prva svetovna vojna leta 1915 nevarno približala Gorici, je mesto zapustila tudi družina Gregor. Štiri leta kasneje je Nora že nastopala na dunajskih odrih, sicer pa je minilo komaj eno leto od konca prve svetovne vojne in razpada avstro-ogrškega cesarstva. »Ko je šestnajstletna Nora leta 1917, tik pred koncem prve svetovne vojne, iz malega provincialnega mesta prišla na Dunaj, kamor so jo gnale sanje o igralski karieri, je to še bila ena izmed evropskih prestolnic. Tu jo je čakala bleščeča kariera. Dunaj se ji je še predstavil v svoji polnosti: kot cesarsko, baročno in gledališko mesto s prebivalstvom, ki je bilo odraz mešanice vseh narodov, nad katerimi je vladala večstoletna monarhija, ki pa se ji je z naglimi koraki iztekal čas. Po koncu vojne, leta 1918, je Dunaj malodane čez noč postal

prestonica ene izmed najmanjših evropskih držav. Ministrstva, banke in velike tovarne so se morali na vrat na nos prilagoditi novim razmeram. Ozemlje enega izmed najbolj obsežnih in trajnih cesarstev se je skrilo na nekaj alpskih provinc. Takoj po koncu vojne je velika večina prebivalstva trpe-la lakoto in ni bilo nikomur jasno, kaj jih čaka v novem redu. In vendar so bila gledališča še vedno polna. Fanatična navezanost na kulturo in še zlasti na dramsko umetnost je pripadala vsem družbenim plastem, najbolj slavni igralci so bili "kolektivno premoženje". Nora Gregor je bila talentirana in vztrajna, priložnosti so se ji ponujale kakor na tekočem traku, najprej samo v gledališču, kmalu pa še v filmu. Tudi Dunaj, po koncu vojne, se je začel uveljavljati kot ena izmed prestolnic evropskega filma. V predmestju je nastalo filmsko naselje, kjer so v pešiči let pos-

neli vrsto monumentalnih filmov. Nora se je spominjala, kako je bilo z daljave opaziti na Laaer Bergu gigantsko scenografijo, ki je služila za film *Sodoma in Gomora*. V času, ko je še bilo veliko lakote, so delo ponujali četam statistik in blažili brezposelnost. Bil je čas začetkov tudi za režiserja Fritza Freisslerja, ki je z 22-letno Noro in slavno ple-salko Anito Berber leta 1923 posnel film *Irrlichter der Tiefe*. Na Dunaju so se tedaj pripravljale operne predstave, ki so, kakor še nikoli prej, osvajale občinstva v evropskih teatrirh,« navaja dejstva Kitzmüller.

»Nore v teatru se lahko spominjajo le tisti, ki so dočakali častitljivo starost, krepko preko osemdesetih. Njen zadnji nastop na dunajskem odru sega v leto 1937. Mar-sikomu med mlajšimi Dunajčani pa so se v spomin zapisale pripovedi staršev, ki so bali o njeni lepoti in odmevu njene poroke s

NORA GREGOR

Nazaj v dunajski raj

IGOR DEVETAK

Nora Gregor na fotografiji iz dunajskega ateljeja Edith Barakovich, novembra 1928 (zgoraj), v južnoameriškem izgnanstvu (spodaj)

knezom Starhembergom. »Večina teh, ki bo segla po Kitzmüllerjevem romanu, se bo zato prvič seznanila z Noro. »Tako je. Avstrijcem ponujam priložnost, da na novo premislijo svojo bližnjo preteklost, da to storijo na drugačen način in da se opredelijo do dogajanja, ki ga morda niso dovolj poznali. V zgodbi o Nori Gregor, ki je ni enake v svetu teatra in filma, bodo tudi odkrili, kako bogat je bil doprinos Primorske - naše zemlje - k avstrijski kulturi. Spoznali bodo, da je Gorica bila nekoč pristno avstrijsko mesto, kjer so se narodni in jezikni prepletali, predvsem pa da je bila jedro, srce Evrope, ker so se dolga stoletja tu srečevali narodi germanskega, slovanskega in latinskega izvora. »Kaj pa je modernega v Nori Gregor? »Zavest, ki jo je imela, da se v svoji samostojnosti izpolni kot ženska,« pripije avtor.

Tudi Hans Kitzmüller, književnik in založnik iz Bračana pri Krmini, prebiva »weit weg von Wien«, daleč stran od Dunaja. Njegov oče Johann, dunajski glasbenik, je bil rojen leta 1904, z Noro sta si bila vrstnika. V kolikšni meri še živi Dunaj, ki sta ga poznala Nora in tvoj oče? »Njun Dunaj še živi, toda samo v knjigah. Zanj vem iz prepovedi svojih staršev, ki sta na Dunaju živela. Oče je v dvajsetih letih igral pod platni dunajskih kinematografov, mati pa je v svoje dnevnik zabeležila, da so v dvajsetih in tridesetih letih po dunajskih ulicah svigali streli. Kako se njun Dunaj tepe s stereotipnim prikazom mesta, ki je po okusu današnjega mitiziranja srednjeevropskega sveta! Tedanji Dunaj je danes le še muzejska scenografija v prestolnici evropske države, ki jo je gospodarska kriza komaj oplazila, a ni imuna za globalizacijo, v kateri se utapljaajo zgodovinski spomin in krajevne identitete.«

Na Dunaju živi Christine Casapicola, avtorica izvirnega potopisa *Nächstes Jahr im Küstenland*. Kljub italijanskemu priimku, podedovanem po možu, je pristna Avstrijka, ki je v kolo fonu Kitzmüllerjevega romana zapisana kot prevajalka italijanskega izvirnika. Resnici na ljubo roman *Weit weg von Wien* še zdaleč ni le prevod. Avtor ga je na novo spisal na govorico avstrijskega bralca, zaznamovan pa je tudi z dunajsko občutljivostjo prevajalke.

»Na Dunaju je zadnja leta naraslo zanimanje za zgodbe, ki črpajo iz naše preteklosti. Še do pred kratkim večina Avstrijcev ni mogla imeti do nje neobremenjenega odnosa, saj so bili spomini še živi, včasih boleči, drugič zaznamovani z občutkom krivde ali sramote, tudi tedaj, ko so bili le žrtve. Tudi žrtve so molčale. Avstro-fašizem in nemški nacizem danes nista več spomin, sta predvsem zgodovina. Med nami je tretja generacija Avstrijcev, lahko se torej ozremo v preteklost brez travm, z distanco in objektivno. Zgodbe, ki pripovedujejo o izgnanstvu in Anschlussu, se običajno nanašajo na Jude. Zgodba o Nori Gregor pa je drugačna, za avstrijska ušesa nova. Morda res ni tako brutalna in mučna, kot so zgodbe o judovskem trpljenju, vendar bomo v njej jasno uvideli škodo, ki jo je avstrijska kultura utrpela zaradi fašizma in nacizma. S priključitvijo nacistični Nemčiji so se naši dedje odpovedali lastni kulturi, ki pa jo današnja generacija na novo odkriva, zato da bi se v njej ponovno prepoznala. Najprej smo si morali priznati, da smo bili soodgovorni za grozote nacizma. To smo opravili. Danes lahko skušamo ponovno odkriti izgubljeno kulturo. Zato se Nora Gregor prej ni mogla vrniti. Njena zgodba razkriva dušo nekdanje avstrijske kulture. Hkrati zaznavamo v njej začetke novega časa. Bila je zvezda, zato ji je bilo dovoljeno tudi to, kar je bilo veliki večini Avstrijk, vklejenih v vloge žene in matere, onemogočeno. Iz tega vidika je protagonistka Norine zgodbe moderna ženska,« trdi Christine Casapicola.

Norina srečno-nesrečna zgodba nagovarja današnji čas. »Strasti, ki se prebujajo danes, so včasih nevarno podobne tistim, ki smo jim bili priča v zgodovini,« opominja režiserka Neda Rusjan Bric, ki bo s svojo trijezično gledališko predstavo o Nori Gregor *Skriti kontinent* spominja v marcu gostovala v Verdijevega gledališču v Gorici in v tržaškem Rossettiju. V mesecu maju bo predstava prikazana v Gradcu, ambicije režiserke in celotnega ansambla pa jo že postavljajo tudi na Dunaj, kjer ji pot utira Kitzmüllerjev roman.

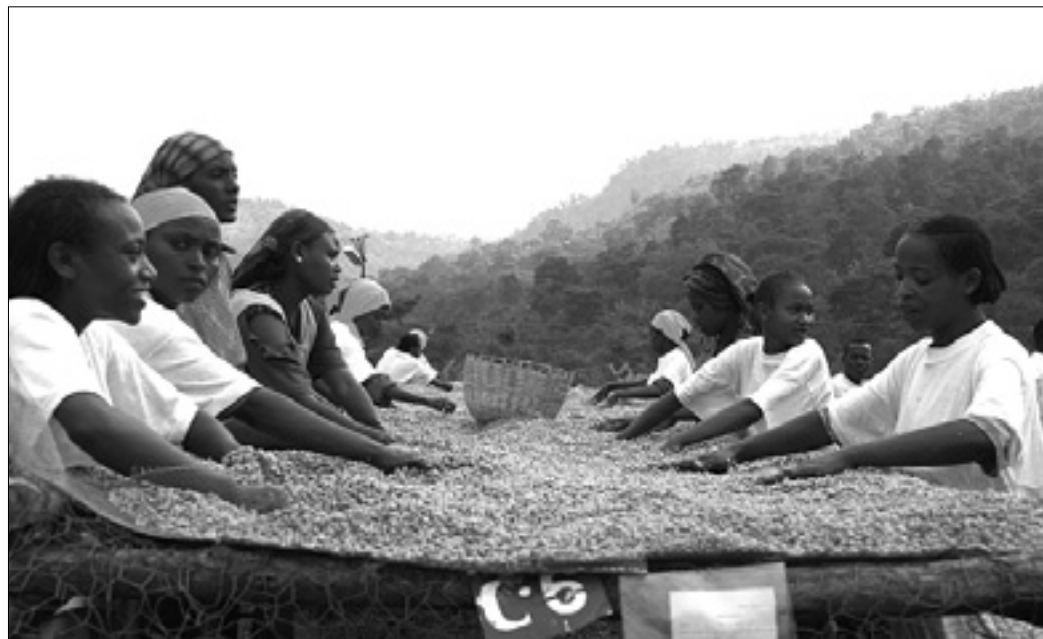
Šestinsdeset let po njeni smrti se bo Nori Gregor uresničila želja po vrnitvi v domovino in na oder.

ANDREA ILLY O EXPÒJU V MILANU, O NAJVEČJEM PRAZNIKU KAVE IN TRAJNOSTNEM RAZVOJU

Svet v skodelici

ALJOŠA FONDA

Na fotografiji
levo delavke na
plantaži v
Etiopiji, desno
Andrea Illy

ILLYCAFFÈ

Andrea Illy je pred meseci praznoval petdeseti rojstni dan, letos pa je tudi deset let, odkar mu je italijanska veja revizijske hiše Ernst & Young podelila nagrado za podjetnika leta. V utemeljitvi je takrat pisalo, da predstavnik tretje generacije tržaške dinastije podjetnikov kave »najbolje izkorišča strateške priložnosti, ki jih gospodarstvo ponuja na državni in globalni ravni«. Predsednik in pooblaščen upravitelj družbe illycaffè pa je v zadnjem obdobju še bolj zaseden in zaptopljen v delo, saj ga je nov izziv (oziroma »priložnost na državni in globalni ravni«) povsem prevzel. To je svetovna razstava Expo 2015 v Milanu, katerega uradni partner je illycaffè. Od 1. maja do 31. oktobra bosta v italijanski ekonomski prestolnici v ospredju hrana in trajnostni razvoj, ena od devetih tematskih poti pa za deva prav kavo.

Illycaffè in vi v prvi osebi vlagate veliko energij v milanski Expo. V nekem intervjuju ste izjavili, da so ti dogodki spreminjali usode držav in da podobno lahko velja tudi za Italijo. Kako to mislite?

To je v prvi vrsti priložnost za investicije in zaposlovanje, Expo lahko prispeva k sprožitvi ponovne gospodarske rasti. Če upoštevamo neposredne in posredne investicije ter kooperante, je ekonomski impulz še predvsem za Milan čudovit. Ta impulz pa lahko povzroči prehod z negativnega na pozitivni BDP v prihodnjem letu.

Poleg tega bo neposredno vplival na izvozno dejavnost. Živilski sektor je ogromen in italijanska kuhinja je nedvomno med najbolj cenjenimi na svetu. Izvoz avtentičnih prehranskih izdelkov iz Italije pa predstavlja samo tretjino svetovnega trga italijanske kuhinje: računajo, da znaša poraba italijanskih jedi po svetu okrog 90 milijard evrov, ampak pravi italijanski izvoz v tem sektorju obsega 35 milijard evrov. Ta vsota se lahko poveča s pomočjo učinkovite komunikacije in promocije v Milanu.

Nenazadnje pa imamo tudi posredne pozitivne učinke, saj bo Expo okrepil imidž italijanske kreativnosti, dinamičnosti in kakovosti. Pomislimo še na turiste, ki bodo prvič obiskali Italijo, jo bodo vzljubili in se bodo želeli vrniti v to državo.

Ali so svetovne razstave lahko odločilne tudi v času globalizacije in interneta, ko ni več razdalj in je marsikaj na dosegu računalnika?

Da. Ni dvoma, da svetovni splet vsem olajša delo, lahko pa zatrdimo, da bo to prvi pravi digitalni Expo. V Šanghaju

pred štirimi leti tehnologija ni bila tako razvita kot danes, kitajske oblasti pa niso bile tako naklonjene digitalizaciji. V resnici prvič slišim tovrstno razmišljanje, tej temi bi se veljalo posvetiti. Kar se nas tiče, bomo v sektorju kave poskrbeli za podarjeno digitalizacijo, da bodo vsebine na voljo vsem po svetu. Tako bomo podvojili število obiskovalcev, ker bo digitalni del razstave permanenten. Expo kot tak traja šest mesecev, »digitalni Expo kave« pa se nadaljuje.

V pogovoru z agencijo Adnkronos ste dejali, da se Italija premalo zaveda svojega položaja kulturne velesile ter da industrija ni njeno edino bogastvo.

Čudovite pokrajine z morjem, gorami, jezeri, rekami in griči so nekaj tisoč let navdihovale največje sredozemske umetnike in razumnike. Italija je navsezadnje baricenter Sredozemlja. Tako se je tu nakopičila največja kulturna dediščina na svetu – ogromno premoženje lepote, saj se kultura in lepota prepletata. Vsa ta dediščina še danes navdihuje italijanske izdelovalce. V dobi globalizacije, ko okrog po svetu raste srednji sloj, iz leta v leto narašča tudi povpraševanje po »lepem«.

Italija se ponaša z velikim bogastvom in ga lahko najbolje ponuja. Pomislite, da svetovni trg t.i. luksuznih izdelkov skupaj s trgov luksuznih doživetij (npr. potovanja, umetnost, op. nov.) presega trilijon dolarjev. Za primerjavo: italijanski BDP znaša dva trilijona. Na tem ogromnem svetovnem trgu je delež Italije s približno 100 milijardami že velik, a bi ga lahko še podvojila, ker ima dve prednosti. Tu imamo tako ustvarjalce kot dobre izdelovalce, poleg tega pa smo tranzverzalni, ker lepoto izkoriščamo v različnih sektorjih: v živilski, modni, avtomobilski, navtični in drugih industrijah. Italijanska moda in dizajn sta utrdila položaj in ga lahko nadgrajujeta, živilski in turistični sektor pa imata še neizkoriščen potencial.

Novembra ste bili v Ljubljani na predstavitvi slovenskega paviljona. Slovenija je majhna država z nemalo težavami, kljub temu pa se je potrudila in se odločila za samostojen nastop na Expu, ki bo potekal pred njenim domačim pragom. Ali se bo ta naložba obnesla?

Seveda se bo, iz več razlogov. Slovenija je krasna dežela, njene lepote pa so morda vsaj delno še nepoznane. Veliko ljudi jih mora šele odkriti, zato je paviljon lepa priložnost za turistično promocijo Slovenije. Poleg tega sta tako Slovenija kot Furlanija-Juljska krajina del Srednje Evrope, imata skupne korenine in dobro bi bilo postaviti tudi na srednjeevropsko zgodovinsko dediščino. V Milanu pa bo še

zlasti govor o živilskem sektorju in obiskovalcem bo treba razložiti, da so slovenski proizvodi cenjeni ter da jih Slovenija trži v tujini. Zaradi vsega tega je prav, da Slovenija nastopa na Expu.

Pa še nekaj. Vezna nit svetovne razstave sta zaščita okolja in trajnostni razvoj, ki nista samo spoštovanja vredni temi, ampak vsesplošni težnji, ki sta za našo prihodnost neobhodno potrebni. Slovenija je na to posebno občutljiva, s svojimi lepimi gozdovi in polji ima veliko povedati.

Illycaffè je v Milanu na čelu kavnega grozda (coffee cluster). Kako se bo kava predstavila svetovni javnosti?

Tamkajšnji grozdi bodo nekaj edinstvenega, saj bo v enem paviljonu združeno vse, kar zadeva določeno blago ali okolje (devet tematskih paviljonov bo obravnavalo: kavo; kakav; riž; sadje in stročnice; začimbe; žitarice in gomolje; sredozemsko hrano; otoke in morje; sušne pokrajine; op. nov.). Počlašeni smo, da so nam italijanski in mednarodni organizatorji institucionalno zaupali ureditev paviljona kave.

Na tem delamo že dve leti, pripravljamo se na največje slavljenje kave v zgodovini. Povezali bomo njeno preteklost, sedanjost in prihodnost v vseh treh dimenzijah: kava kot proizvod (od rastline do skodelice), kultura (kava je uradna pijača kulture) in eksotika (s kavo spoznavamo čudovite dežele, v katerih raste kavovec). Preteklost bomo predstavili z velikim enciklopedičnim delom, v zvezi s sedanjostjo bomo izpostavili tri vrline kave – zdravje, užitek in trajnostni razvoj. Zazrli pa se bomo tudi v prihodnost. Uživanje kave bo s pomočjo znanstvenega in tehnološkega napredka v prihodnje še bolj posebno, edinstveno doživetje. Znanost in tehnika pa sta pomembni zlasti pri reševanju ključnih vprašanj, kot je globalno segrevanje. Eksotičnost bomo uprizorili s čudovitimi posnetki Sebastiaa Salgada, največjega živečega humanističnega fotografa.

To bo največji praznik kave na svetu – tako glede na vsebine kot na dimenzije. Paviljon je zelo velik (obsega 4500 kvadratnih metrov), prizorišč pa bo več. Na razstavišču milanske Triennale, ki bo gostilo paviljon umetnosti, bo navzoče tudi podjetje illycaffè, v četrti Porta nuova odpiramo inovativno kavarno in načrtujemo še nekaj pobud.

Pričakujemo 20 milijonov obiskovalcev, ob tej priložnosti pa prirejamo tudi največje svetovno srečanje med državami, ki proizvajajo in kupujejo kavo. 40 držav proizvajalk se bo srečalo s 140 državami, v katerih se kava redno pije. Ob

prvem svetovnem dnevu kave, 1. oktobra 2015, se bo v Milanu začel prvi Globalni forum kave. Gre za veliko mednarodno konferenco, na kateri bomo analizirali zdajšnje stanje in prihodnje izzive. Italija velja za deželo kave, zato je prav, da se tako soočenje začne pri nas.

Vzporedno z veliko milansko razstavo pa se bo nekaj dogajalo tudi v Trstu, kajne?

Trst je najpomembnejše sredozemsko pristanišče za kavo in še vedno lahko trdimo, da je Trst kulturna prestolnica kave. V tem mestu se bo nekako odsevalo milansko dogajanje. Na ogled bo razstava o kavi, najverjetneje v prostorih nekdanje ribarnice na mestnem nabrežju.

Ali bo Trst dobil svoj muzej kave?

Upajmo, da se bo iz te razstave razvila stalna razstava oziroma muzej, ki potrebuje primerne prostore. Naše podjetje je že izrazilo pripravljenost, da gradivo z milanske razstave podari morebitnemu tržaškemu muzeju kave.

Vezna nit Expa je trajnostni razvoj. Illycaffè je do te teme že več let zelo občutljiv, o tem pričajo mednarodna priznanja za zgledne odnose z državami proizvajalkami in s pridelovalci kave na treh celinah. Kakšen je vaš pristop v Afriki, Aziji in Latinski Ameriki?

Kot sem že omenil, je trajnostni razvoj ena od vrlin kave. Ko težimo k idealnim delovnim razmeram, govorimo o trajnostnem razvoju v gospodarskem, okoljskem in socialnem smislu. Mi skušamo zaobjeti te tri težnje v odnosu z vsemi nosilci interesov – s potrošniki, strankami, sodelavci, z dobavitelji, s skupnostmi (na primer z našim mestom) in z delničarji.

Družba illycaffè se predstavlja kot nosilka interesov (stakeholder company), s čimer se razlikuje od družb delničarjev (shareholder companies). Dobiček ni naš cilj, je sredstvo za doseganje drugih ciljev. Ustvarjeno vrednost skušamo pravično razporediti med vse nosilce interesov. S to strategijo zasledujemo trajnostni gospodarski razvoj, kar recimo pomeni, da proizvajalcem kave priznavamo višjo ceno; obenem si prizadevamo, da bi imele stranke s prodajo naše kave večje marže itd.

Na socialnem področju se posvečamo rasti posameznika in s tem človeštva, če lahko tako rečem. Temelj te rasti je izobrazba in zaradi tega smo pred 15 leti

ustanovili Univerzo kave. Danes ima že 24 sedežev po svetu (od Trsta do Sao Paula in Šanghaja) in vsako leto se na njej izobražuje skoraj 30 tisoč ljudi, programi pa gredo od enodnevnega uvodnega tečaja do podiplomskega študija za diplomirance z vsega sveta.

Na področju zaščite okolja je naše temeljno načelo spoštovanje. Zelo banalno: ne onesnažuj, ne zapravljaj in po možnosti uporablaj obnovljive materiale. V državah, v katerih pridelujejo kavo, razvijamo agronomsko dobre prakse, s katerimi se kakovost povzpne do visokega standarda, ki ga mi zahtevamo. Tako pa hkrati zmanjšujemo vpliv na okolje, saj spodbujamo omejevanje ogljikovih izpuštev, porabe vode in ustvarjanja odpadkov. Za pakiranje uporabljamo samo snovi, ki se lahko reciklirajo, obratovanje naše tovarne sloni stoodstotno na obnovljivih virih energije.

Vse to je certificirano s potrdiloma ISO 14001 in EMAS, nazadnje pa tudi z inovativnim certifikatom ustanove Det Norske Veritas (DNV), ki si je zamislila potrdilo o odgovorni oskrbovalni verigi (Responsible Supply Chain Process). To novost so krstili prav z illycaffèjem, ki je pod drobnogledom dvestotih različnih kazalnikov.

Leta 2004 so vam podelili nagrado za podjetnika leta. Ali vas je to priznanje še bolj motiviralo?

Po prejetju take nagrade ne smeš razočarati nikogar. Zavihati si moraš roke. Podjetnik ima tudi veliko družbeno odgovornost, saj je cilj podjetniškega dela povezati družine in družbo ter pomagati graditi družbo samo. Ne pozabimo, da je 90 odstotkov delovnih mest v zasebnem sektorju, brez podjetij ne bi imeli ničesar. Mislim, da mi je nagrada naložila odgovornost in me spodbudila. Po svojih močeh sem začel vplivati na druge podjetnike, predvsem na področju visokokakovostnih italijanskih izdelkov v okviru fundacije Altgamma, kateri predsedujem.

Za konec me še zanima, koliko kavic popijete dnevno.

V povprečju štiri. Lahko popijem tri – ko sem bolj umiren – ali pa pet, ko sem bolj aktiven.

Kakšno kavo naročite?

Espresso brez mleka in sladkorja.

DZP doo-PRAE srl 2014 © Vse pravice pridržane

V začetku oktobra se je po več kot štiridesetih letih dela v turistični agenciji Aurora upokojila Divna Sancin Čuk. V tem obdobju je prehodila dolgo poklicno pot od knjigovodkinje, ki se je morala na začetku kot nadebudna dvajsetletnica spopasti s komaj uvedenim davkom IVA, do organizatorke izletov in potovanj, spremljevalke mnogih skupin potnikov širom po svetu in končno do odgovornega mesta direktorice agencije, ki jo je vodila zadnjih šestnajst let. Za svoje delo je leta 2009 prejela naziv turističnega ambasadorja Slovenije, leto kasneje pa še priznanje Trgovinske zbornice za več kot 35-letno delo v turizmu. Ob poklicnem delu je bila angažirana tudi v prosvetnih in športnih društvih, ustvarila pa si je tudi družino.

Izletniki Primorskega dnevnika pa jo poznajo tudi kot neumorno dolgoletno organizatorko in spremljevalko na izletih našega dnevnika. Ob upokojitvi nam je v pogovoru razkrila marsikaj zanimivega iz turističnega sveta.

Kdaj in kako ste prišli k Aurori?

K Aurori sem prišla leta 1973 takoj po končanem šolanju na Žiga Zoisu. Takrat je z januarjem stopil v veljavo nov davčni režim z uvedbo davka na dodano vrednost oziroma davka IVA. Prej je bil način obdavčevanja drugačen, zaradi sprememb pa so pri Aurori, tako kot tudi pri mnogih drugih podjetjih, iskali računovodjo oz. knjigovodjo. Za turistično delo v agenciji sta takrat skrbela gospod Egon Kraus in njegov oče Karlo, ki mu je pomagal, jaz pa sem morala skrbeti za knjigovodski oz. računovodski del podjetja.

Še danes se spominjam, da mi je Egon Kraus kot prvo stvar dejal: »Zdaj ste tu, vodili boste računovodstvo in boste takoj šli na Gospodarsko združenje. Tam vam bodo povedali, kaj morate vedeti, da bodo vsi naši papirji v redu. Ne sme se zgoditi, da bi kdaj zamudili s kakšnim plačilom, da bi na kaj pozabili in bi morda o nas govorili, da smo kaj narobe naredili v zvezi z davki ...«

Je bila to vaša prva služba?

Prej sem šest mesecev delala v nekem drugem podjetju. Ko sem končala šolanje, sem takoj začela iskati službo. Takrat sem bila že poročena in bila tudi mlada mamica. To sem na razgovorih za sprejem v službo tudi pošteno povedala. Toda, ko sta me dva potencialna delodajalca samo zaradi tega zavrnila, sem pri tretjem svoje materinstvo zamolčala. Službo sem dobila, toda ko je delodajalec čez nekaj časa izvedel, da mu o sebi nisem vsega povedala, se je precej razjezil. Nato se mi je kmalu ponudila priložnost, da grem na Auroro, kjer pa teh problemov nisem imela.

Marsikdo si predstavlja, da turistični delavci stalno potujejo po svetu, si ogledujete znamenitosti in podobno. Je to res?

Glavno delo turističnega delavca poteka v agenciji in ne na potovanjih po svetu. Ko sem začela kot knjigovodkinja, tudi nisem pričakovala, da bom potovala. Z delom v agenciji sem začela 14. februarja, že 19. marca, ko se je še praznovalo sv. Jožefa, pa sem na praznični dan že šla na prvi izlet, in sicer na dvodnevni izlet na Krk. Gospod Kraus je vodil izlet, jaz sem pa šla z njim, da vidim, kako to poteka. In že naslednjo veliko noč sem vodila svoj avtobus na Krk. Seveda so potovanja sestavni del poklica turističnega delavca. Saj če si ne ogledaš raznih krajev, sploh ne veš, kaj prodajaš. To je približno tako, kot če bi bil kuhar stalno v dieti in ne bi nikoli poskusil jedi, ki jih pripravlja. Na potovanjih spoznaš kraje, ljudi, običaje, in to ti pomaga pri delu. Sama sem nato čez nekaj let opravila in od takrat spremljam skupine na izletih in potovanjih. To je bil tisti lepši del te moje službe, ki pa ni tako enostaven, kot morda kdo misli. Seveda pa moram reči, da je spremljanje ljudi na potovanjih po svetu gotovo lepše kot marsikatera druga služba.

»SVEŽA« UPOKOJENKA AGENCIJE AURORA DIVNA SANCIN ČUK

»Strank nikoli ne smeš voditi za nos«

RADO GRUDEN

Divna Sancin Čuk je v agenciji Aurora preživela dobrih 41 let svojega življenja; z njo je lani proslavila tudi 50-letnico delovanja agencije, ob tem pa je istočasno slavila tudi tri osebne okrogle obletnice

ARHIV

Kako v agencijah pripravljajo izlete in potovanja?

Danes, ko imamo na razpolago vse najnovejšo tehnološke pripomočke, je to veliko lažje, kot je bilo nekoč. Svet si lahko s pomočjo interneta, DVD-ejev, televizije lahko ogledaš iz domačega naslanjača. Včasih ni bilo tako, pa tudi informacij je bilo veliko manj, ob tem, da vse niso bile dobre. Zato je bilo za pripravo neke destinacije veliko več dela, po možnosti si je bilo treba te kraje tudi ogledati in preveriti, kaj res ponujajo hoteli, kamor pošiljaš svoje stranke. Pred leti si na primer tako o hotelu v New Yorku ali Hongkongu vedel največkrat samo to, koliko nadstropij in koliko sob ima. Danes pa te z informacijami dobesedno bombardirajo.

Aurora je lani praznovala 50-letnico delovanja. Vi ste v njej delali več kot 40 let. Kaj se je spremenilo v teh letih? Kakšna je bila Aurora nekoč in kakšna je danes, ko jo zapuščate?

Lani se je poklopilo kar nekaj lepih okroglih števil. Aurora je praznovala petdesetletnico delovanja, sama sem bila tam že 40 let, dopolnila sem 60 let življenja in bila že 15 let direktorica podjetja. Kar zadeva moj začetek, lahko povem, da je bil moj najboljši učitelj gospod Egon Kraus s svojim načinom dela. Vse je delal z velikim navdušenjem, naučil me je, kako je treba ravnati s strankami in stalno poudarjal predvsem to, da je treba stranko poslušati, ji skušati ugoditi in ji ponuditi tisto, kar potrebuje. Predvsem pa se ljudi nikoli ne sme voditi za nos. Drugi del dragocenih nasvetov pa mi je dal Egonov oče Karlo Kraus, ki je bil izredno natančen skoraj avstro-ogrski uradnik. Bil je izredno redoljuben in je zahteval, da se nobena stvar ne naredi zadnji dan. In kakšna je agencija danes?

Iz mojih odgovorov se je verjetno že razumelo, da smo bili takrat v agenciji trije: dva Krausa in jaz. Zdaj jih je brez mene enajst. Delo se je zelo spremenilo, spremenile so se stranke, spremenil se je svet, spremenil se je način potovanja, toda tisti začetni nauk, da je treba stranko spošto-

vati in ji ponuditi to, kar pričakuje, velja še vedno in mislim, da smo prav zato, ker se tega držimo, še vedno trdno na trgu.

In kaj se je še spremenilo?

V dobrih štiridesetih letih sem doživela veliko stvari, tudi kriz in vzponov. Naši začetki so bil enostavni, glavina dela je potekala s takratno Jugoslavijo. Prirejali smo izlete na Plitvice, v Zagreb, Celje, na Ptuj in nekaj malega na Dunaj. Za Jugoslavijo je bil takrat potreben potni list. Če ga kdo ni imel, ga je bilo treba vpisati na skupinski potni list, ki smo ga potem nesli na kvesturo. Skrbeli smo za prepustnice, obnovo potnih listov, tudi vizumi so bili v naši domeni, tako da je bilo dela res veliko. Danes tega dela praktično ni več, skoraj po vsej Evropi potuješ le z osebno izkaznico. Nekaj vizumov je logično še potrebnih, toda to narediš vse po internetu in se sploh ne premakneš več iz svoje pisarne.

Kaj pa destinacije? Takrat in danes?

Nas so takrat enostavno imenovali jugoslovanska agencija, ne slovenska in ne turistična. Ob našem delu z izleti in potovanji smo ljudem, seveda brezplačno, dajali tudi ogromno najrazličnejših informacij: od voznih redov vlakov iz Sežane ali iz Ljubljane, čeprav nismo nikoli prodajali vozovnic za vlake, do urnikov ogledov Postojnske jame, Lipice itd. Pri nas so iskali tudi najrazličnejše telefonske številke raznih zdravnikov ali pa tudi navadnih ljudi v Jugoslaviji. Mi smo seveda imeli vse telefonske imenike, ki smo jih potrebovali za svoje delo in ljudje so vedeli, da lahko po informacije pridejo k nam.

Tudi destinacije so bile takrat osredotočene na tisto, po čemer smo bili najbolj znani. To se pravi Jugoslavija in nekaj Avstrije, malo Nemčije in Madžarske. Z leti pa se je začel ta krog destinacij širiti in danes naša agencija pokriva ves svet. Zanimivo je tudi to, da je bila Aurora prva italijanska agencija oz. prva agencija, ki je italijanske potnike peljala na Kitajsko, ker je bil prvi let iz Evrope na Kitajsko iz Beograda. Jat je takrat letel v Peking in takrat smo kot prvi že po dveh, treh odhodih letala imeli prvo skupino italijanskih državljanov za Kitajsko.

Kako je na vaše delo vplival razpad Jugoslavije?

Razpad Jugoslavije je bil za nas velik udarec. Takrat smo se resno zbal, da ne bo mo obstali na tržišču. Prvič smo morali tudi odpustiti dva uslužbenca, tako da smo bili v agenciji spet zaposleni le trije. Vladala je velika negotovost, smo pa takoj začeli

iskati druge destinacije, ki jih do takrat nismo preveč jemali v poštev. Veliko več izletov kot prej smo organizirali v Avstrijo, Nemčijo, na Poljsko in Čehoslovaško, medtem ko je bila Madžarska že prej prisotna. Na ta način smo se nekako obdržali. Moram pa reči, da tudi takrat nismo zapustili svojih partnerjev, kar se nam še zdaj obrestuje. Kljub vsem težavam zaradi vojne v Jugoslaviji smo na Lošinju še vedno vozili potnike, čeprav to včasih ni bilo najbolj enostavno. V hotelu so bili tudi vojaki, ki so se sprehajali z orožjem v roki, tako da se je marsikdo od naših izletnikov bal. Mi pa smo jih skušali pomiriti, da smo zaradi tega še bolj varni. Ko poslušam, kaj vse se zdaj dogaja, ko pridejo ljudje marsikje prelahko do orožja, si mislim, da je bilo takrat precej bolj nevarno, kot smo si predstavljali. Ko se je začela vojna, smo tudi pomagali drugim italijanskim in tudi jugoslovanskim agencijam ter zanje v nekaj dneh organizirali avtobuse, da so lahko iz Jugoslavije odpeljali italijanske in tuje potnike. Takrat smo bili kot nekakšen krizni štab, pa čeprav se tega nismo zavedali. Marsikdo nas je takrat poklical in zaprosil za pomoč ...

To je bilo skoraj logično, saj ste poznali jezik, kraje in ljudi, mar ne?

Seveda, če nas je kdo poklical in dejal, da ima v tem in tem hotelu v Zadru svoje potnike, smo mi točno vedeli, kje je ta hotel in na koga se je treba obrniti. Dvignili smo telefon, poskrbeli za prevoz in se dogovorili, kdaj pridemo.

Kdo pa so vaše stranke? Kakšno je razmerje med Slovenci in Italijani?

Če pogledamo letno število potnikov, ki se pri nas vrta okrog številke 10 tisoč, je Slovencev oziroma zamejcev malo. Račun je zelo enostaven. Sem spadajo izletniki Primorskega dnevnika, ob njih jih je pa še nekaj, ki so tudi naše stranke. Izletnikov Primorskega dnevnika je približno 300, torej je razmerje odločno v prid italijanskih strank. Tako je bilo tudi takrat, ko smo na leto, kot rečemo v žargonu, premaknili od 14 do 16 tisoč ljudi.

Je na ta padec vplivala zadnja kriza, ki traja že kar dolgo?

Seveda je. Število potnikov se je v tem obdobju občutno zmanjšalo.

Kako ste se prilagodili krizi?

Prilagoditi smo se morali zelo hitro, smo pa krizo upoštevali tudi pri vsakoletnem načrtovanju poslovanja in ga ustrezno prilagodili zmanjšanemu povpraševanju. Poleg tega smo se odrekli novim zaposlitvam, ki smo jih pred krizo načrtovali zaradi povečanega obsega dela. Odpovedali

smo se tudi investicijam v nove poslovne prostore, kar bi seveda prineslo tudi nekaj novih delovnih mest in boljše ponudbo za naše stranke. Na žalost pa je kriza vse to preprečila.

Agencija Aurora je bila prvi organizator izletov Primorskega dnevnika. Pri njih že dolgo sodelujete tudi vi. Od kdaj organizirate te izlete?

Prvi izlet Primorskega dnevnika je bil leta 1960, namenjen pa je bil samo zaposlenim na dnevniku in njihovim družinam. To je bil izlet na Plitvice. Prvi izlet, ki so se ga udeležili tudi naročniki in bralci, pa je bil leta 1961 z ladjo iz Trsta do Splita in nato v Benetke.

Kakšni so bili prvi izleti?

Za organizacijo je takrat v glavnem skrbel Egon Kraus, ki je vedno iskal kaj novega in skušal zagotoviti najboljšo ceno. Tudi izletniki so bili takrat, ko se še ni toliko potovalo kot danes, zelo hitro zadovoljni. Dovolj jim je bilo, da so se zabavali in da cena ni bila pretirana. Vedno smo tudi pazili, da izletov nismo organizirali ob kakšnih pomembnih obletnicah. Tako na primer nikoli nismo organizirali izleta za 1. maj ali 25. april. Podobno je bilo tudi leta 1984, ko je bil shod na Travniku. Mi smo januarja že razpisali izlet v Genovo in na Azurno obalo. Ko pa smo izvedeli za datum shoda na Travniku, smo izlet prestavili na kasnejši datum. Izletov Primorskega dnevnika tudi nikoli nismo izkoriščali za svoje tržne name-ne. Bili so torej nekaj ekskluzivnega. Zanimanje za izlete je bilo vedno veliko in vedno smo napolnili ladjo, če je šlo za križarjenje, letala za letalske izlete in tudi avtobuse. Sama sem organizacija izletov prevzela na začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja in vsaj letošnje izlete za Primorski dnevnik bom tudi še organizirala.

Na osnovi vsega povedanega, lahko sklepam, da veliko prostega časa niste imeli. Kako ste usklajevali poklicne obveznosti z družino, ki ste ji morali tudi posvetiti nekaj pozornosti?

Bilo je težko. Prvi sin je imel manj kot eno leto, ko sem prišla k Aurori. Drugi sin se je praktično rodil pri Aurori, ker takrat ni bilo samo po sebi umevno, da greš na porodniški dopust pred porodom in nato ostaneš še nekaj mesecev doma. Tako sem na primer v soboto še delala, sin pa se je rodil v ponedeljek. In tudi po porodu sem bila doma praktično le dva tedna. Tako sta oba moja sinova tudi del Aurore. Da sem vse to lahko usklajala, pa se moram zahvaliti predvsem svojemu možu Igorju, ker me je vedno podpiral pri mojem delu, še bolj kot njemu pa njegovim staršem oziroma tašči, ki je žal ni več, je pa skrbela za moja otroka, ko sama zaradi službe tega nisem mogla. Zahvaliti pa se moram tudi vsem ostalim v družini, ki so me prenašali in me še danes.

Ste bili po upokojitvi že na kakšnem potovanju?

Ja, na potovanje sem šla takoj. 30. septembra sem bila zadnji dan v službi, 1. oktobra pa sem šla na čudovito potovanje v Južno Korejo. Ker sem mislila, da bi tja lahko peljali tudi izletnike PD. Za veliko izletov si je namreč destinacije potrebno ogledati. In čeprav sem bila z izletom zelo zadovoljna, mislim, da Južna Koreja ni prava destinacija za izlet Primorskega dnevnika.

Kam bi radi še šli?

Marsikdo mi je rekel, da sem lahko srečna, ker imam tako lepo službo in sem videla že ves svet. Svet je tako velik, da ga niti pol še nisem videla. Tako da je še ogromno destinacij, ki bi si jih rada ogledala. Ne poznam Afrike, ne poznam Južne Amerike in veliko je tudi krajev v naši bližini. Ko sem se vrnila iz Koreje, sem šla s prijatelji na krasno turo po Srbiji. Ogledali smo si samostane, ki so res čudoviti. In to je tukaj, dva koraka od nas in sem jih zdaj prvič videla. Tako da imam res veliko želja. **Najin pogovor zaključiva z banalnim, a obveznim vprašanjem. Kaj boste počeli kot upokojenka?**

Nekaj časa bom še vedno »na dopustu«. Delala bom to, česar prej nisem mogla, ker sem bila prezaoplena. Se posebej pa se bom posvetila svojim vnukom in bom z njimi nekoliko nadoknadila tisto, kar sem zamudila pri svojih otrocih, ki so zrasli skoraj brez mojih prisotnosti. Zato bom zdaj z vnuki uživala čim več trenutkov njihovega otroštva in upam tudi mladostništva.

DZP doo-PRAE srl 2014 © Vse pravice pridržane

Izleti Primorskega dnevnika znani 28. decembra

Razpis izletov Primorskega dnevnika z vsemi podrobnostmi bo objavljen v nedeljo, 28. decembra. Letos bodo štirje izleti, trije v organizaciji agencije Aurora in eden, ki ga pripravlja krožek Krut. Kar zadeva izlete Aurore, gre za povsem nove destinacije, saj izletniki Primorskega dnevnika tja še niso potovali.

Vpisovanje na izlete bo 7. januarja v Trstu in Gorici.

rešitev v naslednji številki na strani prireditel

SLOVARČEK - ABE = japonski pisatelj • AIREN = reka v Franciji • ANC = Kratica Afriškega narodnega kongresa • ARAS = reka v Turčiji in mejna reka med Iranom, Armenijo in Azerbajdžanom, desni pritok Kure, tudi Araks • CALORI = nekdanji nogometaš Udineseja (Alessandro) • ENN = avstrijski smučar • LEP = slovenski matematik • NERA = reka v Italiji, levi pritok Tibere • OKABE = japonski smučarski skakalec • PINTO = portugalski pisatelj in kritik (Julio Lourenco, 1842- 1907) • SIL = reka v Španiji, levi pritok reke Mino • TAN = kitajska in japonska utežna mera • TINODI = madžarski pesnik • URI = prakanton v Švici

Zapravili zmago

LOS ANGELES - Moštvo severnoameriške hokejske lige NHL Los Angeles Kings je v Staples Centru gostilo Calgary Flames in zmago zapravilo v zadnjih minutah rednega dela, potem ko je že vodilo s 3:1. Calgary je izenačil, v podaljšku pa zmagal s 4:3, odločilni gol je prispeval Mark Giordano. Anže Kopitar (na sliki) je za kralje prispeval podajo pri vodstvu z 2:0. Ostali izidi: Columbus - Nashville 1:5, Vancouver - Arizona 7:1, Washington - Ottawa 2:1, Florida - Pittsburgh 4:3, Anaheim - San Jose 3:2.

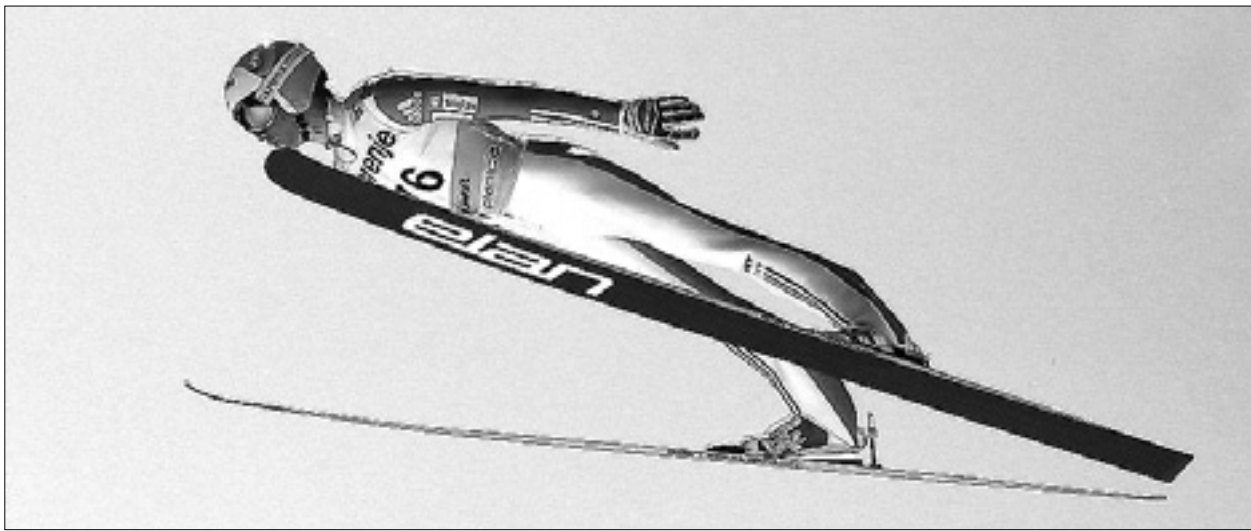

Udrih brez točke

MEMPHIS - Moštvo severnoameriške košarkarske lige NBA Memphis Grizzlies je v noči na torek gostilo Utah Jazz in izgubilo z 91:97. Slovenski košarkar Beno Udrih je za Memphis v 19 minutah zabeležil tri ujetje žoge in tri podaje, a ostal ob tem brez točk. Za Memphis jih je največ, 28, prispeval Mike Conley, za Utah jih je Alec Burks prispeval 23. Memphis je navkljub porazu zadržal visoko tretje mesto v vzhodni konferenci.

SMUČARSKI SKOKI - Konec tedna začetek Novoletne turneje

»Orli« so pripravljene

Slovenski smučarski skakalec Peter Prevč

ANSA

PLANICA - Za slovenskimi skakalci je eden najuspešnejših uvodov v zimo. Zadnji uspeh so slovenski orli poželi konec tedna v Engelbergu, popotnica z zadnje tekme pred novoletno turnejo pa je četverica med najboljšo petnajstero, kar pet slovenskih skakalcev pa je trenutno v skupnem seštevku svetovnega pokala uvrščenih med najboljših 20. Razlogov za dobro voljo je še več. Zavod Planica je slovenskim skakalcem pod Poncami za trening pripravil prepotrebno 90-metrsko skakalnico, vodja odbora za skoke Ljubo Jasnjič pa je na danes v Planici razkril, da je tudi skakalnica v Kranju zdaj tako daleč, da bo omogočala treninge pod reflektorji. Tik pred novim letom pa so nordijske discipline slovenskega smučanja spet dobile novega sponzorja - Telekom Slovenije.

Selektor Goran Janus je po tekmah v Švici izbral šesterico, ki bo Slovenijo zastopala na turneji. Iz ekipe je izpadel Jurij Tepeš, ki se bo pripravljaj na polet na prenovljeni skakalnici v Kulmu, na turneji pa bodo nastopili Peter Prevč, Jernej Damjan, Robert Kranjec, Matjaž Pungertar, Anže Lanišek in Nejc Dežman.

Z izidi Janus svojih varovancev noče obremenjevati. Kot cilj na turneji si je postavil eno uvrstitev do 10. in eno do 15. mesta, kar glede na letošnje dosežke ni visoko postavljena letvica. Sam zadevo vidi drugače: »Cilji niso nizki. Vemo, kako izenačena je konkurenca.«

Tega se zavedajo tudi skakalci, ki poudarjajo, da si na vsaki od tekem želijo po dva dobra skoka, potem bodo izidi prišli sami od sebe, seveda pa novoletna turneja s tekmami na izpadanje skriva tudi pasti in skupna uvrstitev se hitro lahko pokvari. Junak zadnjega konca tedna Jernej Damjan je previden z napovedmi. »Na skakalnici gre, kot si želimo. A to je bil en vikend. Do konca jih je še veliko in upam, da bo takih čim več. A vrh je tako zgoščen, da na tekmah lahko zmaga prav vsak skakalec, ki skače med prvih 15. Jaz na tekmo odhajam s posameznimi izidvi na vsaki tekmi posebej. Želja pa je, da izboljšam svojo najboljšo uvrstitev, za katero mislim, da je 18. mesto.«

Prvi slovenski skakalec zadnjih sezon Peter Prevč pa pred odhodom na turnejo o ciljnih odgovarja: »Z dobrimi skoki lahko povsod posežem po naj-

boljših mestih.« Ob tem je dodal, da je bilo morda celo dobro, da se je v Engelbergu odrezal nekaj slabše, saj bo tako našel dodatno motivacijo.

Za samo novoletno turnejo pa pravi: »Ciljev si nisem postavil, a izziv je dobro skakati. Lahko imaš tudi malo nesreče in kot šesti poraženec v paru izpadeš iz finale. Upam, da bom skakal s čim manj napakami, kar je moj cilj za celo sezono. Ponavlja je tako, da se dobro izide, če dobro skačeš.«

Vsi se zavedajo, da gre za tekme izredno prestižnega značaja, ki so tudi bolj v središču pozornosti, kot sicer. Prav zato bo prišel prav dodaten dan odmora, saj se letošnje tekmovanje začne dan prej, kot sicer. (STA)

ZMAGOVALCI ZADNJIH DESETIH IZVEDB NOVOLETNE TURNJE V SMUČARSKIH SKOKIH: 2013/2014: Thomas Diethart (Avt); 2012/2013: Gregor Schlierenzauer (Avt); 2011/2012: Gregor Schlierenzauer (Avt); 2010/2011: Thomas Morgenstern (Avt); 2009/2010: Andreas Kofler (Avt); 2008/2009: Wolfgang Loitzl (Avt); 2007/2008: Janne Ahonen (Fin); 2006/2007: Anders Jacobsen (Nor); 2005/2006: Janne Ahonen (Fin) in Jakub Janda (Češ); 2004/2005: Janne Ahonen (Fin); 2003/2004: Sigurd Pettersen (Nor).

NAJVEČ ZMAG PO DRŽAVAH: 1. Finska 16 (nazadnje Janne Ahonen 2007/08); 2. Avstrija 15 (Thomas Diethart 2013/14); Slovenija (Primož Peterka 1996/97).

NAJVEČ ZMAG NA TURNJEI: 5 Janne Ahonen (Fin) 1998/99, 2002/03, 04/05, 05/06, 07/08 4 Jens Weissflog (NDR/Nem) 1983/84, 84/85, 90/91, 95/96

NAJVEČ ZMAG NA POSAMIČNIH TEKMAH NA TURNJEI: 10 Bjoern Wirkola (Nor), Jens Weissflog (Nem)

NOGOMET UEFA kaznovala štiri klube

NYON - Evropska nogometna zveza Uefa ne odstopa od svojih striktnih pravil, ki se nanašajo na spoštovanje finančne poštene igre. Uefa je tako z visokimi denarnimi kaznimi in prepovedjo sodelovanja v tekmovanjih pod njenim okriljem kaznovala turški Bursaspor, litovski Ekranas ter romunska kluba Cluj in Astra Giurgiu. Uefino telo za finančni nadzor v klubih se je za kazni odločilo zaradi finančne nediscipline v teh klubih za neplačevanje dolgov drugim klubom, zaposlenim sodelavcem in igralcem ter izogibanju plačila davkov in socialnih prispevkov.

Pokljuko želi hitro pozabiti

Najboljša slovenska biatlonka Teja Gregorin je konec tedna razočarana zapuščala Rudno polje. Doseženo 34., 25. in 27. mesto so daleč od njenih pričakovanj, zato je napovedala, da se bo na kratko spočila, potem pa pred januarskim nadaljevanjem svetovnega pokala opravila še en bazični trening. »Vem, da se je to že zgodilo, a se res ne spomnim kdaj. Meni je žal le, da se je to zgodilo doma, saj sem tukaj želela zapustiti boljši vtis.«

Ob tem ne gre spregledati, da je Gregorinova, dobitnica bron na zadnjih olimpijskih igrah v Sočiju, sezono 2014/15 zelo dobro začela, saj je tudi po treh ponesrečenih nastopih na Pokljuki v skupnem seštevku svetovnega pokala še vedno na 16. mestu. Za nameček si je 34-letna reprezentantka prav na Pokljuki želela doseči prvi vrh forme v sezoni, saj tukaj razmere na progi in na strelišču zelo dobro pozna, zato je bilo razočaranje še večje. »Ta vikend bo res treba čim prej pozabiti,« je še dejala.

Božično-novoletni prazniki bodo kratki, saj bo že drugi konec tedna v januarju na sporedu tekma v nemškem Oberhofu. »Komaj čakam, da se malo odmaknem. Nekaj dni bom dala puško in smuči v kot, nato se vsi skupaj vračamo na Pokljuko, kjer bom skušala obnoviti bazični trening. Po novem letu bo treba dvigniti formo na višjo raven, kot je zdaj,« je še dejala tekmovalka, ki je še enkrat potrdila, da bo kljub 34 letom kariero nadaljevala vsaj še eno leto in na Pokljuki nastopila tudi čez eno leto.

NOGOMET - Cagliari

Odslovili Zemana

CAGLIARI - V ponedeljek zvečer so že vsi vedeli, da Zdenek Zeman ne bo več trener nogometnega A-ligaša Cagliarija. Uradna novica pa je iz novinarskega urada sardinskega kluba prišla šele včeraj zjutraj. Cagliari je trenutno na 18. mestu. Na 16 tekmah je zbral le 12 točk, za njim sta le Cesena in Parma. Kdo bo novi trener Cagliarija? Prva izbira naj bi bil Gianfranco Zola, nekdanji nogometaš sardinske ekipe. Drugi kandidati so: Francesco Guidolin, Edy Reja in Walter Zenga.

Kubica še v reliju

VARŠAVA - Nekdanji voznik formule 1 Poljak Robert Kubica, ki je zamenjal športno panogo in že več let tekmuje v reliju, bo tudi v sezoni 2015 sodeloval v svetovnem prvenstvu. Nadaljeval bo z istim moštvom kot v tej sezoni, ko je z zasebnim dirkalnikom Ford Fiesta RS osvojil 16. mesto v skupnem seštevku SP s 14 točkami. Za 30-letnega Poljaka bo prihajajoča sezona druga, ki jo bo v SP odpeljal v celoti. Njegov sovoznik bo tudi v prihodnje Maciek Szczepaniak. »Potem ko sem preučil vse možnosti, sem se odločil, da ostanem v SP. Izzivi so tu vendarle največji,« je dejal Kubica.

Volaš se vrača

MARIBOR - Slovenski nogometaš Dalibor Volaš je znova član NK Maribor, s klubom iz štajerske prestolnice je podpisal triinpolletno pogodbo. Mariborski nekdanji in bodoči napadalec bo tako po prekinitvi pogodbe z madžarskim prvoligašem Debrecenom znova zaigral v vijoličastem dresu.

KOŠARKA - Liga ABA: Cedevisa - Krka 100:75.

NOGOMET - Danes bodo igrali 20. krog italijanske B-lige.

KOŠARKA - V nedeljo v Ljubljani

Zabijanja in izziv na tekmi »All-stars« v Stožicah

LJUBLJANA - Ljubljanske Stožice bodo v nedeljo, 28. decembra, gostile košarkarsko tekmo all-stars, poleg tekme pa bodo na sporedu tudi tradicionalna tekmovanja v metu za tri točke, izzivu in zabijanju. Marko Antonijević iz Grosbasketa je lani zmagal v metu trojk, doslej pa še nikomur ni uspelo naslova najboljšega v tej prvini tudi ubraniti. Poleg Antonijevića se bodo v metu trojk na stožiskem parketu predstavili še Mirko Mulalić (Krka), Jure Pelko (Maribor Nova KBM), Tadej Ferme (Rogaška), Tijan Milić (Samsung DP v košarki 3x3), Ceola Clark (Tajfun), Klemen Prepelič (Union Olimpija) in Bojan Jovanović (Zlatorog Laško).

V Telemachovem zabijanju bosta glede na prikazano v ligi v tej sezoni največja konkurenta za naslov zmagovalca Kyle Casey iz Helios Sunsov in Donte Williams iz Tajfuna. Poleg njiju se bodo na koš obešali še Sven Ma-

lus (Elektra), Kayembe Ruphin (Maribor), Tijan Milić (Samsung DP v košarki 3x3), Halil Kanacević (Union Olimpija) in Igor Tratnik (Zlatorog).

V izzivu Generali pa bodo poleg Antonijevića, Malusa in Chrisa Bookerja (Krka) v skupini A sodelovali še Domen Bratož (Tajfun), Simo Atanacković (Hopsi), Alen Omić (Union Olimpija) v skupini B, Jure Pelko (Maribor Nova KBM), Blaž Mahkovic (Union Olimpija), Smiljan Pavić (Šenčur GGD) v skupini C ter skupina D, kjer bodo Luka Lapornik (Krka), Dino Murić (Union Olimpija) in Žiga Dimec (Rogaška).

Leta 2013 so v Grosupljem v izzivu zmagali Jaka Klubučar, Igor Tratnik in Gregor Hrovat, ki je s sredine zadela po pičlih 23 sekundah. V tem tekmovanju so v igri štiri trojice, vsako pa sestavljajo po en branilec, en krilni košarkar in en center.

ZŠSDI - Pri TPK Sirena so predstavili športni avtobus

Inovativnost, kilometri in vse večja vidljivost

Sportni avtobus, ki si ga je zamislilo Združenje športnih društev v Italiji (ZŠSDI), melje kilometre. V dveh mesecih, odkar je stekel projekt, so se različni klubi naših športnih društev s tržaške in goriške pokrajine odpeljali na različne lokacije Severne Italije, Slovenije in tudi Evrope. Prvih 10 tisoč kilometrov je že mimo.

»Nazadnje sta šoferja postojnskega podjetja Edo Tours, ki je naš poslovni partner in s katerim sodelujemo, peljala športnike in športnice Cheerdance Millennium na mednarodno tekmovanje v nemški Berlin,« je na včerajšnji novinarski konferenci na sedežu društva Sirena v Barokovljah pri Trstu (prvi del srečanja z mediji je potekal kar na avtobusu) številnim gostom, predstavnikom športnih in javnih ustanov ter pokroviteljem, povedal predsednik ZŠSDI Ivan Peterlin, ki je v nadaljevanju dodal: »Veseli me, ker je pobuda naletela na veliko odobravanje v širšem krogu. Kamor se peljemo, tam nas sprašujejo, za kaj gre in kako to, da smo se za to odločili. Projekt je inovativen. Predvsem s finančnega vidika, saj nismo nikogar prosili za javni denar. S pokrovitelji smo se zmenili, da imamo oboji nekaj koristi. Lahko smo zgled vsem ostalim. Športni avtobus, ki je poslikan s športniki naših klubov, našimi pokrovitelji in na

Na avtobusu so slike jadrancev Čupe Simona Sivitzja Košuto in Jaša Farnetija, odbojkarja Sloge Tabor Ambroža Peterlina, vratarja Vesne Edvina Carlija, košarkarja Jadrana Martina Ridolfija, atletinjo Cheerdance Millennium Jasno Kneipp, odbojkarico Zaleta Sloge Vero Balzano, košarkarja Jadrana Boruta Bana, nogometaša Krasa Stefana Simeonija, odbojkarja Olympie Filipa Hledeta in smučarke Brdine Katrin Don. Za grafično podobo je poskrbel grafik in odbojkar združene ekipe Olympie Luca Lavrenčič

FOTODAMJ@N, SLOSPORT.ORG

katerem piše naše geslo 'Skupaj zmoremo', utrjuje 'imidž' ZŠSDI-ja in našega športnega gibanja nasploh.«

Športni avtobus ZŠSDI so sicer že predstavili javnosti septembra v marini v Portorožu (v našem dnevniku smo poročali 27. septembra), kjer je bilo srečanje med ministrom za Slovene v zamejstvu in po svetu Gorazdom Žmavcem.

V nadaljevanju novinarske konference, ki jo je vodil Evgen Ban, je predsednik Peterlin postregel z nekaj podatki in informacijami. »Avtobus uporabljajo naši športni klubi skoraj vsak konec tedna. Zgodilo se je že, da so konec tedna potrebovali avtobus trije klubi. Težavo smo rešili tako, da se je ena ekipa odpeljala na gostovanje s športnim avtobusom. Drugi dve pa sta uporabili druga dva avtobusa, ki nam jih nudi postojnsko podjetje. Pred začetkom sezone smo z vsemi društvi sestavili koledar. Vozni red je tako začrtan do konca tekmovalne sezone.«

Pa od kod ideja? »Najprej so to bile le sanje. Nato smo idejo, ki resnici na ljubo ni originalna, saj je takih avtobusov po svetu nešteto, konkretizirali. Naš zgled je bil pravzaprav avtobus FC Barcelona,« je še povedal Peterlin. (jng)

POKROVITELJI IN ŠPORTNIKI O ŠPORTNEM AVTOBUSU ...

»Fenomenalno, tržno zanimivo«

Adriano Kovačič, predsednik ZKB: »K projektu smo se pridružili brez večjih pomislekov, ker se nam je zdel zelo inovativen. Želimo si, da bi bil projekt športnega avtobusa dolgoročen in da bi ga še dodatno nadgradili. Všeč mi je tudi geslo 'Skupaj zmoremo'. Med nami moramo sodelovati in skrbeti za skupno dobro.«

Tanja Srečkovič, odgovorna za stike z javnostmi zavoda za turizem Maribor in Pohorje: »Ko so nam predstavili načrt, smo z veseljem pristopili zraven, saj je območje, ki ga pokrivata, za turistični Maribor in Pohorje strateškega pomena. Italijanov, ki pridejo k nam na obisk in se več dniadržijo na našem koncu Slovenije, je vedno več. Na lestvici so italijanski turisti četrti najbolj številni. Velika večina pa prihaja prav iz severne Italije.«

Giancarlo Snidero, podjetnik (nekdanji odbojkar v A1-ligi, Belluno, Bologna, Padova ter tudi Vala v B1-ligi), trgovina športne opreme: »Hvala ZŠSDI-ju se bo tudi naše podjetje širilo na vzhodni trg, in primis Slovenijo. V Trivenetu in delno Emiliji Romagni smo že razširjeni. Ideja o avtobusu je fenomenalna, tržno zelo zanimiva: tradicionalne oglasne pobude (panoji, manifesti) niso več zanimive. So zastarele.«

Vera Balzano, odbojkarica Zaleta Sloge (njena fotografija krasi avtobus): »Naša ekipa še ni imela priložnosti, da bi sedla v avtobus, saj so naša gostovanja relativno kratka. Morda nam bo nekega dne le uspelo. Ali mi je kdo kaj rekel o sliki na avtobusu? Seveda. Prejela sem čestitke (smeh).«

Simon Sivitz Košuta, jadrlec Čupe: »Z Jašem bržkone ne bova nikoli uporabila avtobusa, saj je za naju prevelik (smeh). Morda pa bi lahko organizirali izlet za najine navijače.« (jng)

2. ŽD: Zalet Kontovel KO

Altura - Zalet Kontovel 3:0 (25:17, 25:8, 25:22)

Zalet Kontovel: Bezin, Čufar, Gregori, Štoka, Monfreda, Lugo, Kralj, Racman, Solazzo, Zatti, Miniussi, Počkaj; trener: Zuzič.

Proti starejšim in bolj izkušenim odbojkaricam Altura so mlade zaletovke izgubile po samih treh setih. Z izjemo drugega niza, ko so jih nasprotnice »poservirale«, so gostje v prvem in tretjem setu pokazale kar dobro igranje. Predvsem so bile uspešne z začetnim udarcem in v obrambi, kjer se je izkazala Petra Racman. Oškodovale pa so jih neizsiljene napake v napadu, medtem ko je Altura zelo malo grešila in vodila hitrejšo igro.

Obvestila

ZŠSDI obvešča, da bo danes goriški urad zaprt. Vidimo se ponovno v ponedeljek, 29. decembra.

AŠD MLADINA organizira tečaj smučanja na snegu, ki vsebuje 5 celodnevnikih lekcij, s pričetkom v soboto, 10. januarja. Nadaljuje se 17., 24., 31. januarja in 7. februarja! Potekal bo na smučiščih FJK. Vpis in informacije na tel. 3470473606.

SK DEVIN prireja tečaj smučanja in deskanja ob sobotah in nedeljah od 10. oz. 11. januarja 2015 dalje v kraju Forni di Sopra. Možnost avtobusnega prevoza. Informacije in vpisovanja na info@skdevin.it, ali na 3358180449 ali 3402232538.

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečajji smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentaborska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 3405814566 (Valentina).

NAMIZNI TENIS - Deželne lige

Veliko zadoščenj za ŠK Kras

Predpraznično kolo je ŠK Kras prineslo marsikatera zadoščenja. Čisto vse ekipe so bile uspešne in tako utrdile mesto na lestvici ali ga še izboljšale. S 14 točkami je Kras končal prvi del prvenstva na 1. mestu moške C2-lige. Brez izgubljenih tekme je dokazal, da v popolni postavi nima konkurence. San Marco je sicer solidna ekipa z izkušenimi igralci. Rezultat 5:4 kaže o neskončni tekmi, ki se je končala v prid krasovcev. Razred zase je bil trener in igralec Dušan Michalko s tremi osvojenimi točkami, takoj za njim pa se je izkazal Alessio Stibel z dvema točkama, na slabši dan pa je tokrat naletel ponavadi zanesljiv Alessandro Flego.

S čistim 6:0 je Kras v D2-ligi premagal šibkejši DLF Isontino. Claudia Micolaucich, Edi Bole in Simone Giorgi so po poti izgubili le en niz, vsak pa je prispeval z dvema zmagama. Z novama para točk je ekipa utrdila položaj in sameva na prvem mestu na lestvici. Izboljšuje pa se položaj Krasa B v D2-ligi, saj se je z novo zmago povzpela na bolj mirno 4. mesto. Monica Mosetti, Ettore Malorgio in Paolo Fabris so v mestnem derbiju ugnali s 4:2 TT Trieste-Sistiana. Zelo dobro sta opravila svojo nalogo bodisi Mosettijeva kot Malorgio (vsak po dve točki), Fabrisu pa primanjkujejo še potrebne izkušnje.

Na vrsto so tokrat prišli tudi mlajši. V odprtem prvenstvu D3-open je Kras v postavi Andraž Štoka, Luca Ceppa, Matteo Parenzan in Andrea Larconelli bil boljši od C.r.u.t.-a s 4:2. Prav z enakim rezultatom so ugnali še DLF Isontino. V mladinskem prvenstvu D3 so bile Nikita Koren, Darshika Bruni in Jennifer Hrovatin kar dvakrat uspešne s 3:2, najprej proti C.r.u.t.-u, potem še proti D'Aronco iz Gumina. (R)

ATLETIKA - Hitra hoja

Končal z zmago

Pred kratkim se je na koprskem stadionu na Bonifiki odvijala zadnja letošnja tekma v hoji (36. Koprski tek in hoja). Na startu mednarodne tekme za vse moške in ženske kategorije se je predstavilo rekordno število 55 tekmovalcev iz Slovenije in Italije, v veliki večini pionirskih kategoriji. V članski kategoriji, ki je startala na 3000 m dolgi razdalji je nastopil tudi Lonjerc Fabio Ruzzier, ki je zmagal s časom 15:14,6, kar je za več kot pol minute izboljšal sezonski rekord. Na drugo mesto se je uvrstil 16 let mlajši Giuseppe Saponaro (15:28,4), medtem ko je bil tretji deset let mlajši Silvio Dorigo (15:37).

NOGOMET

Krasu 420 točk

Državna nogometna zveza D-lige je izdala posebno lestvico projekta Giovani D valore. Po 15. krogu je največ mladih v skupini C D-lige vključila zadnjeuvrščena ekipa Mezzocorona, ki vodi s 1233 točkami. Kras je s 420 točkami 13. na lestvici. Zadnji je Dro (183 točk). Triestina pa je 9. (507 točk).

Finale bo v Lignanu

Finale državnega pokala elitne lige med Chionsom, ki je v lanskem finalu v Červinjanu premagal Kras, in Virtusom Cornom bo v soboto, 4. januarja ob 15.00 v Lignanu. Finale pokala promocijske lige (San Luigi - Torviscosa) pa bo v torek, 6. januarja, ob 14.30 v Romansu.

IVAN BATISTIČ »Staršem še večja odgovornost«

Odborniško vlogo pri društvu ŠD Sovodnje posveča 60-letni Ivan Batistič iz Rupe predvsem mladinskemu sektorju. Takoj zatem, ko je slekel sovojenjski dres in obesil nogometne čevlje na klin, se je preselil na rob igrišča in v zakulisje ekipe naraščajnikov. Letos v Sovodnjah jim ni uspelo zbrati dovolj mladih nogometašev v tej kategoriji za samostojno ekipo, zato naraščajniki nastopajo z združeno ekipo iz Romansa in Medeje. Delo z mladimi pa je nadvse bogato. Ponašajo se s skupino stotih otrok od ekip U8 vse do U14. Kar pa se tiče sodelovanja z ostalima slovenskima društvoma, je Batistič tako dejal: »Seveda je lahko ena izmed rešitev ob pomanjkanju mladih, predvsem v kategoriji U16, združevanje med društvi. Pred leti smo sodelovali z Juventino, a se je nekeje zataknilo, z Mladostjo pa bi bilo težje, ker se tudi v Doberdolu soočajo s pomanjkanjem otrok. Kljub vsemu pa je združitev moči lahko prava pot,« razmišlja Batistič, ki je dober poznavalec dela z najstniki in njihovimi starši.

Slovenskemu športnemu društvu pa pripisuje tudi drugo vlogo: »Odbornik v slovenskem društvu ima še bolj zahtevno vlogo, in sicer vzgojiteljsko. Kar so nekoč otroci v večji meri dojemali v šoli, zdaj dojemajo v društvu.« Težko pa si razlaga že večletni trend na Goriškem, in sicer selitev nekaterih mladih nogometašev v italijanska društva: »Marsikdo razmišlja, da je nastopanje v italijanskem društvu prestižnejše, vendar nam to povzroča težave tudi v članskih ekipah. Absurd se pojavi, ko se ti vračajo k nam in moramo odkupiti tudi nogometno izpisnico.«

Sovoedenjski odbornik, ki pogreša predvsem generacijsko zamenjavo v odborniških kadrih, ohranja neko mero optimizma, saj društvo ob skorajšnji 60-letnici delovanja je še vedno zelo zdravo. Z njim že dolgo let v vztrajajo tudi številni društveni delavci: »Če ne bi bilo čuta pripadnosti v naših društvih, ne bi imeli toliko odbornikov z večletnimi izkušnjami, veliko prej bi predajali mesto drugim.« Batistič, ki že dve desetletji spremlja dogajanje v sovoedenjskem nogometnem društvu, ponuja tudi morebitno rešitev pri ohranjanju odborniških kadrrov: »Večjo odgovornost bi lahko prevzeli starši, saj še najboljše poznajo potrebe otrok, zamenjave v odboru pa bi bile rednejše.« (mar)